

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

เกษรา อารินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางเกษรา อารินทร์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ) (ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงค์) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. युภาพร ยูภาศ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ) (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ยูภาพร ยูภาศ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนธิ์ ดีเมืองชัย)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย : เกษรา อารินทร์ **ปริญญา :** รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัญญา เคนาภูมิ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 180 คน โดยได้มาจากการกำหนดโควต้า แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94 แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นตรงแบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชนและ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชนและด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจ

ของชุมชน ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากรปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.789 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 62.20

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน ควรพัฒนาระบบบริการสาธารณะที่เหมาะสมต่อประชาชนผู้รับบริการและควรจัดระบบ เทคโนโลยีการบริการแจ้งเตือนภัยที่เหมาะสมมาใช้เช่น บัตรคิวอัตโนมัติ บริการทางอินเทอร์เน็ต ด้านความพึงพอใจของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันและควรสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : Factorsthat affectthe success of theoperation Sub-District Administration
Organization Officers in Yangtalad District, Kalasin Province.

AUTHOR : Kedsara Arintr **DEGREE** : M.P.A. (Public Administration)

ADVISORS : Asst.Prof. Dr.Saovalak Kosonkittiumporn Major Advisor

Assoc.Prof. Dr.Yupaporn Yupas Co-advisor

Asst.Prof. Dr.Sanya Kenaphoom Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2016

ABSTRACT

This research aimed to study the success of theoperationof Sub-District Administration Organization Officers in Yangtalad and to study the Factorsthat affectthe success of theoperation Sub-District Administration Organization Officers in Yangtalad District, Kalasin province., including the useful suggestions about how to develop the success of theoperation. The sample was 180 officers of the localgovernments inYangtalad District, Kalasin province. ; they were selected by Quota random sampling. The instrument was the five rating scale questionnaire with 0.94 of reliability. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation and the multiple linear regression analysis.

The research results were found as follows;

1. The level of success in the implementation of the Sub-District Administration OrganizationOfficers in Yangtalad District, Kalasin province Overall is moderate Considering it was found that the high level of satisfaction of the public and are moderate, two aspects: the operational problems of the people. And in response to community needs.

2. Factors that affect the successful implementation of the Sub-District Administration OrganizationOfficers in Yangtalad District, Kalasin province, there are 6 factors, economic factors of the community.Factors responsible for personnel Factor of Tambon Administration Organization.Factor of democratic culture Factors participation of the people.And the ability to recruit revenue. ; these variable could explain the variance of

officer's the success of the operation for 62.20% ($R^2 = 0.786$) by statistical significant at .05 levels.

3. Recommendations on the implementation of the the Sub-District Administration Organization Officers in Yangtalad District, Kalasin province, is to create involvement in the problems of the people in all levels. Should develop appropriate public services to the public service. Should be a warning system technology that is used as a cue card automatically. Internet service Sub-District Administration Organization should develop to serve people with equality. And should satisfy the public service.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เจริญศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิสิงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยูภาส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ในการดำเนินการวิจัยรวมทั้งคณาจารย์หลักสูตรสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ คณบดีบัณฑิต วิทยาลัย ที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเอกสารงานบัณฑิต

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ข้อบกพร่อง ต่าง ๆ และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอขอบพระคุณเพื่อนพี่น้องพี่น้องชาวท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งปัยมิตร ทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยเหลือและให้ข้อมูล เป็นอย่างดี ทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้ชีวิตลูกคนนี้ ให้ปัญญา ให้การศึกษา ให้ความรักความอบอุ่น ให้กำลังใจและช่วยสนับสนุน แก่ผู้วิจัยจน สำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ รป.ม. ทุกท่านและญาติพี่น้องทุกคนที่ให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยตลอดมาประ โยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบุพการี ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้ชีวิต ให้สติปัญญา ให้ความรัก ความหวัง กำลังใจ ในการทำงาน และ การดำรงชีวิต ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประศาสน์การศึกษาแก่ผู้วิจัย

เกษรา อารินทร์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
ABSTRACT.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น.....	17
องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	34
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล.....	54
บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	93

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	98
การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย	99
การเก็บรวบรวมข้อมูล	101
การวิเคราะห์ข้อมูล	101
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	103
ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	105
ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	115
วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายชื่อของแต่ละด้าน	116
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	119
ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	131

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	132
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	132
สมมติฐานการวิจัย.....	133
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	133
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	134
สรุปผลการวิจัย.....	134
อภิปรายผลการวิจัย.....	135
ข้อเสนอแนะ.....	146
บรรณานุกรม.....	148
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	162
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	170
ภาคผนวก ค ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ.....	173
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	176
ประวัติผู้วิจัย.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 52
2	จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... 53
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน..... 66
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านที่ตั้งของ องค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกเป็นรายข้อ..... 77
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความสามารถ ในการสรรหารายได้ จำแนกเป็นรายข้อ..... 79
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านอิสระ ในการทำงานของบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ 80
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านสภาพ ทางเศรษฐกิจของชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ..... 81
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน จำแนกเป็นรายข้อ..... 82
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านประสิทธิภาพ ทำงานของบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ..... 83
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความเสียสละ ของบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อ..... 84
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความรับผิดชอบของบุคลากร จำแนกเป็นรายข้อด้าน 85
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านวัฒนธรรม ประชาธิปไตย จำแนกเป็นรายข้อ..... 86

ตารางที่	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการ ดำเนิน งานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	87
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	88
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการสนองต่อความต้องการของชุมชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	89
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความพึงพอใจ ของประชาชน จำแนกเป็นรายข้อ.....	90
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ.....	92
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม.....	92
19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร.....	93
20 ตัวแปรที่จะใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง.....	93
21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (y).....	95
22 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.....	95

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แบบจำลองการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน.....	37
2 กรอบความคิดในการวัดการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	38
3 การออกแบบแก้ปัญหา.....	41
4 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	94

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองให้องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อที่จะกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางให้ประชาชนในตำบลเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง และจากอดีตที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนปรับปรุงหลายครั้งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินงาน ปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนตำบลได้พัฒนาปรับเปลี่ยนจากสภาตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และมีการกำหนดหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 มาตรา 67 คือ ด้านการจัดให้มีการบำรุงรักษาทางบก ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบล่าสุด โดยมีวิวัฒนาการมาจากสภาตำบล เหตุที่มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นมาใหม่นั้น เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้นจึงได้พิจารณาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสภาตำบลที่มีอยู่เดิม และได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยให้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” (สถาบันดำรง ราชนานุภาพ. 2539 : 16-17)

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน นั้นได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่

ในการพัฒนาตำบลในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม เป็นการ จัดตั้งตามหลักกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับ ตำบล ซึ่งเป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหา และการสนองความต้องการ โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง หรือที่เรียกกันว่าปกครองตนเอง (Local Self Government) องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ย่อมต้องรู้ถึงปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชน(พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537- 2556)

ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่ที่มีการจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา การดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชนบทโดยการพยายาม ยกย่องระดับรายได้ ความเป็นอยู่ และความเจริญของชุมชนให้สูงขึ้น เป็นการฝึกฝนการพัฒนา ท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่น และรัฐบาลกลางควบคุมผ่านเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค ที่ผ่านมามีความ ไม่พร้อมในกระบวนการปกครองตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ประสบกับ อุปสรรคและข้อจำกัดหลายประการ ดังจะเห็น ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานและการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ปัญหาของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ท้องถิ่น ไม่มีอิสระมากพอที่จะปกครองตนเอง รัฐบาล กลางโดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยยังพยายามควบคุมการบริหารส่วนภูมิภาค ทำให้การ พัฒนาการปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนิน ไปอย่างเชื่องช้า รายได้ของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอกับ รายจ่าย ทำให้จำต้องอาศัยเงินงบประมาณจากส่วนกลาง ทำให้ขาดความอิสระและความ คล่องตัว ผู้นำส่วนท้องถิ่นยังมีทัศนคติแบบจารีตนิยม กล่าวคือ ยังมีความกลัว ข้าราชการ ฝ่ายบ้านเมือง ไม่กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสมาชิกสภาตำบลที่ห่างไกลความเจริญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางเทคนิคในการบริหาร การทำการงบประมาณ การวางแผน ฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลายเป็นที่แสวงหา ผลประโยชน์ของคนบางกลุ่มจนมีคำว่า “สภาผู้รับเหมา” เป็นต้น (ลิขิต ธีระเวคิน. 2548 : 331)

ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจประสาน แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำการศึกษา ความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลและให้ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มี ความเข้มแข็งคือ องค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่อย่างมี

ประสิทธิภาพเพื่อสนองต่อความต้องการของชุมชนระดับตำบล (เกษมวิฑู แก้วสะแสน, 2553 : 2-17)

แม้ว่าจะมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบความสำเร็จ แต่ก็ยังมีปัญหาอยู่มากมาย จากการศึกษาของ พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒนากร วงศ์ธนาสุ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กมีความต้องการศักยภาพทั้งทางด้านระบบสนับสนุนการบริหารจัดการและทางด้านตัวผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ในภาพรวมไม่ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีขนาดเล็ก หรือใหญ่ ต่างก็มีความต้องการการบริหารต่ำ (พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ศุภวัฒนากร วงศ์ธนาสุ, 2549 : 15-22) ข้อมูลดังกล่าวยังตรงกับงานวิจัยของ สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้วิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบและแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 ฉบับ โดยฉบับหนึ่งทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีและชลบุรี และอีกฉบับหนึ่งศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ลพบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรี พบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความเป็นประชาธิปไตยตัดสินใจดำเนินการทุกอย่างด้วยตัวเอง และไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ขาดความสามัคคีในการทำงาน เพราะบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลและจัดสรรผลประโยชน์ไม่ลงตัว (สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540 : 89-92)

ในปัญหาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังพบว่ามีปัญหาอีกเช่นกัน จากการศึกษาของ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การศึกษารูปแบบ และแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ณ องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและคัดเลือกโครงการพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การวางแผนพัฒนา

และการกำกับดูแลของอำเภอเป็นไปในลักษณะการบังคับบัญชามากกว่าการให้คำปรึกษาแนะนำ ทำให้อำเภอเข้ามาครอบงำการพัฒนา โครงการพัฒนาต่าง ๆ จึงไม่ตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในตำบล (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2540 : 12-28)

อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 9 แห่ง ได้ดำเนินงานตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องดำเนินการภายใต้โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารร่วมกับฝ่ายข้าราชการประจำคือ พนักงานส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวแทนที่สำคัญยิ่งของประชาชนที่ได้รับเลือกตั้งตามกฎหมายท้องถิ่น จึงถือว่าเป็นตัวแทนของประชาชนที่ถูกต้อง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ยังพบว่ามีปัญหาอุปสรรค เช่นกัน การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2555-2557 องค์การบริหารส่วนตำบลในช่วงปีที่ผ่านมาประสบปัญหาสำคัญหลายประการ คือ 1) ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมการวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ โดยเฉพาะในการไม่เข้าร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ในพื้นที่ประชาชนวัยทำงานเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดและอาศัยนอกพื้นที่ จึงทำให้ส่วนมากในพื้นที่มีประชากรวัยกลางคนและวัยสูงอายุมากที่สุดและไม่มีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงระเบียบกฎหมายและกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เสนอโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ผ่านประชามหุ่บ้าน ทำให้จำนวนโครงการแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น แต่งบประมาณในการดำเนินการน้อยทำให้การประเมินผลแผนไม่มีประสิทธิภาพ 3) ประชาชนขาดความรู้ในระบอบประชาธิปไตย การเข้าร่วมเวทีประชาคมขาดความต่อเนื่อง บุคลากรขาดการฝึกอบรม ความรู้ในการปฏิบัติงานและขาดประสบการณ์

จากปัญหาดังกล่าว ย่อมส่งผลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น การตอบสนองความต้องการและความสุขของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ บุคลากรในองค์กร จากค่านิยมเดิม คือ ผู้ปกครองท้องถิ่นเข้าสู่ยุคให้บริการประชาชน มองประชาชนเป็นลูกค้า เป็นบุคคลสำคัญ

ที่จะต้องได้รับบริการที่ดี จากผู้ที่ทำหน้าที่บริการด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร เนื่องจากความพึงพอใจในการบริการ ความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดขององค์การบริหารส่วนตำบล เน้นการแสวงหาความร่วมมือระหว่างงานภายในองค์กร ภาครัฐ และภาคประชาชน เพื่อร่วมกันทำงานในลักษณะของทีมงานบูรณาการ ต้องสามารถวางแนวทางปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสังคมให้การยอมรับ จึงถือเป็นแนวทางสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการแปลงนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ (ปิยนุช เงินคล้าย. 2549 : 245-250)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นหน่วยงานที่แก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความพึงพอใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ความสามารถในการสรรหารายได้ ความอิสระในการทำงานของบุคลากร สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพทำงานของบุคลากร ความเสียสละของบุคลากร ความรับผิดชอบของบุคลากร และวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิจัย พื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า องค์การบริหารส่วนตำบลดอนสมบูน องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอีแต๋มา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น องค์การบริหารส่วนตำบลหัวงัว องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม และองค์การบริหารส่วนตำบลเวือ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิจัย ในเนื้อหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ขอบเขตด้านประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วย นายกอง้องการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 500 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอขามเฒ่า. 2556 : 48)

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วย นายกอง้องการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ

และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการกำหนดโควตา องค์การบริหารส่วนตำบลละ 20 คน จำนวน 9 แห่ง ได้เท่ากับ 180 คน โดยแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

- 3.2.1 นายองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.2.2 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
- 3.2.3 หัวหน้าส่วนราชการ
- 3.2.4 ข้าราชการประจำ
- 3.2.5 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 **ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)** ได้แก่ ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

- 4.1.1 ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 4.1.2 ความสามารถในการสรรหารายได้
- 4.1.3 ความอิสระในการทำงานของบุคลากร
- 4.1.4 สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน
- 4.1.5 การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 4.1.6 ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร
- 4.1.7 ความเสถียรของบุคลากร
- 4.1.8 ความรับผิดชอบของบุคลากร
- 4.1.9 วัฒนธรรมประชาธิปไตย

4.2 **ตัวแปรตาม (dependent Variables)** ได้แก่ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน ได้แก่

- 4.2.1 ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา
- 4.2.2 ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน
- 4.2.3 ด้านความพึงพอใจของประชาชน

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 5 เดือน ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2556 - เดือน เมษายน 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลที่ถูกจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูรณ์ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮีเฒ่า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยวัง องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม และองค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ

การปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลให้ประสบผลสำเร็จ ได้ผลผลิต (Output) ที่มีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลลัพธ์ (outcome) ที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลได้เป็นอย่างดีและชุมชนระดับตำบลมีความพึงพอใจระดับสูง

ความสำเร็จในการดำเนินการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีได้ตรงกับปัญหาที่ชุมชนระดับตำบลต้องการแก้ไขหรือตรงกับความต้องการของชุมชนระดับตำบล มีความสามารถในการนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมีประสิทธิภาพและความสำเร็จโดยมีองค์ประกอบความสำเร็จ ดังนี้

การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนชัดเจน มีความสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะในชุมชนท่านพร้อมที่จะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ

การสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอแล้ว สามารถทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน

ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จัดระบบให้บริการแจ้งเตือนภัยที่เพียงพอแล้ว จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยความสำเร็จในการในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการนำองค์การบริหารส่วนตำบลให้สามารถดำเนินการได้ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ โดยปัจจัยความสำเร็จ 9 ด้าน อันประกอบไปด้วย

ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีขนาด ที่ตั้ง สถานที่ การให้บริการแก่ประชาชน มีความเหมาะสมต่อการให้บริการประชาชน

ความสามารถในการสรรหารายได้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอตรงตามเป้าหมายที่กำหนดในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี บริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความอิสระในการทำงานของบุคลากร หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหารพัฒนา และมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บภาษีรายได้มีการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไปปฏิบัติอย่างอิสระภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การที่อำเภอมีหน้าที่กำกับดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จะส่งผลให้มีการปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์มีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการศึกษาส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ มีการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และการที่เศรษฐกิจภายในตำบลดีเยี่ยมส่งผลต่อการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน เช่น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหา

ของตนเอง ร่วมทำการพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์เป็นต้น

ประสบการณ์การทำงานของบุคลากร หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถตรงตามเฉพาะตำแหน่งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการทำงานจึงจะสามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

ความเสี่ยสละของบุคลากร หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความทุ่มเท อุทิศตน และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ

ความรับผิดชอบของบุคลากร หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มุ่งมั่นทำงานด้วยความรับผิดชอบที่จะสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ และมีจิตสำนึกแสดงความรับผิดชอบต่อทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียซึ่งประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและความรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ต่อชุมชนหรือประชาชนในตำบล

วัฒนธรรมประชาธิปไตย หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อเสนอเทศาในองค์ประกอบของปัจจัยและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน บุคคล และคณะบุคคลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในการที่จะนำไปกำหนด ภารกิจ และแนวทางการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบผลสำเร็จถูกต้องและชัดเจนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า ตำราเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

ความหมายของการกระจายอำนาจ ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

โกวิทย์ พวงงาม (2548 : 36) ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจว่า หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ประชาชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างเป็นอิสระจากองค์กรปกครองส่วนกลาง

ธนศวรรี เจริญเมือง (2548 : 290) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่าเป็น ระบบการบริหารการปกครองโดยที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบางส่วน

ให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจการในอาณาเขตของตน โดยปราศจากการแทรกแซง

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 35) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจว่าเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นนอกจากองค์กรของส่วนกลางเพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างโดยมีอิสระตามสมควร ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาหรืออำนาจสั่งการของส่วนกลางเพียงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลางเท่านั้น

Herbert (1967 : 105) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจไว้ว่าการกระจายอำนาจ แบ่งออกเป็น 2 ความหมาย คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary) หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่น มีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง

2. การกระจายอำนาจตามภารกิจ (Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่งเพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงาน ให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และองค์กรโทรศัพท์ เป็นต้น

สรุปได้ว่าการกระจายอำนาจคือการจัดระเบียบการปกครองประเทศโดยมีหลักการสำคัญคือการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง โดยมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปจัดการบริการสาธารณะบางอย่างโดยอิสระ เพื่อประชาชนตามความเหมาะสมภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการกระจายอำนาจ

2. หลักการกระจายอำนาจทางปกครอง

ลักษณะของการกระจายอำนาจมีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายไว้ดังนี้

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง (2545 : 15) มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์กรของรัฐบาลกลางการมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนองค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy) ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครองเพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอองค์กรเช่นนี้จะมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศองค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อน่าสังเกตว่าอำนาจอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งองค์กรปกครองท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเองหากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และให้มีองค์กรที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้ที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้นอาจจะทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเท่านั้นแต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านั้นถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

4. มีงบประมาณของตนเององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 28-29) ได้อธิบายหลักการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

1. มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์กรนิติบุคคลอิสระจากองค์กรของราชการบริหารส่วนกลางยังมีนิติบุคคลแยกออกไปมากขึ้นเท่าใดก็ยิ่งนับว่ามีการกระจายอำนาจ

มากขึ้นเท่านั้นนิติบุคคลเหล่านี้เป็นนิติบุคคลในกฎหมายมหาชนที่มีงบประมาณและหน้าที่ของตนเองกับมีความเป็นอิสระในการจัดทำบริการสาธารณะที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องขอรับคำสั่งจากราชการบริหารส่วนกลางราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่คอยควบคุมดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่โดยถูกต้องเท่านั้น

2. มีการเลือกตั้งโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น องค์การของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นย่อมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเฉพาะองค์การสำหรับเป็นที่ประชุมปรึกษากิจการ ทั้งนี้ เพื่อให้ราษฎรในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนในการปกครองท้องถิ่นถ้าไม่มีการเลือกตั้งเลยก็ไม่ นับว่ามีการกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริงการเลือกตั้งถือว่าเป็นสาระสำคัญของหลักการกระจายอำนาจทางปกครองทางพื้นที่ส่วนการกระจายอำนาจตามกิจการให้แก่ องค์การนั้นการเลือกตั้งไม่ถือว่าเป็นหลักสำคัญเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น

3. องค์การตามหลักการกระจายอำนาจมีความเป็นอิสระที่จะดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ได้เองโดยไม่ต้องรับคำสั่งหรืออยู่ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของราชการบริหารส่วนกลางมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการและดำเนินกิจการได้ด้วยงบประมาณและด้วยเจ้าหน้าที่ของตนเองซึ่งไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางถ้าองค์การใดไม่มีความเป็นอิสระเช่นว่านี้หรือมีแต่เพียงหน้าที่เสนอขอแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ราชการบริหารส่วนกลางหรือ ราชการบริหารส่วนภูมิภาคเท่านั้นก็ไม่ถือว่าเป็นการกระจายอำนาจปกครองอย่างแท้จริงหลัก ของการกระจายอำนาจ

สรุปได้ว่า หลักการกระจายอำนาจทางการปกครองคือการมีความเป็นนิติบุคคล การมีอำนาจเป็นอิสระในการบริหารงาน การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและมี งบประมาณเป็นของตนเอง เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการ ปฏิบัติงาน และสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3. ความสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง

ลิขิต วีระเวทิน (2548 : 267) ได้ให้ความสำคัญการกระจายอำนาจโดยกล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครองมีความสำคัญในทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบนคือระดับชาติและโครงสร้างส่วน

ฐานคือระดับท้องถิ่นการปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงคือ รากแก้วเป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการ พัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย โครงสร้างการปกครองตนเองในลักษณะที่มีความอิสระพอสมควรซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องมีการ กระจายอำนาจอย่างแท้จริงจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจไม่เป็นเพียงแต่ให้โอกาสแก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจการเมือง และสังคมอีกด้วย

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นหลักการที่สำคัญในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยซึ่งเป็นการลดบทบาทของอำนาจส่วนกลางเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นดำเนินกิจการ บางอย่างได้เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรงเพราะการกระจายอำนาจการปกครองเป็น รากแก้วของการปกครองของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและ สังคม

4. เงื่อนไขการกระจายอำนาจ

ทฤษฎีการกระจายอำนาจในทางการเมือง การบริหาร การพัฒนา และทาง เศรษฐศาสตร์มีเงื่อนไขและสมมติฐานที่มักจะไม่ค่อยได้กล่าวถึงกันมากนัก มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงเงื่อนไขที่ควรพิจารณาในการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

จรัส สุวรรณเวลา (2541 : 12 – 15) ได้ให้เงื่อนไขที่ควรพิจารณาในการ กระจายอำนาจไว้เป็นประเด็นใหญ่ ๆ 3 ประเด็น คือ

1. สภาพของชุมชน เงื่อนไขประการแรกของการกระจายอำนาจทางการเมือง ลุ่มชนระดับล่าง คือ การมีอยู่ของชุมชนซึ่งเป็นหน่วยที่จะรับการกระจายอำนาจ การกระจาย อำนาจจะมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีชุมชนที่เข้มแข็ง มีความต้องการปกครอง ตนเอง ยิ่งถ้าชุมชนที่มีศักยภาพทางการเงินการคลัง มีผู้นำที่เข้มแข็ง มีความสามัคคีกลมเกลียว กัน มีวัฒนธรรมที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เห็นประโยชน์ของชุมชนส่วนรวม และมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยด้วยแล้ว โอกาสที่การกระจายอำนาจจะประสบความสำเร็จก็สูง ในทางตรงกันข้ามถ้าในพื้นที่หนึ่งมีคนอยู่รวมกันหนาแน่น แต่ไม่มีความเป็นชุมชน คือต่างคน ต่างอยู่ไม่สนใจที่จะดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกันไม่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ไม่มีผู้นำ ชุมชน หรือมีวัฒนธรรมแบบเจ้าพ่อ – ลูกน้อง แบ่งเป็นกลุ่มเป็นพวก ฯลฯ ถึงจะมีการออก

กฎหมายจัดตั้งพื้นที่นั้นให้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นมาได้ การกระจายอำนาจในสถานการณ์เช่นนี้ยากที่จะประสบความสำเร็จได้

2. สถานะขององค์กร องค์กรต่าง ๆ มีสถานะแวดล้อมภายในและภายนอก องค์กรที่แตกต่างกัน องค์กรที่มีสถานะแวดล้อมภายนอก (ผู้ใช้บริการ เทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต ฯลฯ) เปลี่ยนแปลงรวดเร็วตลอดเวลา หรือในกรณีที่องค์กรเน้นกลยุทธ์เพื่อการขยายตัว ต้องการส่งเสริมความคิดริเริ่ม ต้องการสร้างงานใหม่ หรือต้องการทดลองวิธีการใหม่ ในกรณีเช่นนี้ การกระจายอำนาจจะสมประโยชน์ตามหลักการที่กล่าวข้างต้นในทางตรงกันข้าม หากองค์กรมีสถานะแวดล้อมที่คงที่ เน้นวิธีการทำงานแบบเดิม ๆ ต้องการรักษาสถานภาพเดิม ๆ ไว้ ไม่ส่งเสริมการขยายตัวหรือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน หรือองค์กรที่กำลังใช้กลยุทธ์เพื่อลดขนาดการดำเนินงาน (Cut – Back Strategies) หรือต้องการยุบเลิกองค์กร ในกรณีหลังนี้การรวมอำนาจการบริหารและการตัดสินใจอาจมีความเหมาะสมมากกว่าการกระจายอำนาจสถานะของผู้บริหารในหน่วยงานระดับล่างเป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่ง ทฤษฎีการกระจายอำนาจด้านการบริหารนั้นมีข้อสมมติฐานพื้นฐานว่า เมื่อหน่วยงานระดับล่างมีอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารหน่วยงานระดับล่างจะต้องใช้ดุลยพินิจ (Discretion) หรืออำนาจนั้นเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กร อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงนั้น ผู้บริหารระดับล่างอาจตัดสินใจผิดพลาดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพราะความด้อยประสิทธิภาพของผู้บริหารเอง หรืออาจมีแรงจูงใจที่จะใช้ดุลยพินิจ หรืออำนาจเพื่อตนเองเพื่อพวกพ้อง หรือเหตุผลอื่นใดก็ตาม ดังนั้น การกระจายอำนาจจึงอาจไม่จำเป็นต้องเป็นผลดีเสมอไปดังทฤษฎีที่กล่าวถึงก็ได้ วัฒนธรรมขององค์กรเป็นปัจจัยหนึ่ง องค์กรที่ใช้วิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางนับตั้งแต่ “ลูกค้า” หรือผู้ใช้บริการ และพนักงานระดับล่างสุดขึ้นมาจนถึงผู้บริหารระดับสูง มีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย เปิดเผย โปร่งใส ย่อมเกื้อกูลสนับสนุนให้การกระจายอำนาจประสบความสำเร็จได้สูงในทางตรงกันข้าม การกระจายอำนาจให้องค์กรที่มีวัฒนธรรมเผด็จการ บริหารงานแบบปิดตัวเอง หรือผู้คนในและนอกองค์กรมีท่าทีเมินเฉยต่อกันและกันไม่สนใจองค์กร ย่อมไม่ประสมประโยชน์ตามที่กล่าวไว้แต่อย่างใด ศักยภาพของบุคลากรในองค์กรระดับล่างเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง หากมีความพร้อมมีศักยภาพสูง มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง เมื่อได้รับโอกาสในการตัดสินใจโดยอิสระ ก็จะแสดงความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์พัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าได้ในทางตรงกันข้ามการกระจายอำนาจให้องค์กรที่มีพนักงานด้อยคุณภาพ ย่อมไม่อาจคาดหวังที่จะเห็นการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานได้มากนัก

3. ลักษณะกิจกรรม โดยทั่วไปกิจกรรมแต่ละประเภทมีขนาดการดำเนินการที่ประหยัด (Economy of Scale) แตกต่างกันไป กิจกรรมบางประเภทสามารถดำเนินการขนาดเล็กแต่ประหยัดได้เพราะมีโครงสร้างต้นทุนคงที่ (Fix Costs) ในสัดส่วนที่น้อย และมีต้นทุนแปรผัน (Variable Costs) ในอัตราที่สูง กิจกรรมประเภทนี้สามารถกระจายอำนาจให้หน่วยงานระดับล่าง ดำเนินการได้ตามสภาพของหน่วยงานและชุมชน ในทางตรงกันข้ามกิจกรรมบางประเภทที่มีโครงสร้างต้นทุนคงที่สูงมาก ในขณะที่ต้นทุนแปรผันค่อนข้างต่ำในกรณีนี้ควรจะดำเนินการในขนาดที่ใหญ่จึงจะสามารถประหยัดต้นทุน การดำเนินการในกิจกรรมประเภทหลังนี้ควรดำเนินการแบบรวมศูนย์เพื่อประหยัดต้นทุน การกระจายกิจกรรมให้แต่ละหน่วยงานหรือแต่ละชุมชนดำเนินการกันเองโดยลำพัง นอกจากจะไม่ช่วยให้ประหยัดแล้วยังอาจมีความสิ้นเปลืองอย่างมากอีกด้วย

สรุปได้ว่าการกระจายอำนาจจะบรรลุเป้าหมายตามทฤษฎีได้นั้น จึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไข 3 ประการ คือ สภาพของชุมชน สภาพขององค์กร และลักษณะของกิจกรรม ซึ่งทั้ง 3 สภาพดังกล่าวจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวความคิดในการกระจายอำนาจ (Decentralization) ได้มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมายซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกันดังนี้

ลิขิต ธีระเวคิน (2540 : 386) ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองโดยวิธีการซึ่งหน่วยการปกครองในท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ปกครองโดยอิสระและได้รับอำนาจโดยอิสระโดยความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลางแต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตยไป

วุฒิสาร ตันไชย (2547 :10) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามี

ส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ตัดสินใจ การตรวจสอบการทำงานและร่วมรับบริการ สาธารณะต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2546: 22) ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งราชการส่วนกลางได้มอบ อำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำนาจ หน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ต้องอยู่ในบังคับบัญชาของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยงานคอย กำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินกิจการไปด้วยความเรียบร้อย หรืออีกนัยหนึ่ง การปกครองท้องถิ่น คือการกระจายอำนาจของราชการส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่น นั้น ๆ ได้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นอิสระต่างหากจากราชการส่วนกลาง ที่ให้อำนาจแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง

โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง (2547:7) ให้ความหมายว่า องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารงานแต่ละท้องถิ่น มีผู้แทน ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานอย่างเป็นอิสระ ในเขตพื้นที่ที่กำหนด มีอำนาจในการบริหารการเงินการคลังและกำหนดนโยบายของตนเอง รวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้เพื่อประโยชน์ของรัฐและ ประชาชนในท้องถิ่น

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 30) สรุปการปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจาย อำนาจก็คือการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วนซึ่งมิใช่อำนาจในทางนิติบัญญัติและมิใช่ อำนาจในทางตุลาการแต่เป็นอำนาจทางบริหารหรือจัดทำบริการสาธารณะต่างๆเฉพาะในส่วน ที่ไม่เกี่ยวกับองค์กำลังในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของรัฐให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นสรุป การปกครองท้องถิ่นคือการเปิด โอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการปกครองโดยการ กระทำด้วยตนเองโดยมีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นตัวกลางในการให้บริการสาธารณะในการ บริหารงานจะเป็นการให้บุคคลภายในท้องถิ่นเลือกตัวแทนภายในท้องถิ่นเข้ามาบริหารตาม ระบอบประชาธิปไตย

Holloway (1951 : 398) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเองมีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Clarke (1957 : 19) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน ในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้จัดตั้งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นหรือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น มอบอำนาจในการปกครองและบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำนาจหน้าที่และพื้นที่ของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย มีอำนาจในการบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเอง มีผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนกลาง แต่การปกครองท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประชาชน

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการคือ (พรชัย เทพปัญญาและคณะ. 2537 : 5-7)

2.1 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้บริการซึ่งบุคคลหรือเอกชนไม่สามารถจัดทำให้ได้หรือไม่อยู่ในฐานะที่จะจัดทำได้ในลักษณะเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะจัดบริการให้เช่นได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้รับสวัสดิการและได้รับความสะดวกในการดำเนินชีวิต

2.2 เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเนื่องจากการดำเนินชีวิตของบุคคลอาจจะเกิดการขัดแย้งกันเพราะความคิดเห็นผลประโยชน์แตกต่างกันซึ่งอาจจะมีการอภิปรายถกเถียงกันอย่างมีเหตุผลหรือมีการโต้แย้งกันอย่างรุนแรงหรืออาจมีการตัดสินบนหรือการต่อสู้กันกรณีเช่นนี้รัฐบาลหรือหน่วยปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามาแก้ปัญหาโดยการเป็นผู้วางกฎเกณฑ์ควบคุมการขัดแย้งเป็นผู้ประนีประนอมหรือแบ่งผลประโยชน์หรือเป็นผู้ตัดสินกรณีพิพาทซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินนั้น

2.3 เพื่อการแบ่งเบาภาระและการเป็นตัวแทนของแต่ละส่วนของประเทศการจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งเบาภาระของส่วนกลางให้ท้องถิ่นจัดปกครองตนเองเพื่อเป็นการฝึกหัดการปกครองตนเองสำหรับประเทศที่ยังไม่พัฒนาแต่สำหรับ

ประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นถือว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นตัวแทนของประเทศส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศอย่างเช่นชาวอเมริกามีความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นจะเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยหรือแม้แต่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนและรัสเซียก็คาดหวังไว้เช่นเดียวกันแต่อาจจะดำเนินการแตกต่างกันเท่านั้น

3. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยเนื่องจาก (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 16-17)

3.1 องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนกล่าวคือองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติมีกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

3.2 การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคงจะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย

3.3 การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง (Political Maturity) กล่าวคือประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้งการตัดสินใจการบริหารการเมืองท้องถิ่นต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมืองทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

3.4 การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิดและเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติหากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

3.5 การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาตินักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่นทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้นด้วยเหตุที่ได้รับคามนิยมนศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

4. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น (สถาบันดำรงราชานุภาพ. 2539 : 15-16) เพื่อให้เห็นภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

จึงขอเสนอแนวคิดของ

ประธาน คณะทศศึกษากรซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญๆ
ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

4.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายและ
หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆจะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

4.2 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นจะต้องไม่อยู่ในการบังคับ
บัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการเพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครอง
ตนเอง (Autonomy)

4.3 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง
(Election) โดยประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
ของประชาชน (Political Participation)

4.4 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้
(Revenue) โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้
เจริญก้าวหน้า

4.5 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการ
ควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนตามครรลองของการปกครองที่ประชาชน
มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

4.6 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับเพื่อ
กำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่น ได้แต่ทั้งนี้กฎข้อบังคับ
ที่ล่วงยอมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

4.7 หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในความ
รับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชน
ในส่วนรวมการปกครองท้องถิ่นนั้นหากเกิดขึ้นจากพื้นฐานทางทฤษฎีการกระจายอำนาจและ
อุดมการณ์ของประชาธิปไตยโดยการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในกระบวนการทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของตนเองเช่นการรับสมัครเข้าไปเป็นตัวแทน
ของประชาชนในการบริหารงานในท้องถิ่นของคนที่อยู่การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเลือกผู้แทน
ในท้องถิ่นของตนเองทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดจะทำให้การปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมมากขึ้นก็
คือการมีส่วนร่วมของประชาชนนั่นเองซึ่งจะเป็นสิ่งผลักดันให้เกิดอำนาจธิปไตยและการ
ปกครองโดยประชาชนเพื่อประชาชนในระดับท้องถิ่นอย่างแท้จริง

5. ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่น

ในการศึกษาประโยชน์ที่ได้จากปกครองท้องถิ่นนั้นได้ระบุว่าอาจถือตามแนวคิดของ

ลิจิต ซีระเวลิน (2540 : 103) ระบุว่าประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นโดยทั่วไปนั้นมีมากแต่อาจสรุปได้ 2 ประการคือ

1. ประโยชน์ในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยโดยการปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองในชาติขึ้นได้โดยการที่การปกครองท้องถิ่นเป็นฐานทางการเมืองและเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองเบื้องต้นตลอดจนเป็นสนามแห่งแรกของการที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอันเป็นจุดสำคัญในการพัฒนาการเมืองถ้าการปกครองท้องถิ่นประสบความสำเร็จล้มเหลวแล้วย่อมมีผลกระทบไปถึงการพัฒนาการเมืองด้วยดังนั้นการปกครองท้องถิ่นและการพัฒนาการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นและเมื่อการเมืองของประเทศเป็นแบบประชาธิปไตยโดยการปกครองท้องถิ่นก็จะมีส่วนพัฒนาการเมืองระบบประชาธิปไตยเพราะการปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองดังได้กล่าวมาแล้ว

2. ประโยชน์ในการพัฒนาสังคมการพัฒนาสังคมจะต้องกระทำทั้งสามด้านคือ ด้านสังคมเศรษฐกิจและด้านการเมืองการปกครองท้องถิ่นมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมมากในด้านการเมืองตามที่ได้กล่าวมาแล้วส่วนด้านสังคมและเศรษฐกิจนั้นการปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นต้องการอะไรก็จะทำโครงการพัฒนาขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมเช่นการบริการสังคมหรือด้านเศรษฐกิจเช่นการจัดตลาดในชุมชนเป็นต้นโดยคนในท้องถิ่นได้ร่วมกันเสียสละเอื้อเฟื้อต่อสังคมภายใต้การชี้แนะและการให้ความช่วยเหลือจากส่วนกลางก็จะทำให้มาตรฐานการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นดีขึ้นอีกทั้งบ้านเมืองก็เจริญก้าวหน้าตามไปด้วย

Montesquieu (1755 : 102-103) นักปราชญ์ เรื่องนามฝรั่งเศสสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้เขียนบทความสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นในยุโรปสมัยนั้นสรุปความได้ว่า การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะสามารถต่อต้านคลื่นการปฏิวัติ-รัฐประหารได้และการปกครองท้องถิ่นที่มีอิสระจะช่วยส่งเสริมให้สถาบันการเมืองต่าง ๆ ในยุโรปมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นตามแนวคิดของมองเตสกีเออในครั้งกระโน้นเหมาะสมกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาในปัจจุบันมากเพราะ

ในประเทศเหล่านั้นมีการปฏิบัติหรือรัฐประหารบ่อยที่สุดดังนั้นถ้าการปกครองท้องถิ่นของประเทศดังกล่าวนั้นเจริญก้าวหน้าประชาชนมีการศึกษาสูงได้รับความคุ้มครองสิทธิของพวกเขารู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองและกระตือรือร้นในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วสภาพของประชาชนดังกล่าวจะขัดขวางการเกิดปฏิบัติหรือรัฐประหารได้ดีที่สุดเพราะไม่มีใครคิดอยากจะทำหรือถ้ามีใครจะทำจะต้องได้รับการต่อต้านอย่างจริงจัง

สรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่นนั้น จะมีขึ้นได้ก็โดยการที่รัฐยินยอมให้จัดตั้งขึ้น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะถูกควบคุมโดยรัฐด้วยวิธีการต่าง ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีลักษณะที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันมิให้ท้องถิ่นบริหารงานผิดพลาด และเป็นการเร่งส่งเสริมให้การบริหารงานของท้องถิ่นมีมาตรฐานที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับนโยบายของประเทศโดยรวม

องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลถือว่าเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุดใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพัฒนาตำบล การตรวจสอบการกำกับดูแลได้ง่ายที่สุด ตลอดจนเป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการระดมความรู้ และความคิดการตัดสินใจ วางแผนพัฒนา การดำเนินการ และการระดมทุนทรัพยากร เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองที่มีความเหมาะสมทั้งในแง่เชิงโครงสร้างขององค์กรและในแง่ที่มีส่วนร่วมของประชาชน

1. ความเป็นมาและหลักเกณฑ์การจัดตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบสภาตำบล และรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่ง“พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม

ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552)” (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 10-11) ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ในมาตรา 40 ว่าด้วย สภาพตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท หรือตามเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาพตำบลที่ได้มีประกาศของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ได้การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะต้องระบุชื่อและเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในประกาศด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

2. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

2.1 สภาพองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่ายนิติบัญญัติที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในหมู่บ้านในตำบลนั้น ๆ หมู่บ้านละ 2 คนถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หมู่บ้านละ 3 คน แต่ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ 6 คน ในสภาพองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะประกอบด้วย ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน และเลขาธิการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายแผนพัฒนาตำบล กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยมีวาระในการดำรงตำแหน่ง คราวละ 4 ปี นับจากวันเลือกตั้ง

2.2 นายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบล ซึ่งอาจแต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน และเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน มาจากการแต่งตั้งจากนายกององค์การบริหารส่วนตำบล มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของการดำรงตำแหน่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี มีหน้าที่ในการบริหารงาน การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการบริหารงานบุคคล กำหนดนโยบาย วางแผนการพัฒนาตำบลจัดทำงบประมาณรายจ่าย และต้องรายงานผลการปฏิบัติงานตามที่ให้นโยบายไว้ทุกปีและปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

3. การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการ มีพนักงานส่วนตำบลซึ่งเป็นข้าราชการประจำและมีลูกจ้างจำนวนตามโครงสร้างตามกรอบ อัตรากำลังเป็นไปตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งกำหนดไว้ 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยมีกรอบพิจารณากรอบอัตรากำลังแบ่งการบริหารออกเป็นอย่างน้อย 6 ส่วน ดังนี้

3.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบงานบริหารทั่วไป งานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการของพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้าง งานการประชุม งานนโยบายและแผน งานกฎหมายและคดี งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานกิจการสภา และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3.2 ส่วนการคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินการเบิกเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน และอื่น ๆ โดยมีฝ่ายการเงิน ฝ่ายงานบัญชี ฝ่ายงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ ฝ่ายทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3.3 ส่วนโยธา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ ประมาณการราคา ค่าใช้จ่ายในโครงการ งานควบคุมอาคาร โดยมีฝ่ายก่อสร้าง ฝ่ายออกแบบและควบคุมอาคาร ฝ่ายประสานสาธารณูปโภค และฝ่ายผังเมือง และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3.4 ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสาธารณสุขทั้งหมด โดยมีฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุขฝ่ายรักษาความสะอาด ฝ่ายควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ฝ่ายควบคุมโรคและฝ่ายบริการสาธารณสุข และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

3.5 ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานการศึกษา คือฝ่ายส่งเสริมกิจการ โรงเรียน และฝ่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

4. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

มาตรา 16 ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและมีการบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขปโภค และการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณสุขการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎร ในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณอื่นๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

25. การผังเมือง
26. การขนส่งและวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
31. กิจการอื่นใดตามที่เห็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่

คณะกรรมการประกาศกำหนด

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ

และสวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
8. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ หรือท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายที่กำหนดในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องให้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินตามอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522
2. พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535
3. พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508
4. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475
5. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510
6. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
7. กฎหมายอื่น ๆ ตามแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในท้องที่มีที่ดั่งบังคับ

ใช้ตามกฎหมายนั้น ๆ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องป่าไม้ การประมง ทรัพยากรธรรมชาติ น้ำมัน นกอีแอ่น เป็นต้น

5. การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ในหนึ่งปีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัย แล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนด แต่ไม่เกิน 4 สมัย เมื่อเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภา นายองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มีอยู่ อาจทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอ ขอให้เปิดประชุมสมัยวิสามัญต่อนายอำเภอเห็นสมควรให้นายอำเภอเรียกประชุมวิสามัญได้

การประชุมสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ สำหรับการประชุมสภาครั้งแรกต้องดำเนินการภายใน 45 วัน นับแต่วันเลือกตั้ง การเรียกประชุมสภาตามสมัยประชุมให้ประธานสภาเป็นผู้เรียกประชุม และเป็นผู้ปิดการประชุม การประชุมในแต่ละครั้งจะต้องมีสมาชิกสภามาร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะครบองค์ประชุม

6. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ อากรฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต รวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเนื่องจากการฆ่าสัตว์

6.2 ส่วนราชการจัดเก็บให้ ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธินิติกรรมที่ดิน อากรรังนกอีแร่น ค่าภาคหลวง ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ รายได้จากอากรกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เงินจากประทานบัตรใบอนุญาต และอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมงรายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ

6.3 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

6.4 รายได้อื่น ๆ เช่น รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากการสาธารณูปโภค รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้ รายได้อื่นที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลจัดสรรให้ และตามกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

7. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายจ่ายจากงบประมาณ โดยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ รายจ่ายงบกลาง และรายจ่ายตามแผนงาน

- 7.1 รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาระผูกพันต้องจ่าย และรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้หน่วยงานต่าง ๆ เบิกจ่าย ได้แก่
- 7.2 ค่าชำระหนี้เงินต้น และดอกเบี้ย
- 7.3 รายจ่ายตามข้อผูกพัน
- 7.4 เงินสำรองจ่าย
- 7.5 เงินช่วยเหลืองบประมาณรายจ่ายเฉพาะโครงการอื่น
- 7.6 เงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (กบท.)
- 7.7 รายจ่ายตามแผนงาน หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดรายละเอียดหมวดรายจ่าย ไว้ในงานหรือโครงการตามแผนงานสำหรับหน่วยงานใดโดยเฉพาะ ได้แก่
- 7.7.1 หมวดเงินเดือน (ฝ่ายประจำ)
- 7.7.2 หมวดเงินเดือน (ฝ่ายการเมือง)
- 7.7.3 หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ
- 7.7.4 หมวดค่าสาธารณูปโภค
- 7.7.5 หมวดเงินอุดหนุน
- 7.7.6 หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
- 7.7.7 หมวดรายจ่ายอื่นๆ

8. การกำกับดูแล

1. นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยมีอำนาจสามารถเรียกสมาชิกสภาคณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลมาชี้แจง หรือสอบสวน ตลอดจนเรียกรายงานเอกสารใด ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบลมาตรวจสอบได้
2. เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อยุบสภาก็ได้

9. หลักการบริหารจัดการที่ดี

การบริหารจัดการที่ดีเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องพัฒนาไปสู่การบริหารที่ดีให้ได้เพื่อเป็นที่พึงของประชาชน โดยมีหลักสำคัญอยู่ 6 ประการ คือ

9.1 หลักนิติธรรม คือ จะต้องมีการบริหารด้วยความชอบธรรม ชอบด้วยระเบียบ กฎหมาย รักษาคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม

9.2 หลักคุณธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ

9.3 หลักความโปร่งใส คือ องค์การบริหารส่วนตำบลรู้อะไรประชาชนควรรู้ด้วย โดยการเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้ตรวจสอบตลอดเวลา

9.4 หลักการมีส่วนร่วม คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และแสดงความคิดเห็นในกระบวนการตัดสินใจ และตรวจสอบ

9.5 หลักความรับผิดชอบ คือ ในการให้บริการสาธารณะตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายอย่างมีคุณภาพต้องรับผิดชอบต่อหากเกิดความเสียหาย

9.6 หลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

10. แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเภทของแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

10.1 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนา อำเภอ

10.2 แผนพัฒนา 3 ปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด แผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็น แผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลา 3 ปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

11. องค์กรจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดองค์กรจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ดังนี้

11.1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกรรมการ ผู้แทนประชาคมตำบล ที่ประชาคมคัดเลือกจำนวน 3 คน เป็นกรรมการ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการสนับสนุนจัดทำแผนพัฒนา มีหน้าที่ กำหนดแผน/โครงการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์และประสานแผนงาน โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำร่างแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

11.2 คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล เป็นประธานกรรมการ รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลทุกคน เป็นกรรมการ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลคัดเลือกจำนวน 3 คน เป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลคัดเลือก จำนวน 3 คน เป็นกรรมการ ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน เป็นกรรมการ ผู้แทนประชาคมตำบล ที่ประชาคมคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ไม่เกิน 6 คน เป็นกรรมการ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ กำหนดแนวทางการพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ การผังเมือง ปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลและให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา การพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบล

12. การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมี 2 ประเภท ดังนั้นการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3 ปี สำหรับแผนดำเนินการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 มิใช่การจัดทำแผนพัฒนาแต่เป็นเอกสารที่รวบรวมแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในแผนที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้ทราบกิจกรรมการพัฒนาในพื้นที่ที่ดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

12.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานี้เนื่องจากการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงลักษณะและสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์ หมายถึง ความคาดหวังในอนาคตในระยะ 5-10 ปี และ 2) แนวทางการดำเนินงาน หมายถึงกิจกรรมต่างๆที่ต้องจัดทำขึ้นเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ดังนั้นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดความคาดหวังที่ได้กำหนดไว้

12.2 การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปีการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี เป็นแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลอันมีลักษณะเป็นนโยบายแนวทาง แผนงาน โครงการ ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยมีระยะเวลา 3 ปี โดยให้ประชาชน ประชาคมได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนานำไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการพัฒนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีต้องทำให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี

สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง อันเป็นตัวแทนของประชาชน โดยแท้จริง มีจำนวนที่มากกว่าที่มาจากการเลือกตั้ง และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้มีเฉพาะผู้แทนของประชาชนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยตรง ทำหน้าที่เป็นทั้งฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการพัฒนาครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิตของประชาชน และมีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความหมายของความสำเร็จ

ธงชัย สันติวงษ์ (2540 : 18) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กร คือ การที่องค์กรสามารถดำเนินงาน ได้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ และงานนั้นเป็นงานที่มีคุณค่า และมีคุณภาพสูง

พวงรัตน์ เกสรแพทย์ และศุภฤกษ์ โยเหลา (2546 : 21) กล่าวว่า ความสำเร็จ หมายถึง ความสามารถบรรลุถึงเป้าหมายอย่างน่าพอใจ ด้วยการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

สรุปว่า “ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล” หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้บรรลุเป้าหมายอย่างน่าพอใจ การที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปี ได้ตรงกับปัญหาที่ชุมชนระดับตำบลต้องการแก้ไขหรือตรงกับความต้องการของชุมชนระดับตำบล มีความสามารถในการนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบความสำเร็จ ด้วยการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้ความหมายของคำว่า “ความสำเร็จ” เป็นความหมายที่จะนำไปสู่การสร้างนโยบายเชิงปฏิบัติการสำหรับการใช้ในการสร้างและพัฒนาดัชนี พร้อมทั้งเครื่องมือวัดความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ฉะนั้นจึงขอกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญดังนี้

2. ประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา

2.1 ความหมายของคำว่า “ ประสิทธิภาพ (Efficency)” ได้มีนักวิชาการให้ความหมายดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2538 : 511) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการงาน

สารานุกรมเวบเตอร์ (Wedster’s Encyclopedia Unabridged Dictionary of English Language) ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ว่า ความสามารถในการปฏิบัติงาน (Competency in Performance)

อุทัย หิรัญโต (2526 : 99-102) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในวงราชการแตกต่างจาก ประสิทธิภาพในวงธุรกิจเอกชน เพราะงานราชการมุ่งหวังที่ผลงานอย่างเดียวและนอกจากนี้ งานราชการบางอย่างยังไม่สามารถคิดเป็นตัวเลขได้ ดังนั้นประสิทธิภาพในวงธุรกิจเอกชนจึง ไม่อาจนำมาวัด งานราชการได้ ประสิทธิภาพในวงราชการเป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการประกอบการ (Input) กับผลที่ได้รับ (Output) และความหมายรวมถึงความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานและประโยชน์ที่มีต่อสังคมส่วนรวม ประสิทธิภาพในงาน ราชการ เป็นการ เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการประกอบการ (Input) กับผลที่ได้รับ (Output) และความหมาย รวมถึงความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงาน และประโยชน์ที่มีต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น ประสิทธิภาพในวงราชการจึงจะต้องพิจารณาถึงประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วย จึงสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในวงราชการ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานให้ได้ผลสำเร็จในงาน อย่างถูกต้องสมบูรณ์ตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยการผลิตน้อยที่สุดมี ประโยชน์ และสร้างความพึงพอใจต่อสังคมส่วนราชการสูงสุด

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529 : 51 , 352) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การ เปรียบเทียบปัจจัยนำเข้ากับผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย โดยทั่วไป การประเมิน ประสิทธิภาพมี 2 นัย คือ

1. การประเมินอัตราส่วนค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน (Cost Benefit Ratio)
2. การประเมินอัตราส่วนค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล (Cost-Effectiveness Ratio)

ลีลา สีนานุเคราะห์ (2530 : 27)กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการ ทำงานให้ได้ผลงานออกมาสมบูรณ์ที่สุด มีปริมาณและคุณภาพสูงสุด เป็นที่พอใจของผู้ผลิตและผู้ให้บริการ

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2539 : 15) ได้เสนอให้ใช้ประสิทธิภาพในการวัดผลการ ปฏิบัติงานขององค์การตามหลักการบริหารมุ่งสัมฤทธิ์ผล โดยให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปรียบเทียบปัจจัยนำเข้า (Inputs) กับผลผลิต (Outputs)

ศุภชัย ยาวะประภาส (2540 : 80-81) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นเกณฑ์สำหรับการ ประเมินนโยบายสาธารณะ โดยให้ความหมายของประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลผลิตโดยมีต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิตต่ำสุด

Good (1973 : 195) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถ

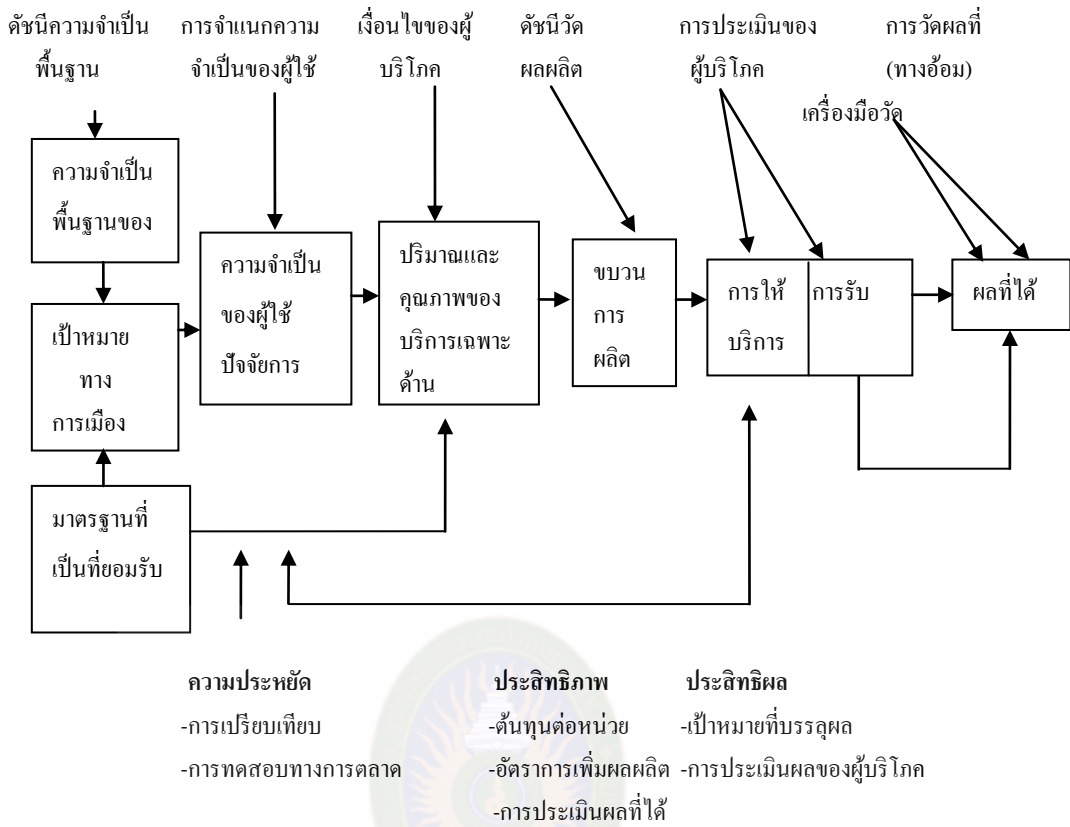
ที่จะให้เกิดเป็นผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ตามความปรารถนา โดยใช้เวลา และความพยายามเพียงเล็กน้อย

Robbins (1993 : 45) และ ชงชัย สันติวงษ์ (2538 : 29) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง อัตราส่วนของผลผลิตที่มีประสิทธิผลต่อปัจจัยการผลิตที่ใช้

Dunn (1994 : 329 - 405) กล่าวว่าประสิทธิภาพเป็นเกณฑ์สำหรับการประเมินนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพก็คือนโยบายสาธารณะที่มีอัตราส่วนระหว่างประสิทธิผลต่อต้นทุนมีค่าสูง จะเห็นว่าประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบระหว่างประสิทธิผลกับต้นทุน ดังนั้นประสิทธิภาพ จึงหมายถึง ระดับความพยายามที่ต้องใช้ในการบรรลุผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ นั่นเอง

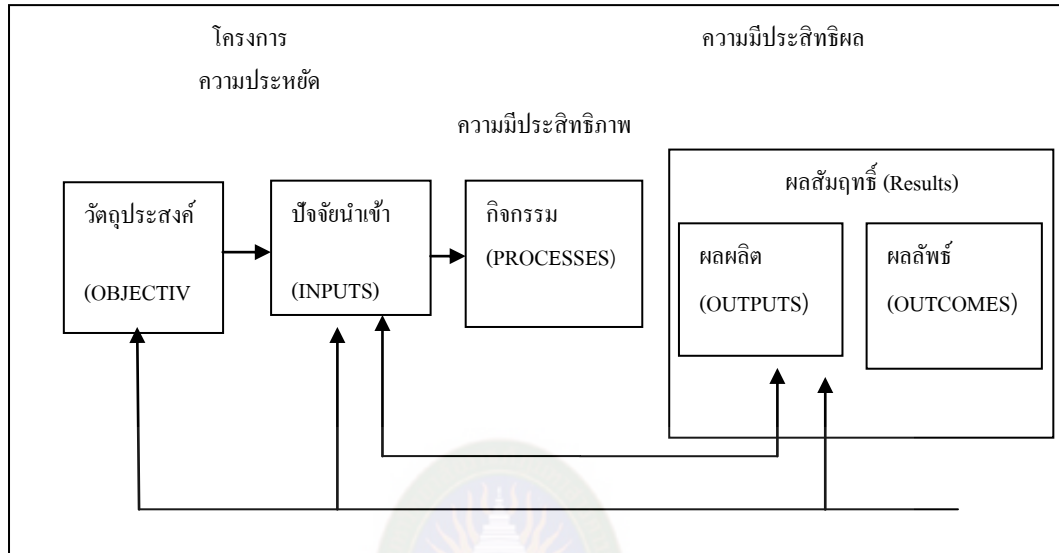
Robbins and Cenz (1993 : 4-5) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยใช้ปัจจัยการผลิต (input) น้อยที่สุด

Rogers (1995 : 56-68) ได้กำหนดหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการวัดผลการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าควรประกอบด้วย ความประหยัด (Economy) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) หรือ 3Es โดยความประหยัด หมายถึง การใช้ทรัพยากรทั้งบุคลากรและอุปกรณ์ต่างๆ ให้มีต้นทุนต่ำสุด ประสิทธิภาพจะเป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการผลิต (Input) และผลผลิต (Output) และประสิทธิผล หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ที่เป็นผลได้ (Outcome) ซึ่งสามารถสร้างดัชนีเชิงปริมาณ (Qualitative Indicators) เป็นการจัดลำดับหรือการให้คะแนนได้ โดยได้เสนอกรอบการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่ว่าควรประกอบด้วย วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการปฏิบัติงาน และผลย้อนกลับ (Feedback) จากข้อมูลการปฏิบัติงานนอกจากนี้ยังกล่าววาระบบวัดประสิทธิภาพที่ดีจะต้องสามารถชี้วัดแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีภารกิจที่แตกต่างกันได้ พร้อมทั้งเสนอแบบจำลองสำหรับการวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แบบจำลองการวัดประสิทธิ ภาพในการปฏิบัติงาน (Rogers. 1995 : 75)

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2539 : 13-23) ได้เสนอกรอบแนวคิดในการวัดผลการปฏิบัติงานตามหลักการบริหาร (Results Based Management) ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบความคิดในการวัดการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

โดยที่วัตถุประสงค์ (Objectives) หมายถึง เป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ของงานที่ต้องการทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต การให้บริการ หรือ การปฏิบัติงาน กิจกรรมหรือกระบวนการทำงาน (Processes) หมายถึง การนำปัจจัยนำเข้าทั้งหลายมาผ่านกระบวนการเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มตามมาตรฐานคุณภาพที่ได้กำหนดไว้ ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลงานหรือบริการที่องค์กรจัดทำขึ้น โดยกระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลงานนั้นภายใต้การควบคุมขององค์กร ผลลัพธ์ (Outcomes) หมายถึง ผลกระทบที่เกิดจากผลผลิตหรือผลงานที่ได้ทำขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อผู้รับบริการ ผลสัมฤทธิ์ (Results) หมายถึง ผลรวมของผลผลิตและผลลัพธ์ ความประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในการผลิต กล่าวคือ ใช้ทรัพยากรในการผลิต (Inputs) ด้วยราคาที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (Outputs) กับการผลิต (Outcomes) กล่าวคือสร้างผลผลิตในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้าและความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง การเปรียบเทียบระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ของโครงการ กล่าวคือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า การวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ สำหรับประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานตามภารกิจและหน้าที่เพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ การแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนให้ได้ผลสำเร็จอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ด้วยความมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

2.2 ความหมาย การแก้ปัญหา

พจนานุกรมไทยแท้ (2554) ได้ให้นิยามในการแก้ไขปัญหาไว้ 2 ประการ คือ

2.2.1. การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Action) หมายถึง การจัดการกับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อบกพร่อง กำหนดแนวทางการแก้ไขและป้องกันการเกิดซ้ำของข้อบกพร่อง และนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ รวมทั้งตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง

2.2.2. การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Action) หมายถึง การจัดการกับแนวโน้มข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของแนวโน้มที่จะเกิดข้อบกพร่อง กำหนดแนวทางการป้องกันการเกิดของข้อบกพร่อง และนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ รวมทั้งตรวจติดตามการป้องกันข้อบกพร่อง

2.3 การกำหนดปัญหา (Intelligent Phase)

เป็นขั้นตอนในการพิจารณาว่า ระบบงานมีปัญหาหรือโอกาสในการปรับปรุงองค์กรได้หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ โดยทำการกำหนดขอบเขตของระบบ และกำหนดให้ได้ว่า มีตัวแปรอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง และนิยามปัญหาหรือโอกาสขึ้นโดยในขั้นตอนนี้จะประกอบด้วย

2.3.1 การค้นหาปัญหาเริ่มจากการระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร และพิจารณาว่าระบบงานที่มีอยู่สามารถบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ได้หรือไม่และดำเนินการหาข้อมูลเพื่อหาปัญหาที่มีอยู่, ระบุอาการของปัญหา พิจารณาถึงความสำคัญของปัญหานั้น ๆ และจึงนิยามปัญหาขึ้นมาโดยการสังเกตว่ามีปัญหาเกิดขึ้นในองค์กรสามารถสังเกตและวิเคราะห์ได้จากระดับความสามารถในการผลิต (Qrductivity) ขององค์กรว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

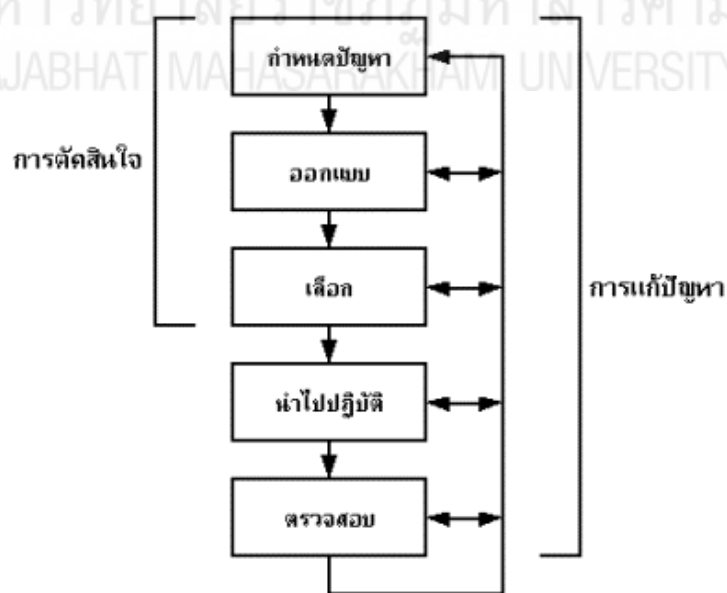
2.3.2 การแบ่งประเภทของปัญหาหมายถึง การจัดปัญหาให้อยู่ในประเภทที่สามารถนิยามได้โดยดูจากระดับความเป็นโครงสร้างของปัญหา ได้แก่

1) ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว (Programmed Problems) เป็นปัญหาแบบมีโครงสร้างซึ่งเกิดขึ้นบ่อย ๆ เกิดขึ้นเป็นประจำ มีตัวแบบมาตรฐานในการแก้ปัญหาได้ เช่นการจัดตารางพนักงานรายสัปดาห์ การหาการหมุนเวียนของเงินสตรารายเดือน การเลือกระดับสินค้าคงคลังของวัสดุใด ๆ

2) ปัญหาที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน (Nonprogrammed Problems) เป็นปัญหาแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นปัญหาที่แปลกไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก เช่นการตัดสินใจเข้าถือสิทธิ์หรือรวมบริษัทการทำโครงการพัฒนาและวิจัยการปรับปรุงแบบองค์กรใหม่การเปิดมหาวิทยาลัยใหม่

2.3.3 การแตกย่อยปัญหาให้เล็กลงได้แก่การแตกย่อยปัญหาที่อยู่ยากซับซ้อนออกเป็นปัญหาย่อย ๆ เพราะการแก้ปัญหาย่อยทำได้ง่ายกว่าการแก้ปัญหที่ซับซ้อนทีเดียวทั้งหมด

2.3.4 การหาเจ้าของหรือที่มาของปัญหาได้แก่การพิจารณาว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาของใคร ใครมีหน้าที่ในการแก้ปัญหานี้และองค์กรสามารถแก้ปัญหานี้ได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่นปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงเป็นปัญหา รัฐบาลที่ต้องแก้ไข บริษัทส่วนมากไม่สามารถทำอะไรกับปัญหานี้ได้ดังนั้นปัญหาที่บริษัทควรจะคำนึงถึงก็คือ จะต้องดำเนินการอย่างไรภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงนี้เพราะอัตราดอกเบี้ยเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้โดยตัวบริษัทเอง

แผนภาพที่ 3 การออกแบบแก้ปัญหา

2.4 เทคนิคในการคิดหาวิธีแก้ไขปัญหา

การคิดหาวิธีแก้ไขปัญหานั้น จะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่เพื่อหาวิธีที่มีความแตกต่างและหลากหลาย โดยควรวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง เสียก่อน แล้วพยายามใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่หาวิธีแก้ไขไว้มาก ๆ อย่างน้อย 20 วิธี ซึ่งมีหลักง่าย ๆ ที่ช่วยให้เราคิดได้มากขึ้นดังนี้คือ

2.4.1 พยายามคิดนอกกรอบประสบการณ์และความชำนาญที่เรามีอยู่

2.4.2 ให้ความสำคัญกับทุกความคิดหรือทุก ๆ วิธีแก้เท่า ๆ กัน

2.4.3 หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์หรือตัดสินความคิดใหม่ ๆ ที่เพิ่งคิดออก แต่ควรใช้ความคิดนั้นเป็น ตัวกระตุ้นให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อหาวิธีแก้ที่สืบเนื่องต่อมา จากความคิดนั้น

2.4.4 แม้ว่าจะคิดหาทางแก้ได้ดีที่สุดแล้วก็ไม่ควรหยุดความพยายามที่จะคิดหาวิธีต่อไป

2.4.5 พยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีแก้ทุกวิธีให้ชัดเจน เพราะจะช่วยทำให้เราเกิดความคิดใหม่ๆ ขึ้นมาได้

2.5 Mind Mapping แผนภูมิความคิดเพื่อแก้ไขปัญหา

การทำแผนภูมิความคิดหรือ Mind Mapping ถือเป็นการกระตุ้นสมอง ให้เกิดความคิดที่เป็น อิสระจากปัญหาที่เป็นศูนย์กลาง ออกไปสู่วิธีแก้ปัญหาด่าง ๆ ที่แปลกและแตกต่างจากเดิม ซึ่งสามารถทำได้โดยเริ่มจากการเขียนสาเหตุของปัญหาไว้กลางหน้ากระดาษ แล้วลากเส้นโยงออกมารอบ ๆ ถ้าคิดวิธีแก้ไขได้ ก็ให้เขียนวิธีนั้น ไว้เหนือเส้นที่เพิ่งลากออกมา ถ้าความคิดไหนสัมพันธ์หรือสนับสนุนวิธีแก้ไขที่มีอยู่แล้ว ก็ให้เติมความคิดใหม่นั้น ต่อออกมาจากวิธีแก้เดิม ด้วยการลากเส้นแขนงออกจากเส้นหลัก แล้วเขียนความคิดใหม่กำกับลงไป เมื่อเราได้ความคิดใหม่ ๆ ที่หลากหลายแล้ว ก็สามารถนำความคิดเหล่านั้น ไปใช้ในขั้นตอนของการวางแผนแก้ไขปัญหาได้ครับ

2.6 Brainstorming ระดมสมองเพื่อแก้ไขปัญหา

การระดมสมอง หรือ Brain Storming คือการระดมความคิดจากหลายๆคน เพื่อคิดหาสาเหตุและวิธีแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง เหมาะสม และได้ผลดี ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางกฎพื้นฐานในการระดมสมองไว้ เพื่อเป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐาน เช่น ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์หรือตัดสินว่าความคิดใดดีหรือไม่ดี ถ้าใครคิดวิธีการอะไรได้ต้องกล้าพูดออกมา และอย่าอาย

ที่จะนำความคิดของคนอื่น มาผสมผสานกับความคิดของตน เพื่อสร้างเป็นความคิดใหม่... นอกจากนี้ยังต้องมีการวางขั้นตอนในการระดมสมองให้เป็นลำดับ เช่น กำหนดเวลาในการระดมสมอง กำหนดให้มีคนจดวิธีแก้ปัญหา เขียนสาเหตุของปัญหาที่ต้องการจะแก้ไขให้เห็นชัดเจน และให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นเรียงกันไปทีละคน ที่สำคัญต้องจดทุกความคิดไม่ว่าจะแปลกประหลาดขนาดไหนก็ตาม เพื่อนำไปประเมินและคัดเลือกในภายหลังครับ..

2.7 Modified Delphi เทคนิคเพื่อแก้ไข้ปัญหา

เทคนิคโมดิฟายด์ เดลฟี เหมาะกับทีมงานที่มีสมาชิกไม่ค่อยชอบพูด หรือบางคนพูดมากจนไม่เปิดโอกาสให้คนอื่นพูด เทคนิคนี้มีกระบวนการง่าย ๆ ดังนี้ครับเริ่มจากให้หัวหน้าทีมหรือผู้ประสานงานแจ้งหรือทบทวนสาเหตุ ผลการวิเคราะห์ และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ทุกคนทราบ จากนั้นก็แจกกระดาษเปล่า เพื่อให้สมาชิกทุกคนเขียนวิธีแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ โดยเขียนให้ได้มากที่สุด เมื่อเขียนเสร็จแล้วก็เก็บกระดาษทั้งหมดมาจดลงบนกระดาน แล้วให้หัวหน้าทีมอ่านให้ทุกคนฟังชัด ๆ จากนั้นก็แจกกระดาษเปล่าอีกครั้ง ให้ทุกคนลำดับความสำคัญของวิธีแก้ไข ซึ่งอาจจะให้จัดมา 5 อันดับจาก วิธีแก้ไขที่อยู่บนกระดานทั้งหมด 20 วิธี จากข้อมูลนี้เราก็นำมาจัดอันดับความสำคัญของวิธีแก้ปัญหานี้ใหม่อีกครั้ง และสุดท้ายก็คือ พิจารณาว่าควรมีการแก้ไขอันดับที่ได้หรือไม่ แล้วร่วมกันลงมติเลือกกลุ่มวิธีแก้ที่ดีที่สุด คืออีกหนึ่งวิธีคิดแก้ไขปัญหาด้วยเทคนิค โมดิฟายด์ เดลฟี...

ทำอย่างไรไม่ให้เส้นตายกลายเป็นปัญหา บ่อยครั้งที่เส้นตาย หรือ Deadline ที่เป็นตัวกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงาน แต่ละขั้นกลายเป็นจุดวิกฤติ และกลับมาเพิ่มปัญหาให้กับตัวเราเอง ฉะนั้นต้องหาทางแก้ไขด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

ประเมินเวลาในการทำงาน เพื่อกำหนดเวลาแล้วเสร็จให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แล้วลองบวกเผื่อไว้อีก 5-10 % เส้นตายใหญ่ๆของ ทั้งโครงการถือเป็นเรื่องวิกฤติที่อาจทำให้เราเครียดไปตลอด ฉะนั้นควรหลีกเลี่ยงจากความเครียดด้วย การแบ่งออกเป็นเส้นตายย่อย ๆ ของ แต่ละงาน หรือแต่ละกิจกรรม เรื่องใหญ่ก็จะกลายเป็นเรื่องเล็กไปทันที อย่าเลื่อนกำหนดเส้นตายที่ได้ตกลงกันไว้ออกไป เพราะถ้าลองได้เลื่อนแล้วจะติดเป็นนิสัยต่อไป จะไม่มีใครเชื่อถือ และยังทำให้สูญเสียศรัทธาจากผู้ครอบงำอีกด้วย

2.8 การแก้ปัญหาโดย เทคนิค PDCA หรือที่เรียกว่าวงจรเดมิง (อังกฤษ : Deming Cycle) หรือวงจรชูฮาร์ต (Shewhart Cycle) คือวงจรการควบคุมคุณภาพ

2.8.1 Plan (วางแผน) หมายถึง การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ ครอบคลุมถึงการกำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ

การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน อาจประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมาย หรือ วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน Plan การจัดอันดับความสำคัญของ เป้าหมาย กำหนดการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการและกำหนดงบประมาณที่จะใช้ การเขียนแผนดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของลักษณะการดำเนินงาน การวางแผนยังช่วยให้เราสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต และช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

2.8.2 Do (ปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การดำเนินการตามแผน อาจประกอบด้วย การมีโครงสร้างรองรับ การดำเนินการ (เช่น คณะกรรมการหรือหน่วยงานของคณะ) มีวิธีการดำเนินการ (เช่น มีการประชุมของคณะกรรมการมีการจัดการเรียน การสอน มีการแสดง ความจำนงขอรับนักศึกษาไปยังทบวงมหาวิทยาลัย) และมีผลของการดำเนินการ (เช่น รายชื่อนักศึกษาที่รับในแต่ละปี)

2.8.3 Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) หมายถึง การประเมินแผน อาจประกอบด้วย การประเมินโครงสร้างที่รองรับ การดำเนินการ การประเมินขั้นตอนการดำเนินงาน และการประเมินผลของ การดำเนินงานตามแผนที่ได้ตั้งไว้ โดยในการประเมินดังกล่าวสามารถ ทำได้เอง โดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบแผนการดำเนินงานนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการประเมินตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการ อีกรูมาประเมินแผน หรือไม่จำเป็นต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมิน ที่ยุ่งยากซับซ้อน

2.8.4 Act (ปรับปรุงแก้ไข) หมายถึง การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วย การนำผลการ ประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ที่ควร ปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสม สำหรับการดำเนินการ ในปีต่อไป

สรุป การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนชัดเจน มีความสามารถแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีปัญหาคอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะในชุมชนท่านพร้อมที่จะแจ้งให้้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ

3. การสนองตอบความต้องการของชุมชน

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 28) ได้อธิบายการสนองตอบความต้องการของชุมชนของการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมี

ประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาอย่างต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุด และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

วุฒิสภา (2547 : 16 - 18) ได้อธิบายการตอบสนองความต้องการของชุมชน ในกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้นซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ (Centralization of Power) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการแบ่งอำนาจ (Deconcentration of Power) และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization of Power) การพัฒนาประเทศที่ผ่านมามีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงาน และด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากระบบโครงสร้างระบบงบประมาณ บุคลากร และศักยภาพในการดำเนินงานของการบริหารงานแบบรวมศูนย์ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้านการบริการ และการอำนวยความสะดวกได้ ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนภูมิภาค) เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล และเพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทัวถึง และรวดเร็ว และประการสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

3.1 หลักสากลในการจัดบริการสาธารณะ

แนวคิดพื้นฐานทั่วไปซึ่งเป็นสากลในการแบ่งแยกการจัดกิจการสาธารณะระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น (วุฒิสภา (2547 : 16-18) ได้แก่

3.1.1 หลักผลประโยชน์มหาชน (Public Interest) ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) ประโยชน์มหาชนของรัฐ ได้แก่ ประโยชน์ที่เป็นส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงของพลเมืองกลุ่มใหญ่ที่สุดของรัฐ เป็นความต้องการส่วนรวมของประชาชนทั่วทั้งประเทศ ที่มีลักษณะเหมือน ๆ กันและมีความสำคัญต่อความเป็นเอกภาพของรัฐ ดังนั้น จึงต้องอาศัยองค์กรกลางเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ หรือหากรัฐมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ รัฐก็จะต้องเป็นผู้ควบคุมนโยบายให้ท้องถิ่นดำเนินการตามนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของรัฐหรือความเป็นเอกภาพของรัฐ เช่น การป้องกันประเทศ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เป็นต้น

2) ประโยชน์มหาชนของท้องถิ่น ได้แก่ ประโยชน์ซึ่งเป็นส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงของพลเมืองที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ

3.1.2 ประสิทธิภาพในการจัดการ เป็นการพิจารณาในเรื่องของคุณภาพของบริการสาธารณะที่จัดทำขึ้น กล่าวคือ การจัดทำบริการสาธารณะอย่างหนึ่งควรจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนได้มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากภารกิจในการจัดบริการสาธารณะบางอย่างจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง เป็นกิจการขนาดใหญ่หรือเป็นกิจการที่จำเป็นต้องมีการประสานงานระหว่างองค์กรต่าง ๆ หลายหน่วยงาน แต่ภารกิจในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเป็นกิจการที่ไม่สลับซับซ้อน หรือมีเทคนิคมากนัก จึงต้องมีองค์กรที่มีความเหมาะสมทั้งทางด้านการเงิน บุคลากร และความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จะจัดทำบริการสาธารณะให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

3.1.3 หลักความรับผิดชอบในการจัดบริการ (Accountability) กิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยชุมชนระดับใด ควรมอบให้หน่วยการปกครองระดับนั้นเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ สนองตอบความต้องการของประชาชนในชุมชนได้ดีที่สุด อยู่ภายใต้การควบคุมตรวจสอบของชุมชนนั้น ๆ แต่หากเป็นกิจกรรมที่ต้องสนองตอบความต้องการของหน่วยชุมชนที่สูงขึ้นไปหรือเป็นกิจกรรมที่มุ่งสนองตอบปัญหาความต้องการของผู้คนทั้งประเทศหรือปัญหาของชาติโดยรวม ก็ควรมอบให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลระดับที่สูงขึ้นไปตามความเหมาะสม

3.1.4 หลักความสามารถของท้องถิ่น (Local Capability) เกิดจากพื้นฐานแนวคิดว่าการดำเนินกิจกรรมสาธารณะทั้งหมดเป็นหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ในระดับต่ำสุดเสมอ หน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับสูงขึ้นไปจะเลือกดำเนินกิจกรรม สาธารณะใด ๆ ก็ต่อเมื่อท้องถิ่นระดับล่างไม่มีศักยภาพที่จะดำเนินการได้ หรือหากดำเนินการ ได้ก็อาจเกิดปัญหากระทบกับท้องถิ่นอื่น ๆ หรือเป็นผลเสียหายต่อประเทศชาติโดยรวม

3.1.5 หลักการกำหนดระดับของหน่วยจัดบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุด (Optimal accountability) หน่วยจัดบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุดในที่นี้ หมายถึง หน่วย จัดบริการในระดับใด ๆ ก็ตามที่มีคุณสมบัติ 2 ประการ ดังต่อไปนี้ ประกอบกันมากที่สุด

1) เป็นหน่วยจัดบริการระดับต่ำสุด มีความใกล้ชิดกับผู้ใช้บริการมากที่สุด ที่มีความสามารถในการวางแผน จัดการผลิต และหารายได้มาใช้จ่ายในการจัดบริการ ได้อย่างสมบูรณ์

2) เป็นหน่วยจัดบริการที่มีพื้นที่การให้บริการครอบคลุมประชากร หรือ พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากการให้บริการ โดยสมบูรณ์ และประชาชนผู้มีส่วน ได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการจัดบริการสาธารณะทั้งหมดสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม ในการวางแผนการผลิต และควบคุมตรวจสอบผลการดำเนินงานของหน่วยจัดบริการนั้น ๆ ได้โดยตรงมากที่สุด

หลักการกำหนดขนาดของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด (Optimal Efficiency of scale) ขนาดของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในที่นี้หมายถึง ขนาดของ ชุมชน (จำนวนประชากรในชุมชน) ในระดับใด ๆ ก็ตาม ที่เอื้ออำนวยให้สามารถจัดบริการ ประเภทนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด หรืออีกนัยหนึ่งเป็นจำนวนประชากรที่เอื้ออำนวย ให้มีต้นทุนการจัดบริการที่ต่ำที่สุดนั่นเอง โดยการกำหนดหน่วยจัดบริการ โดยคำนึงถึงขนาด ของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดนี้มาจากหลักประสิทธิภาพ (The principle of Management Efficiency) ในการจัดบริการสาธารณะที่ว่า การจัดบริการสาธารณะใด ๆ ควรต้องประหยัด ถ้าสามารถใช้เงินจำนวนน้อยที่สุดเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้คนจำนวนมาก ได้ก็นับว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

หลักการจำแนกหน่วยกำหนดนโยบายและหน่วยจัดบริการออกจากกัน (Separation of Policy operation units) เป็นการนำหลักเกณฑ์หลักการกำหนดระดับของหน่วย จัดบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุด (Optimal Accountability) และหลักการกำหนดขนาด ของการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด (Optimal Efficiency of Scale) มาพิจารณาร่วมกัน วิเคราะห์บริการสาธารณะแต่ละประเภทและจัดสรรบริการลงไปชุมชนระดับต่าง ๆ ซึ่งอาจ เกิดกรณีที่หน่วยจัดบริการที่น่าจะมีความสามารถและมีความรับผิดชอบต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์

สูงสุด ไม่สามารถจัดบริการให้มีต้นทุนต่ำที่สุด (หรือมีประสิทธิภาพที่สุด) ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยจัดบริการหรือหน่วยการปกครองที่ใกล้ชิดกับผู้ใช้บริการมากที่สุดและสามารถหารายได้มาใช้จ่ายในการจัดบริการได้นั้น มักจะมีจำนวนประชากรน้อยเกินไป โดยจำนวนที่จะสามารถจัดบริการให้มีต้นทุนต่ำที่สุดก็อาจเป็นประชากรของหลาย ๆ ตำบล หรือหลาย ๆ อำเภอ ประกอบกัน ซึ่งทางเลือกที่น่าจะเหมาะสม คือ การให้มีหน่วยกำหนดนโยบายและจัดบริการที่มีความรับผิดชอบสูงสุด และให้หน่วยจัดบริการที่มีต้นทุนต่ำที่สุด โดยหน่วยงานทั้ง 2 อาจเป็นหน่วยงานเดียวกัน หรือคนละหน่วยงานก็ได้

3.2 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.

2546

3.2.1 เกิดประโยชน์สุขของประชาชนหมายถึงการดำเนินงานของ

ส่วนราชการ

1) จะต้องคำนึงถึงการให้บริการประชาชนเป็นศูนย์กลางในการได้รับการบริการจากรัฐเป็นหลักสำคัญการกำหนดภารกิจแต่ละเรื่องต้องมีดัชนีชี้วัดและแสดงผลลัพธ์ให้เห็นโดยชัดเจนประชาชนได้รับประโยชน์จากภารกิจนั้นตรงต่อความต้องการของประชาชน หรือเกิดผลต่อการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและแต่ละรายควบคู่กัน

2) การดำเนินการให้มีความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้เมื่อส่วนราชการได้สร้างหลักเกณฑ์การปฏิบัติในแต่ละเรื่องขึ้นไว้อย่างชัดเจนและตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนและเปิดเผยข้อมูลทุกขั้นตอนในการปฏิบัติภารกิจให้ประชาชนได้รับทราบ

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับภารกิจหรือโครงการที่ส่วนราชการจะดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่โดยปกติของประชาชนในชุมชนนั้นการทำความเข้าใจถึงผลกระทบและแนวทางแก้ปัญหาที่ส่วนราชการจะดำเนินการและการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและของประชาชนโดยให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและรัฐ ต้องรับฟังและแก้ไขปัญหานั้นประชาชนเกิดความพอใจและมีส่วนร่วมในการผลักดันภารกิจนั้นเกิดผลสำเร็จ

3.2.2 เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐเป็นการกำหนดวิธีการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งจะว่าด้วยการกำหนดแผนการทำงานที่มีวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดผลลัพธ์ของงานดังนี้

1) การปฏิบัติของส่วนราชการต้องสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ

ที่กระทำได้อย่างชัดเจน

- 2) การบริหารราชการแบบบูรณาการ
- 3) การพัฒนาส่วนราชการให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 4) การจัดทำคำรับรองในการปฏิบัติราชการ
- 5) การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน

3.2.3 มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ กำหนดให้ส่วนราชการต้องปฏิบัติตามหลักการ

1) หลักความโปร่งใส ต้องประกาศกำหนดเป้าหมาย และแผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จและงบประมาณที่ต้องใช้เพื่อให้ข้าราชการและประชาชนทราบ

2) หลักความคุ้มค่า ส่วนราชการต้องจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วย และในการประเมินความคุ้มค่าจะต้องคำนึงถึงประเภทและสภาพของแต่ละภารกิจความเป็นไปได้ ประโยชน์ที่รัฐและประชาชนจะได้รับ โดยเทียบกับรายจ่ายของรัฐ ทั้งนี้มีใช้คำนวณเป็นตัวเงินเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ได้เสียของสังคมด้วยและการจัดซื้อจัดจ้างจะต้องกระทำโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรม โดยจะต้องชั่งน้ำหนักถึงประโยชน์และผลเสียต่อสังคม ภาระต่อประชาชน คุณภาพวัสดุประสงคที่จะใช้ ราคา และประโยชน์ระยะยาวของส่วนราชการซึ่งมิใช่ถือราคาต่ำสุดเป็นเกณฑ์อย่างเดียวแต่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าในระยะยาวที่จะทำ ให้ต้นทุนการบริการสาธารณะต่ำลงได้

3) หลักความชัดเจนในการปฏิบัติราชการ (หลักความรับผิดชอบ) การสั่งราชการต้องเป็นลายลักษณ์อักษรถ้ามีการสั่งการด้วยวาจาต้องบันทึกคำสั่งนั้นไว้

3.2.4 ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น เป็นการลดระยะเวลาในการพิจารณา การสั่ง การอนุญาตการอนุมัติหรือการปฏิบัติราชการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชนให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วขึ้น โดย

1) การกระจายอำนาจการตัดสินใจ แต่ละแห่งต้องจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่น โดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนตรวจสอบได้

2) การจัดตั้งศูนย์บริการร่วม เพื่อให้เจ้าหน้าที่นั้นบริการประชาชนได้อย่างครบถ้วน โดยเจ้าหน้าที่นั้นจะต้องสามารถแจ้งรายละเอียด รับเอกสารหลักฐานที่จำเป็น แจ้งให้ทราบระยะเวลาการดำเนินการ และเป็นผู้ติดต่อประสานกับส่วนราชการอื่นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายหรือกฎในเรื่องนั้น ๆ

3.2.5 มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์เพื่อให้ส่วนราชการมีหน้าที่ตรวจสอบภายในของส่วนราชการตนเองเพื่อการปรับปรุงภารกิจให้เป็นไปโดยเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปของสังคมหรือสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามนโยบายหรือแผนการปฏิบัติราชการโดยทบทวนภารกิจ ทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ

3.2.6 ประชาชนได้รับความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีสาระสำคัญดังนี้

- 1) การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน
- 2) การจัดระบบสารสนเทศ
- 3) การรับฟังข้อร้องเรียน
- 4) การเปิดเผยข้อมูล

3.2.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอว่าได้ดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพียงใดซึ่งจะวัดจากผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่คุณภาพของการให้บริการซึ่งอาจวัดได้จากความสะดวกในการขอรับบริการ (Convenience) ความไม่ยุ่งยากต่อการทำความเข้าใจ (Simplicity) การให้บริการที่ถูกต้องและรวดเร็ว (Accuracy and Timeliness) รวมทั้งการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรกับประโยชน์ที่ได้รับ

สรุปการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน หมายถึงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอแล้ว สามารถทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จึงเป็นส่วนสำคัญในการนำความสำเร็จในการดำเนินงานได้

4. ความพึงพอใจของประชาชน

4.1 ความหมายความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ ความพึงพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

พิน คงพูล (2529 : 21) สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติของบุคคลที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ

อัจฉนา โทบุญ (2534 : 11) ให้ความหมายความพึงพอใจว่า เป็นความพึงพอใจในเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคล อันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

มณี โพธิเสน (2543 : 11) ให้ความหมายความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึก เช่น ความรู้สึกรัก ความรู้สึกชอบ ภูมิใจ สุขใจ เต็มที่ ยินดี ประทับใจ เห็นด้วย อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

Newcumer (1955 อ้างถึงใน เศษฐชัย จัตตชัย. 2546 : 20) สรุปว่าความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ

Poter and Lawler (1975 : 49) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า แนวคิดหรือเจตคติอย่างหนึ่งเป็นสภาวะรับรู้ภายในซึ่งเกิดจากความคาดหวัง

Cormick (1947 : 48 ; อ้างถึงใน เศษฐชัย จัตตชัย. 2547 : 21) ได้อธิบายว่าความพึงพอใจหมายถึง สภาวะที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมด หรือบางส่วนความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง สภาพอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตของแต่ละคนที่เป็นความรู้สึก หรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้

4.2 แนวคิดด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อการได้รับบริการ

ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดด้านความพึงพอใจในการบริการไว้หลายคน ดังนี้

มณีวรรณ ต้นไทย (2533 : 9-10) ได้นิยามความพึงพอใจในบริการว่าเป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับบริการในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านตัวเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ ด้านระยะเวลาในการดำเนินการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากบริการ

อ้อยทิพย์ กองสมบัติ (2538 : 8-9) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะ (Public Service Satisfaction) ว่าเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของการให้บริการของการปกครองท้องถิ่น โดยมีพื้นฐานเกิดจากการรับรู้ (Perception) ถึงการส่งมอบบริการที่แท้จริงและการประเมินผลนี้จะแตกต่างกันไป โดยแต่ละคนจะมีเกณฑ์ (Criteria) ที่เกิดจากประสบการณ์ตั้งเอาไว้ พร้อมการตัดสินใจ (Judgement) ของบุคลากร ประเมินแบ่งเป็น 2 ด้านคือ 1. ด้านอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งเกิดจากการรับรู้ถึงการส่งมอบบริการ 2. ด้านวัตถุวิสัย (Objective) ซึ่งเกิดจากการได้รับปริมาณและคุณภาพของการบริการ ความพึงพอใจของประชาชนหลังการได้รับบริการแล้วนั้นเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหา ลดปัญหา จนทำให้เกิดความภูมิใจได้มากน้อยเพียงใด

ศิริพร ตันติพลวินัย (2538 : 9-10) ความพึงพอใจในการบริการ (Satisfaction in Service) หรือความสามารถที่จะพิจารณาว่าบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่สามารถวัดได้จากการให้บริการแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้บริการอย่างเป็นธรรม (Equity Service) คือ การให้บริการที่ยุติธรรมเสมอภาค เสมอหน้าเท่าเทียมกัน
  2. การให้บริการรวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามลักษณะจำเป็นรีบด่วน
  3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านสถานที่บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
  4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการตลอดเวลาต้องพร้อมและเตรียมตัวบริการต่อความสนใจของสาธารณะชนเสมอ
- จากแนวคิดด้านความพึงพอใจ ผู้ศึกษาได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับในสิ่งที่คาดหวังไว้ในช่วงระยะเวลาที่ต้องการโดยอาจแสดงออกซึ่งอารมณ์ต่าง ๆ เช่น การมีอารมณ์ดี หรือรอยยิ้มซึ่งบ่งบอกถึงการมีความสุขโดยระดับของความพึงพอใจเกิดจากส่วนต่างของความคาดหวังกับสิ่งที่ได้รับ

วีระพงษ์ เถลิมาจิระรัตน์ (2543 : 6-7) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริการ คือ กระบวนการหรือกระบวนการกิจกรรมในการส่งมอบบริการจากผู้ให้บริการหรือผู้ใช้บริการ โดยบริการเป็นสิ่งที่จับ สัมผัสและต้องได้ยากและเป็นสิ่งที่เสื่อมสลายไปได้ง่าย บริการจะได้รับการทำขึ้นโดยบริการ และส่งมอบสู่ผู้รับบริการเพื่อใช้สอยบริการนั้น ๆ โดยทันทีหรือในเวลาเกือบจะทันทีที่มีการบริการนั้นและมุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านบริการหรือขณะใจลูกค้า

ความเข้าใจถึงสิ่งที่ลูกค้าคาดหวังและตอบสนองลูกค้าด้วยบริการเป็นเลิศโดยเสนอสิ่งที่เหนือกว่าความคาดหวังของลูกค้า รวมถึงความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้ภายในเวลาที่เหมาะสม

สงครามชัย ลีทองดี (2544 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริการ คือ การรับใช้ให้ความสะดวกต่าง ๆ ในการบริการ ความหมายถึง กระบวนการหรือกระบวนการกิจกรรมในการส่งมอบบริการจากผู้ให้บริการไปยังผู้รับบริการหรือผู้ใช้บริการนั้นและสามารถอธิบายได้โดยใช้ตัวอักษรย่ออธิบายลักษณะเด่นของการบริการไว้ดังนี้

S = Smiling Sympathy คือ การยิ้มแย้ม เอาใจใส่ เข้าอกเข้าใจ

E = Earl Response คือ การตอบสนองต่อความประสงค์ของลูกค้าอย่างรวดเร็วทันใจ โดยมีทันเอ่ยปากเรียกหา

R = Respectful คือ การแสดงออกถึงความนับถือให้เกียรติลูกค้า

V = Voluntariness Manner คือ ลักษณะการให้บริการแบบสมัครใจและเต็มใจทำ

I = Image Enhancing คือ การแสดงออกซึ่งการรักษาภาพพจน์ของผู้ให้บริการและเสริมภาพพจน์ขององค์กร

C = Courtes คือ กริยาอ่อนโยน สุภาพ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

E = Enthusiasm คือ ความกระตือรือร้นและกระตือรือร้นขณะบริการและให้บริการมากกว่าที่คาดหวังเสมอ สามารถตอบสนองลูกค้าได้เหนือกว่าความคาดหวังจากแนวความคิดดังกล่าว ผู้ศึกษาได้สรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ กิจกรรมเพื่อการสนองตอบต่อผู้ที่ได้รับในสิ่งที่มุ่งหวัง โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ในขณะที่ได้รับบริการผู้ที่ใช้บริการได้รับรู้ถึงการได้รับการบริการที่ประทับใจเช่นผู้ให้บริการมีกริยาที่สุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความกระตือรือร้นในขณะที่ให้บริการ

ลักษณะของความพึงพอใจ ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อการดำเนินงานให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะทั่วไป ดังนี้ (ศิริพร ตันติพิบูลวินัย, 2538:14-15)

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก

ในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ

ในชีวิตประจำวันทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การรับรู้ เรียนรู้สิ่งที่จะได้รับการตอบแทนแตกต่างกันไปในสถานการณ์ การบริการก็เช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสกับบริการต่าง ๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้บริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการก่อนที่ลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานต่อบริการประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการการบอกกล่าวเล่าขานของผู้อื่นการรับทราบข้อมูลการรับประกันบริการจากการโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับ ในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริงสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการก่อนที่ได้รับบริการคือความคาดหวังในสิ่งที่ควรจะได้รับนี้มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริงหรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้น (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการดังกล่าว แต่ถ้ายังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจจะสูงหรือต่ำกว่านับเป็นการยืนยันที่คลาดเคลื่อน (Disconfirmation) ความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง (Discrimination) ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจมากน้อยได้ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวกแสดงถึงความพอใจ ถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พอใจ

จึงสรุป แนวคิดความพึงพอใจ ตามกรอบแนวคิด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน โดยได้สรุปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 และมาตรา 68 ดังนี้ การให้บริการของพนักงานส่วนตำบล ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ด้านจัดแผนพัฒนาหมู่บ้านและด้านอื่น ๆ
2. ด้านสาธารณูปโภค หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการจัดให้มีแหล่งน้ำเพื่อจัดเก็บไว้ใช้ ในด้านการเกษตรและเพื่อไว้ใช้ในการอุปโภคและบริโภคภายในเขตพื้นที่ตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

3. ด้านพัฒนาอาชีพและรายได้ หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับจัดให้มีกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนภายในเขตพื้นที่ตำบลปอพาน เช่น กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มทอผ้าฝ้าย กลุ่มผลิตสินค้า โอท็อป (OTOP)

4. ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการจัดให้มีการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษา เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ภายในชุมชน จัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายในตำบลปอพาน จัดให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและประเพณีของท้องถิ่นนั้น เช่น จัดงานประเพณีลอยกระทง จัดให้มีงานประเพณีสงกรานต์รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และงานประเพณีอื่น ๆ ที่ สืบทอดต่อ ๆ กันมา

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จัดระบบให้บริการแจ้งเตือนภัยที่เพียงพอแล้ว จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดังนั้น ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงหมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความสามารถในการกำหนดแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีได้ตรงกับปัญหาที่ชุมชนระดับตำบลต้องการแก้ไขตอบสนองความต้องการของชุมชนระดับตำบล และมีความสามารถในการนำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ด้วยความมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล

อรุณ จันทวานิชและคนอื่น ๆ (2527 : 78-92) กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ (2536) และ บุญเรือน หมั่นทรัพย์ (2538 : 63-79) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ก็พบว่าขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความหมายใกล้เคียงกับประสิทธิผลขององค์การ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2552 : 25-40) ได้ศึกษาการพัฒนากีฬาชาติ : การศึกษาประสิทธิผลของสมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทยกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า

ขนาดของสมาคมกีฬาสมัครเล่นแห่งประเทศไทยเป็นตัวแปร จำแนกกลุ่มสมาคม ที่มีประสิทธิผลมากกับกลุ่มสมาคมที่มีประสิทธิผลน้อยออกจากกัน โดยขนาดของสมาคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสมาคม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (2546) ได้อธิบายในกรอบที่ตั้งของหน่วยงานราชการ จะต้องให้ประชาชนได้รับความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ คือ 1) การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2) การจัดระบบสารสนเทศ 3) การรับฟังข้อร้องเรียน และ 4) การเปิดเผยข้อมูล

วิทยา บุคตาโลก นายองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม (2557) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ สถานที่ตั้งของสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ว่า การมีที่ตั้งสำนักงานที่ สะดวกสบายให้ประชาชนมาติดต่อราชการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการให้บริการประชาชนในพื้นที่ โดยความมีลักษณะที่โดดเด่น เดินทางสะดวกสบาย มีป้ายบอกทางชัดเจนมีทำเลที่ตั้ง กึ่งกลางพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบล

มนิต นงนุช รองนายกเทศมนตรีเทศบาล โนนบุรี (2557) ได้อธิบายในการมีทำเลที่ตั้งสำนักงานที่เหมาะสมมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรเป็นอย่างมาก คือสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องที่ตั้ง และการบริการด้วย

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2535 : 63) ได้ศึกษาการบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา และแนวทางปัญหา พบว่าสถานที่ตั้งและขนาดขององค์กรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของ องค์กร

Steers (1977 : 8- 67) ได้ศึกษา ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอีกปัจจัย หนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากขนาด องค์กรเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นยุทธศาสตร์ เชิงพื้นที่ที่สำคัญต่อการนำพาความสำเร็จมาสู่องค์การบริหารส่วนตำบลในการบริการ การ สร้างความสะดวกสบายในการบริการประชาชนอย่างทั่วถึงในทุก ๆ ชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน จึงน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ความสามารถในการสรรหารายได้

พิรุณ เสดานนท์ (2539 : 23) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระจายอำนาจ : ปัจจัยที่มีผล ต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณรายจ่ายซึ่งมาจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้มากกว่าก็จะสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้น้อยกว่า จากการทบทวนงานวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจะไม่มงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานตามภารกิจและหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจึงไม่มีความสำเร็จในการดำเนินงาน

จรรยาพร ชัยหาดี (2554 : 1 – 22) องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ดังนี้ภาษีบำรุงท้องที่ภาษีโรงเรือนและที่ดินภาษีอากรฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นดังนั้นเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องมีกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มุ่งตอบสนองต่อทัศนคติความรู้ความเข้าใจระบบภาษีของประชาชนและมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านกระบวนการให้บริการด้านพนักงานผู้ให้บริการหรือระเบียบวิธีการจัดเก็บภาษีเพื่อให้เหมาะสมตามสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

พจนีย์ สง่าไทย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทรอำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานีผลการวิจัยพบว่าคุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทรอำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายละเอียดเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านพนักงานผู้ให้บริการด้านกระบวนการให้บริการด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการและด้านสถานที่ในการให้บริการ

Ladd and Yinger (1989 : 105-124) งานวิจัยเรื่อง Fiscal Health of Major U.S.Cities โดย Ladd and Yingerเป็นการศึกษาความเข้มแข็งทางการคลังของเมืองต่าง ๆ จำนวน 86 แห่งทั่วสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1972 และปี ค.ศ. 1982 ยังพบว่าเมืองขนาดใหญ่จำนวนมากมีขีดความสามารถในการหารายได้ต่ำกว่าระดับเฉลี่ยแต่ทว่ามีระดับรายจ่ายที่จำเป็นในการจัดบริการสาธารณะที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย

สรุป ความสามารถในการสรรหารายได้ จึงเป็นทักษะความสามารถในการจัดเก็บ รายได้ที่เพียงพอตรงตามเป้าหมายที่กำหนดในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดีบริหาร งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะสามารถกระทำได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ความสามารถในการสรรหารายได้ ขององค์การบริหารส่วน ตำบลน่าจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วน ตำบล

3. ความเป็นอิสระในการทำงาน

สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักปลัด กระทรวงมหาดไทย (2539 : 49-58) ได้กล่าว ไว้ว่า ความเป็นอิสระในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึงความสามารถ ในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไปปฏิบัติอย่างเป็นอิสระ ภายใต้อำนาจเขตที่กฎหมายกำหนด โดยปราศจากการแทรกแซง ควบคุมและบังคับบัญชาจาก อำเภอและจังหวัด โดยที่อำเภอและจังหวัดเป็นเพียงผู้กำกับดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540 : 134-142) กล่าวว่าความเป็นอิสระ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็งเนื่องจากการปกครอง ท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครองและ การดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจ อิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย หรือความต้องการของตนเองภายใต้อำนาจเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540 และ 2541 : 25-31) กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ไม่อยู่ในสาย การบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลางและมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการ บริหารงานภายใต้อำนาจเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบายออกกฎ ข้อบังคับเพื่อกำกับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้อำนาจพิทักษ์ ของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

ชาอุชัย จิตติพันธ์พรณี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรกำกับของความเป็นอิสระใน การทำงานและสนับสนุนของผู้บังคับบัญชาและตัวแปรสื่อของความเชื่อมั่นในการขยาย บทบาทของตนในความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเชิงรุกและพฤติกรรมเชิงรุก ผลการศึกษา พบว่า บุคลิกภาพเชิงรุกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงรุก (นำความคิดไปปฏิบัติเชิงรุก การ แก้ปัญหาเชิงรุก และการสร้างเครือข่ายทางสังคม) โดยมีความเชื่อมั่นในการขยายบทบาทของ

ตนเองเป็นตัวแปรสื่อบางส่วนในขณะที่ความเป็นอิสระในการทำงาน และการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชาไม่เป็นตัวแปรกำกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพเชิงรุกและพฤติกรรมเชิงรุก ทารทดสอบสามทาง และการทดสอบการเป็นตัวแปรสื่อแบบมีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ปฏิสัมพันธ์ของบุคลิกภาพเชิงรุก ความเป็นอิสระในการทำงาน และการสนับสนุนของผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กับการนำความคิดไปปฏิบัติเชิงรุก และแก้ปัญหาเชิงรุกโดยความเชื่อมั่นในการขยายบทบาทของตนเองเป็นตัวแปรสื่อแบบเงื่อนไข

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 การปกครองท้องถิ่น กล่าวว่ารัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน มีหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องรายงานการดำเนินงานต่อประชาชนในการจัดงบประมาณ ผลการดำเนินงานประจำปี เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและกำกับการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550)

สรุป ความเป็นอิสระในการทำงานของบุคลากร คือ ความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหาร พัฒนาและมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บภาษีรายได้มีการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไปปฏิบัติอย่างอิสระภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด จะส่งผลให้มีการปฏิบัติภารกิจและหน้าที่ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าความเป็นอิสระในการทำงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลน่าจะมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. สภาพเศรษฐกิจของชุมชน

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะสภาพเศรษฐกิจที่ดีกว่าจะทำให้รัฐบาลจัดเก็บรายได้จากภาษีอากร ได้มากกว่าสภาพเศรษฐกิจที่ต่ำลง ซึ่งเงินรายได้ดังกล่าวจะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายสาธารณะ ดังนั้น สภาพเศรษฐกิจจึงเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2543 : 127-138) เมื่อเป็นเช่นนี้สภาพเศรษฐกิจตำบลจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจดี เช่น มีโรงงานอุตสาหกรรม มีการซื้อขายที่ดินของหมู่บ้านจัดสรร หรือแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนจะมีอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูง อันจะส่งผลให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงตามไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตชนบทห่างไกลซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจล้าหลัง จะมีรายได้ต่ำ ไม่มีเงินงบประมาณที่เพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่

กองราชการส่วนตำบล (2544 : 201-218) ข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพฯ : กองราชการส่วนตำบลพบว่าสภาพเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ฉะนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ สภาพเศรษฐกิจส่วนตำบลจึงหมายถึง ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนในตำบล โดยพิจารณาจากรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรในตำบล

สรุป สภาพเศรษฐกิจของชุมชน คือ สภาพความเป็นอยู่ในการจับจ่ายใช้สอยของประชาชน รวมทั้งการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการศึกษาส่งเสริมพัฒนาบทบาทสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ มีการป้องกันและระงับ โรคติดต่อ และการที่เศรษฐกิจภายในตำบลดีย่อมส่งผลต่อการพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า สภาพเศรษฐกิจของชุมชน น่าจะมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้ทำการศึกษาหลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบทให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527 : 6) ได้ศึกษานโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า

หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชน ในชุมชนทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบ ต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน

ทวิทอง หงส์วิวัฒน์ (2527 : 81) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนา ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การที่ประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้การกระจาย ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและ สังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม

ติน ปรัชญพฤทธิ (2539 : 23) ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแค่เพียงแต่เข้า พิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของ นโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาทางการเมือง สังคมที่มีความรับผิดชอบ คือ มองว่าการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพ ของผู้ตาม

เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาเข้ามาตั้งถิ่นฐานใน ตำบล การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น และ ภาวะผู้นำ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหาร ส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเพศ อายุ และรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง ส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับ ผลประโยชน์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมค้นหาปัญหาและร่วม ตรวจสอบและติดตามผลมีค่าต่ำสุด ตามลำดับ

สุदारรณ์ มีบัว (2547 : 40) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรม หรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการ ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกลุ่มใน ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน โดยร่วมคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินงาน

ร่วมดำเนินการ ร่วมในการกำหนดเปลี่ยนแปลง การร่วมในการตัดสินใจ และร่วมติดตามการดำเนินงานในกิจกรรมที่ทำร่วมกันรวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้นด้วย

เอกภพ กองศรีมา (2552 : 15) ธรรมชาติของ ความเป็นส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และ คือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจวางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของชาวชนบทจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็เป็นสิ่งที่รัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาล เพราะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคสิ่งที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ดังนั้นตัวองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นทั้ง กลไกเครื่องมือ กระบวนการ และเป้าหมายของธรรมาภิบาลในการพัฒนาชนบท

สมศักดิ์ พรหมเคื่อ (2557 : 157-158) ได้อธิบายสรุปปัจจัยในการมีส่วนร่วมในนโยบาย ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มพัฒนาเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา กำหนดความต้องการการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สนับสนุนทรัพยากรส่วนบุคคลให้องค์การบริหารส่วนตำบล ประสานความร่วมมือของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น และร่วมปฏิบัติตามกรอบของแผนพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมาย
3. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในองค์การบริหาร ส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล และตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของประชาชน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึงการที่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล มีโอกาสเข้าร่วมในการควบคุมและตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีส่วนร่วมในการประเมิน แผนงาน โครงการ ด้านความคุ้มค่าของงบประมาณ

Keith (1972 : 5) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

วารางคณา วัฒนโย (2540 : 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความรู้และความชำนาญร่วมกับวิชาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสร้างการร่วมคิดร่วมทำในการดำเนินงานการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน เช่น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมทำการพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนน่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ประสพการณ์ในการทำงานของบุคลากร

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ประสพการณ์การทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานเท่าที่ควร

ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง (2540 : 148-153) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนาของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด จะเห็นว่าประสพการณ์ในการทำงานของบุคลากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

ปิยะนุช เงินคล้าย และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (2542 : 231 – 233) ได้ศึกษารายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการปกครองท้องถิ่นของเขตเมืองที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี กล่าวว่าในทางตรงกันข้าม ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีบุคลากรที่มีประสพการณ์การทำงานสูง องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งนั้นก็มีความสามารถในการปฏิบัติตามภารกิจและหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

เรวัต สมบัติทอง (2543 : 64 -65) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต

พบว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำจะขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเทคนิคใหม่ๆมาใช้ในการปฏิบัติงาน

สรุป ประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากร คือ การที่บุคลากรขององค์กรมีทักษะความสามารถที่สั่งสมมาที่มากพอต่อการปฏิบัติงาน มีวุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถตรงตามเฉพาะตำแหน่งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขยงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการทำงานจึงจะสามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ประสบการณ์ในการทำงานของบุคลกรนำจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

7. ความเสียสละของบุคลากร

กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2528 : 161-166) ให้ความหมายของความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงไมตรีจิต ความมีน้ำใจ โอบอ้อมอารีต่อผู้อื่น ช่วยเหลือเจือจุนแก่บุคคลที่สมควรให้เพื่อให้เขาได้รับความสะดวก มีความพอใจ การให้การบริจาค การยอมเสียสิทธิหรือสละสิ่งที่เราควรได้รับ หรือมีอยู่ให้แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเพื่อตนเอง

กรองแก้ว สาธุสนธิ์ (2529 : 21) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสียสละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี ได้ให้ความหมายของความเสียสละว่า หมายถึง ความคิดและความรู้สึกที่มีแนวโน้มที่จะแสดงออกในการสละหรือให้ผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม

สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ (2537 : 26) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหน้าสน อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ให้ความหมายของความเสียสละไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลแสดงออกโดยการให้ปันสิ่งที่เป็ประโยชน์ส่วนตนที่ต้องรักษาไว้ไปช่วยเหลือเกื้อกูลหรือทำประโยชน์เพื่อเห็นแก่ความสุขของบุคคลอื่นและความสงบเรียบร้อยของสังคมแบ่งลักษณะพฤติกรรมความเสียสละออกเป็น 8 ด้าน คือ

1. การเสียทรัพย์สินของช่วยเหลือผู้ที่ขาดแคลน
2. การสละแรงงานช่วยทำประโยชน์ให้แก่สังคม
3. การสละสิทธิ์หรือความสุขสบายที่ควรได้รับเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นที่อ่อนแอกว่า
4. การสละเวลาเพื่อแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่น
5. การทำบุญส่งเสริมศาสนาที่ตนนับถือ

6. การช่วยเหลือชีวิตผู้อื่น
7. การบริจาคอวัยวะ หลังจากสิ้นชีวิตแล้ว
8. การเสียสละชีวิตเพื่อประเทศชาติบ้านเมือง

คำรงค์ศักดิ์ แก้วเพ็ง (2540 : 204 - 225) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนาของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความเสียสละ มีความเป็นประชาธิปไตยและมีความตั้งใจในการทำงาน จะทำงานได้ดีและมีประสิทธิภาพมาก

สรุป ความเสียสละของบุคลากร คือภาวะในตัวบุคคลที่แสดงออกต่อการปฏิบัติงาน มีความทุ่มเท อุทิศตน และมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสียสละจากความหมายและลักษณะของความเสียสละที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า พฤติกรรมการทำงานด้วยความเสียสละน่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือ ประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

8. ความรับผิดชอบ (Responsibility) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายคนดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (2518: 33) ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความสนใจและความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกสู่การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา

นิภา วิจิตรศิริ (2525 : 7-8) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแคสรกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี กล่าวว่าความรับผิดชอบหมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายามและละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ยอมรับการกระทำของตนเองทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย มีความพยายามปรับปรุงการทำงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 36) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือแจ้งที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานและต่อชุมชนด้วยความเต็มใจ โดยจะสังเกตได้จาก

เอาใจใส่ในการทำงาน ความเพียรพยายาม การยอมรับผลการกระทำของตนเอง การปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น การช่วยรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม

อนุวัติ คุณแก้ว (2548 : 51) ได้ทำการศึกษาการวัดผลการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่าความรับผิดชอบหมายถึงหน้าที่ การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย การทำตามที่ได้พูดหรือได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ และยอมรับในสิ่งที่ตนได้พูดหรือได้กระทำลงไป ทั้งในด้านเป็นผลดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกครั้ง

สุขุมาลัย ศาลาโรจน์ (2541) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับงานได้แก่ลักษณะงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเหนื่อยหน่ายด้านความรู้สึกไม่ประสบความสำเร็จ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเหนื่อยหน่าย ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์และการสูญเสียความสัมพันธ์ส่วนบุคคล

มนิต นงนุช (2554) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท อินเตอร์เมติกอล จำกัด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท อินเตอร์เมติกอล จำกัด มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และปัจจัยด้านเงินเดือนมีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.717 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรตามได้ร้อยละ 51.40

ละอองดาว วิเชียรเพริศ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติของพนักงาน ส่วนท้องถิ่นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอฆ้องชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ทำ ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ และปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.888 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 88.80

Herley (1963 : 4466 – B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการทำงาน ความกดดัน และพลังงานในการทำงานของผู้จัดการพยาบาล พบว่าผู้จัดการพยาบาลมีความพึงพอใจและพลังในการทำงานอยู่ในระดับสูง คะแนนความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพลังในการทำงาน แต่คะแนนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความกดดันคะแนน

ความเป็นอิสระ และบทบาทการทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานซึ่งผู้จัดการในสถาบันที่ใหญ่กว่า ได้รับความศึกษาที่ดีกว่า เงินเดือนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานเพียงอย่างเดียวแต่ประกอบด้วยด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน ความรับผิดชอบในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโดยตรงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงานและความกดดัน

สรุป ความรับผิดชอบ คือ มุ่งมั่นทำงานด้วยความรับผิดชอบที่จะสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ และมีจิตสำนึกแสดงความรับผิดชอบต่อทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียซึ่งประกอบด้วยความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและความรับผิดชอบต่อชุมชนหรือประชาชนในตำบลดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า พฤติกรรมการทำงานด้านความรับผิดชอบน่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนตำบล

9. วัฒนธรรมประชาธิปไตย

กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง (2539 : 195) ได้อธิบายว่าการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจตนารมณ์ ดังนี้

เพื่อเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้มีกระบวนการสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้ง มีการถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร และที่สำคัญส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างกว้างขวางในการเสนอแก้ปัญหา รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็นแกนนำที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบลตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหวังให้้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้นประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป ความสำเร็จในการพัฒนาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ตามกฎหมายมาตรา 60 ได้กำหนดให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น นายกององค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญต่อการบริหารงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล หากนายกององค์การบริหาร

ส่วนตำบลบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม

ดิน ปรัชญพททฐี (2539 : 23) ทฤษฎีการมีส่วนร่วมอาจมีอยู่มากมายหลายทฤษฎีด้วยกันแต่ละทฤษฎี การมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) และทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy)

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทน ของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงาน อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวาง โครงการสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมเท่านั้น เช่น การเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้ง โดยคะแนนลับ และการประชุมหารือประจำปี จะเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมตามนัยของทฤษฎีนี้ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง และที่มีส่วน ร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำ ต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ารับสมัครเลือกตั้ง ส่วน ผู้ตามนั้นเป็นแค่ไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแค่เพียงแต่เข้าพิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของนโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาทางการเมือง สังคมที่มีความ รับผิดชอบ คือ มองว่าการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม สรุป วัฒนธรรมประชาธิปไตย คือ รูปแบบการทำงานที่กระตุ้นความมี ประชาธิปไตยมีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย เคารพ ในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล การเข้ามามีส่วน ร่วมทางการเมืองมีความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รั้วจัดการ วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ

10. การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา

พงษ์มานิตย์ ไทยแท้ (2539 : 39) ได้ให้นิยามในการแก้ไขปัญหาไว้ 2 ประการ คือ

1. การปฏิบัติการแก้ไข (Corrective Action) หมายถึง การจัดการกับ ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อบกพร่อง กำหนดแนวทางการแก้ไขและ

ป้องกันการเกิดซ้ำของข้อบกพร่อง และนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ รวมทั้งตรวจติดตามการแก้ไขข้อบกพร่อง

2. การปฏิบัติการป้องกัน (Preventive Action) หมายถึง การจัดการกับแนวโน้มข้อบกพร่องที่อาจเกิดขึ้น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของแนวโน้มที่จะเกิดข้อบกพร่อง กำหนดแนวทางการป้องกันการเกิดของข้อบกพร่อง และนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติ รวมทั้งตรวจติดตามการป้องกันข้อบกพร่อง

สรุปการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา หมายถึงองค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนชัดเจน มีความสามารถแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีปัญหาคอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะในชุมชนท่านพร้อมที่จะแจ้งให้้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ

11. การสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน

ชวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 28) ได้อธิบายการสนองตอบความต้องการของชุมชนของการปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาที่ย่อมต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดีก็คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

วุฒิสาร ตันไชย (2554) ได้อธิบายการตอบสนองความต้องการของชุมชนในกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้นซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ได้แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนกลางเป็นการรวมอำนาจ (Centralization of Power) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการแบ่งอำนาจ (Deconcentration of Power) และการ

บริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ (Decentralization of Power) การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา มีลักษณะการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อความมั่นคงและความสะดวกในการบริหารงาน และด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดอันเนื่องมาจากระบบโครงสร้างระบบงบประมาณ บุคลากร และศักยภาพในการดำเนินงานของการบริหารงานแบบรวมศูนย์ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาลไม่อาจตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้านการบริการ และการอำนวยความสะดวกได้ ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น (ราชการบริหารส่วนภูมิภาค) เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของรัฐบาล และเพื่อให้การดำเนินการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ทัวถึง และรวดเร็ว และประการสำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

สรุปการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน หมายถึงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอแล้ว สามารถทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน จึงเป็นส่วนสำคัญในการนำความสำเร็จในการดำเนินงานได้

12. ความพึงพอใจของประชาชน

วัลลภ ชายหาด (2532:10) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการได้รับการบริการในลักษณะการให้บริการอย่างเท่าเทียม การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการอย่างก้าวหน้า

มณีวรรณ ต้นไทย (2533:9-10) ได้นิยามความพึงพอใจในบริการว่าเป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อการได้รับการบริการในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือด้านความสะดวกที่ได้รับด้านตัวเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ ด้านระยะเวลาในการดำเนินการด้านข้อมูลที่ได้รับจากบริการ

อ้อยทิพย์ กองสมบัติ (2538 : 8-9) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะ (Public Service Satisfaction) ว่าเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของการให้บริการของการปกครองท้องถิ่น โดยมีพื้นฐานเกิดจากการรับรู้ (Perception) ถึงการส่งมอบบริการที่แท้จริงและการประเมินผลนี้จะแตกต่างกันไป โดยแต่ละคนจะมีเกณฑ์ (Criteria) ที่เกิดจากประสบการณ์ตั้งเอาไว้ พร้อมการตัดสินใจ (Judgement) ของบุคลากรประเมิน

แบ่งเป็น 2 ด้านคือ 1. ด้านอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งเกิดจากการรับรู้ถึงการส่งมอบบริการ 2. ด้านวัตถุวิสัย (Objective) ซึ่งเกิดจากการได้รับปริมาณและคุณภาพของการบริการความพึงพอใจของประชาชนหลังการได้รับบริการแล้วนั้นเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหา ลดปัญหา จนทำให้เกิดความภูมิใจได้มากน้อยเพียงใด

ศิริพร ตันติพุลวินัย (2538 : 9-10) ความพึงพอใจในการบริการ (Satisfaction in Service) หรือความสามารถที่จะพิจารณาว่าบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่สามารถวัดได้จากการให้บริการแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การให้บริการอย่างเป็นธรรม (Equity Service) คือ การให้บริการที่ยุติธรรม เสมอภาค เสมอหน้าเท่าเทียมกัน

2. การให้บริการรวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามลักษณะจำเป็นรีบด่วน

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านสถานที่บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการตลอดเวลาต้องพร้อมและเตรียมตัวบริการต่อความสนใจของสาธารณะชนเสมอ

ลักษณะของความพึงพอใจ ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจมีความสำคัญต่อการดำเนินงานให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีลักษณะทั่วไป ดังนี้ (ศิริพร ตันติพุลวินัย, 2538 : 14-15)

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวการตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การรับรู้ เรียนรู้สิ่งที่จะได้รับการตอบสนองแตกต่างกันไปในสถานการณ์การบริการก็เช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริการไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสกับบริการต่าง ๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้บริการได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์บริการก่อนที่ลูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานต่อบริการประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการการบอกกล่าวเล่าขานของผู้อื่นมารับทราบข้อมูล

รับประกันบริการจากการโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการใช้เปรียบเทียบกับบริการที่ได้รับ ในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริงสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการก่อนที่ได้รับบริการคือความคาดหวังในสิ่งที่ควรจะได้รับนี้มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริงหรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับจริงในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้น (Confirmation) กับความคาดหวังที่มีผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการดังกล่าว แต่ถ้ายังไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจจะสูงหรือต่ำกว่านับเป็นการยืนยันที่คลาดเคลื่อน (Disconfirmation) ความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง (Discrimination) ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจมากน้อยได้ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวกแสดงถึงความพอใจ ถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พอใจ

จึงสรุป แนวคิดความพึงพอใจ ตามกรอบแนวคิด ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับปัจจุบัน โดยได้สรุปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 และมาตรา 68 ดังนี้ การให้บริการของพนักงานส่วนตำบล ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการอบรมให้ความรู้ด้านจัดแผนพัฒนาหมู่บ้านและด้านอื่น ๆ
2. ด้านสาธารณูปโภค หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการจัดให้มีแหล่งน้ำเพื่อจัดเก็บไว้ใช้ในด้านการเกษตรและเพื่อไว้ใช้ในการอุปโภคและบริโภคภายในเขตพื้นที่ตำบลปอพาน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
3. ด้านพัฒนาอาชีพและรายได้ หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการจัดให้มีกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชนภายในเขตพื้นที่ตำบลปอพาน เช่น กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มทอผ้าฝ้าย กลุ่มผลิตสินค้า โอท็อป (OTOP)
4. ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับการจัดให้การจัดตั้งโรงเรียนเพื่อการศึกษา เช่น จัดศูนย์การเรียนรู้ภายในชุมชน จัดให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กภายในตำบลปอพาน จัดให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและประเพณีของท้องถิ่นนั้น เช่น จัดงานประเพณีลอยกระทง จัดให้มีงานประเพณีสงกรานต์รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และงานประเพณีอื่น ๆ ที่ สืบทอดต่อ ๆ กันมา

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน จัดระบบให้บริการแจ้งเตือนภัยที่เพียงพอแล้ว จัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1. สภาพทั่วไปอำเภอกันทรวิชัย

เป็นอำเภอหนึ่งในจำนวน 14 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาดตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอห้วยเม็ก และ อำเภอหนองกุงศรีทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอฆ้องชัย และ อำเภอกันทรวิชัย (จังหวัดมหาสารคาม) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเชียงยืน (จังหวัดมหาสารคาม) มีฤดู 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝนฤดูหนาว แบ่งเขตการปกครองเป็น 15 ตำบล 208 หมู่บ้าน 8 เทศบาล 9 องค์การบริหารส่วนตำบล

2. ประวัติอำเภอยางตลาด

อำเภอยางตลาดเดิมชื่อ อำเภอปจิมกาฬสินธุ์ ตั้งเมื่อ พ.ศ.2451 หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2475 และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น มณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ทางราชการเห็นว่าการตั้งชื่ออำเภอโดยใช้ทิศทางเป็นหลักจะทำให้ประชาชนเข้าใจยาก จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอปจิมกาฬสินธุ์ (กาฬสินธุ์ตะวันตก) เป็น อำเภอภูแล่นช้าง ใน พ.ศ.2456 ทั้งนี้เพื่อรักษาชื่อเมืองภูแล่นช้างไว้ไม่ให้สูญหายไป อำเภอปจิมกาฬสินธุ์ตั้งที่ว่าการอยู่ที่บ้านดงเค็ง หมู่ที่ 4 ตำบลดอนสมบูรณ์ ลักษณะอาคารที่ว่าการอำเภอเป็นอาคารสร้างด้วยไม้ทั้งหลัง หลังจากนั้นทางราชการได้ย้ายที่ว่าการอำเภอภูแล่นช้างจากบ้านดงเค็งมาตั้งที่บ้านยาง ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของหนองหมาจอก ใน พ.ศ. 2460 จึงมีการเปลี่ยนชื่ออำเภอจาก "ภูแล่นช้าง" เป็นอำเภอยางตลาด ตามชื่อบ้านยางซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความเจริญมาจนถึงปัจจุบัน

3. คำขวัญอำเภอ

เร็วพันซ์ดีดงระเนงแหล่งรวมการเกษตร เขตกึ่งก้ามกรามรสเลิศ ถิ่นกำเนิด
วงโปงลาง เส้นทางสู่อิน โดจีนแผ่นดินแห่งนักปราชญ์

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

มี 9 องค์การบริหารส่วนตำบลโดยแยกจำนวนดังนี้

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด ครอบคลุมพื้นที่ตำบลยางตลาด

(นอกเขตเทศบาลตำบลยางตลาด)

4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยวัง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยวังทั้งตำบล

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเว่อทั้งตำบล

4.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิเฒ่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองอิเฒ่าทั้ง

ตำบล

4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลดอนสมบูรณ์ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนสมบูรณ์

(นอกเขตเทศบาลตำบลโคกศรี)

4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาเชือกทั้งตำบล

4.7 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองขามทั้ง

ตำบล

4.8 องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาดีทั้งตำบล

4.9 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองตอก

แป้นทั้งตำบล (อำเภอยางตลาด. 2558)

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานเน้นการสร้างความต้องการด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ รวมทั้งอำนวยความสะดวกในท้องถิ่น ได้แก่ การสร้างถนน การระบายน้ำ การผังเมือง การขยายและติดตั้งไฟฟ้า และแสงสว่างสาธารณะ เป็นต้น

5.2 ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจเน้นการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ส่งเสริมด้านด้านอาชีพ ป้องกันยาเสพติด สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

5.3 ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขส่งเสริมการพัฒนาเกี่ยวกับอนามัยของประชาชน การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เป็นต้น

5.4 ยุทธศาสตร์ด้านพัฒนาสังคม และการเมืองการบริหารส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านการเมืองการปกครอง การบริการสาธารณะ เช่น การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมาติดต่อราชการ การบริการด้านข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ แบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม

5.5 ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมส่งเสริมและพัฒนาศึกษาของเด็ก เยาวชน ส่งเสริมและบำรุงศาสนา สนับสนุนภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

5.6 ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการดูแลและการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มครอบครัวที่สาธารณประโยชน์ เป็นต้น

5.7 ยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรส่งเสริมสนับสนุนการทำการเกษตรปลอดสารพิษ การใช้ชีวภาพ ลด การใช้สารเคมี

5.8 ยุทธศาสตร์ด้านแหล่งน้ำพัฒนาด้านภาวะการณ์ขาดแคลนน้ำบริเวณ รวมทั้งเพื่อการเกษตร เช่น ขุดสระน้ำ บ่อน้ำบาดาล ขุดลอกลำห้วย สระน้ำ ระบบประปา เป็นต้น

6. แนวทางการพัฒนา

6.1 แก้ไขปรับปรุง และบำรุงด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า เป็นต้น

6.2 การป้องกันและแก้ปัญหาการระบาดของยาเสพติด พัฒนายกระดับ ความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

6.3 การพัฒนาด้านบุคลากร เพิ่มประสิทธิภาพการบริการประชาชนทั้งในและนอกเวลาราชการ

6.4 พัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงานให้เพียงพอในการปฏิบัติราชการ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการมาติดต่องานราชการ

6.5 สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาควบคู่คุณธรรม จริยธรรม ผสมผสานเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.6 ปรับปรุงที่สาธารณประโยชน์ สร้างสวนหย่อม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และส่งเสริมการออกกำลังกายของประชาชน

6.7 พัฒนาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างจิตสำนึกและตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการเฝ้าระวังและฟื้นฟูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

7. นโยบายการบริหารงานของผู้บริหาร

7.1 ด้านการบริหารจัดการ

7.1.1 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย

7.1.2 บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดถือประโยชน์ของประชาชน เป็นหลักด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม

7.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผังเมืองและสาธารณูปโภค

7.2.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้างถนนคอนกรีตภายในตำบล ปรับปรุงและก่อสร้างถนนหินคลุก หินลูกรัง เชื่อมระหว่างหมู่บ้านเพื่อให้การสัญจรภายในหมู่บ้านและระหว่างหมู่บ้านสะดวก มีความปลอดภัยในการสัญจร ก่อสร้างและปรับปรุงถนนเข้าสู่ที่ทำการเกษตร เพื่อการขนส่งสินค้าทางการเกษตรอย่างสะดวกและรวดเร็ว

7.2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง ปรับปรุงแก้ไขปัญหาระบบภายในหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาประปาภายในหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2.4 สนับสนุนการขยายเขตประปาหมู่บ้านภายในตำบลอย่างทั่วถึง

7.2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตั้ง บำรุงรักษาไฟฟ้าสาธารณะของหมู่บ้านตามพื้นที่ที่จำเป็นอย่างเพียงพอ

7.2.6 สนับสนุนการขยายเขตไฟฟ้าให้มีใช้ทุกครัวเรือน

7.2.7 สนับสนุนการจัดทำผังเมืองให้มีการกำหนดวางแผนบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการปลูกสร้างในอนาคต

7.3 ด้านการเกษตร

7.3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มผลผลิตและมูลค่าต่อพื้นที่

7.3.2 ส่งเสริมและสนับสนุน การเกษตรปลอดสารพิษในลักษณะเกษตรอินทรีย์หรือเกษตรธรรมชาติให้ขยายวงกว้างมากขึ้น

7.3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอและทั่วถึง

7.3.4 สนับสนุนการขยายเขตไฟฟ้าเพื่อการเกษตร

7.3.5 ส่งเสริมและสนับสนุนการปศุสัตว์รวมทั้งการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์

7.4 ด้านการศึกษา

7.4.1 สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนทุกโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

7.4.2 สนับสนุนการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนทุกแห่งทั้งดนตรี กีฬา วิชาการ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

7.4.3 สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันอาหารเสริม(นม) ให้กับโรงเรียนและ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

7.4.4 สนับสนุนสื่ออุปกรณ์เพิ่มทักษะในการเรียนการสอนให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และ โรงเรียนที่มีเด็กก่อนเกณฑ์

7.4.5 ส่งเสริมศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

7.4.6 จัดให้มีหนังสือพิมพ์อ่านทุกหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูล

7.4.7 ส่งเสริมทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน

7.5.ด้านสาธารณสุข

7.5.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ รวมทั้งงาน สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

7.5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาพยาบาล การให้บริการ ของสถานอนามัย ให้ทั่วถึง

7.6 ด้านสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

7.6.1 จัดสรรหรือประสานงานกับภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กกำพร้า ผู้ด้อยโอกาส ผู้ติดเชื้อเอดส์ ผู้ยากไร้ให้ได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง

7.6.2 สนับสนุนงบประมาณ แก่อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน อาสาสมัคร ป้องกันอาชญากรรมเพื่อช่วยเหลือและดูแลรักษาความสงบ รักษาความปลอดภัย ทั้งชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชนในตำบล

7.6.3 สนับสนุนรณรงค์ส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้คนใน ชุมชนปลอดจากยาเสพติด

7.6.4 อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของท้องถิ่นเพื่อคนรุ่นใหม่สืบไป

7.6.5 ทำนุบำรุง ศาสนาสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีให้ควบคู่กับชุมชน และท้องถิ่นตลอดไป

7.7 ด้านนันทนาการและการกีฬา

7.7.1 สนับสนุนอุปกรณ์การกีฬาทั้งหน่วยงานของรัฐ ศูนย์กีฬาตำบลและชุมชน

7.7.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยออกกำลังกาย
โดยเล่นกีฬาเพื่อรักษาสุขภาพ

7.7.3 สนับสนุนการแข่งขันกีฬาภายในตำบล

7.7.4 สนับสนุนการแข่งขันกีฬาระดับตำบล อำเภอ และระดับจังหวัด

7.7.5 สนับสนุนกีฬาที่มีความสามารถ ไปแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น

7.8 ด้านการพัฒนาบุคลากร

7.8.1 จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน
พนักงานส่วนตำบลพนักงานจ้าง ให้มีความรู้ความสามารถในหน้าที่ต่าง ๆ เฉพาะด้านให้มีความ
ชำนาญมาบริหารงานท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม
จริยธรรมควบคู่กับการบริหารจัดการและพัฒนา

7.8.2 จัดหาและปรับปรุงอุปกรณ์ภายในสำนักงานให้ทันสมัย ใช้งานได้ดี มี
ประสิทธิภาพ และสะดวก รวดเร็ว ในการบริการทั้งภาครัฐและเอกชน

7.8.3 จัดให้มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับส่วนราชการอื่น ๆ
เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลให้พัฒนายิ่งขึ้น

7.9 ด้านการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

7.9.1 ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ

7.9.2 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

7.9.3 จัดอบรมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายการเมือง
การปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

7.10 ด้านการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

7.10.1 ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มอาชีพ

7.10.2 ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม

7.11 ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การรักษาความสงบเรียบร้อย การ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย

7.11.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
ท้องถิ่น

7.11.2 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม/กิจการแก่กลุ่มหรือองค์กรประชาชนให้
มีการดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

7.12 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.12.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้าง
จิตสำนึก เพื่อระวังปกป้องกันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน

7.12.2 ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการฟื้นฟูและ
บำรุง รักษาทรัพยากรป่าไม้ แหล่งน้ำและการใช้ดิน

7.12.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่ง
ปฏิกูล การกำจัดมลภาวะที่มีผลต่อสุขภาพ ออนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน

8. สถานการณ์การพัฒนา

โดยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีจุดอ่อน คือ

8.1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่รับผิดชอบมาก ไม่สามารถบริการหรือพัฒนา
ได้อย่างทั่วถึง

8.2 กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ มรการปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลาทำให้ศึกษา
ไม่ทันขาดความเข้าใจในการดำเนินงาน

8.3 บุคลากรยังขาดความชำนาญ ทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
เท่าที่ควร

8.4 ประชาชนบางส่วนยังขาดการมีส่วนร่วม

8.5 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการพัฒนา

8.6 ขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

ศิริพงษ์ มุขศรี (2540) ได้ทำการวิจัย “การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร” จังหวัดสกลนคร ได้เริ่มจัดตั้งและดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 19 มกราคม 2539 และได้จำแนกงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารสำนักงาน การวางแผน การพัฒนา การประชุมองค์การ การจัดทำข้อบังคับตำบล การบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ยังพบว่าการบริหารงานและปัญหาในการบริหารงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีสำนักงานชั่วคราวเป็นที่ทำการ มีการบรรจุพนักงานส่วนตำบลแล้วเกือบทุกตำแหน่ง โดยได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาระยะ 5 ปี มีการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2540 แล้วเสร็จเกือบทั้งหมดคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบขั้นตอนการประชุมอยู่ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบังคับตำบล การใช้เงินงบประมาณส่วนใหญ่นำไปใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำสำหรับบริโภค

2. องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ ต้องการมีที่ทำการถาวรวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารงาน คณะกรรมการบางคนขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารอย่างถ่องแท้ งบประมาณที่ได้รับมีจำกัดไม่เพียงพอในการดำเนินงานและไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร

สัมฤทธิ์ สุขสงค์ (2545) ได้ทำการวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์มีประสิทธิผลการบริหารการบริการอยู่ในระดับต่ำ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีระดับประสิทธิผลปานกลาง รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อด้านการส่งเสริมการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนและผู้สูงอายุ มีระดับประสิทธิผลต่ำ

รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบำรุงรักษาและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร ด้านการจัดให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย และด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับค่าสัมพันธภาพว่า การทุจริตคอร์รัปชัน มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยอื่น ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวสามารถอธิบายการผันแปรของประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ร้อยละ 87.2

3. ปัญหาการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร และด้านการตรวจสอบ มีปัญหาในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านระบบการตรวจสอบ

ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข (2546) ได้ศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างของอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งมีระดับการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

สมพงษ์ ภิรมย์ชม (2546) ได้ศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงสุด คือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นไปอย่างโปร่งใส ไม่มีการสมยอมราคา รองลงมาคือ การตัดสินใจของผู้บริหารในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายใต้หลักประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรและความอยู่รอดขององค์กร และในเรื่องของการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น สามารถพัฒนาเป็น โครงการที่ยั่งยืนได้ และแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชน

อารยา เศษภิมล (2546) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการการบริหาร สมาชิกสภา และพนักงานส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในรายด้านปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการการบริหาร สมาชิกสภา และพนักงานส่วนตำบล ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

วิวัฒน์ ศรีแก้ว (2546) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวน 1 ปัจจัย คือ ความกระตือรือร้น

บทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า บทบาทการปฏิบัติงานของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีและการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ระดับมาก คือ การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ระดับปานกลาง คือ การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เจษฎา จันทบูรานันท์ (2546) ได้สำรวจการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีความคิดเห็นของประชาชน ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมด้านการให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนในเขต อบต. อำเภอสอยดาวมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ อบต. อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง โดยให้ด้านการอำนวยความสะดวกมาเป็นอันดับที่ 1 ด้านการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติของ อบต. ในเขตอำเภอสอยดาวทั้ง 4 ด้านกับปัจจัยในเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา กลุ่มประชากรม รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต อบต พบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ มีเพียงด้านการประชาสัมพันธ์ที่มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ อบต.

สูงกว่าเพศหญิง จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส กลุ่มทางสังคม และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขต อบต. พบว่ามีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ อบต. ในเขตอำเภอสอยดาว ที่ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ด้านการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวก และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ด้านการให้บริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ อบต. ในเขตอำเภอสอยดาวที่แตกต่างกันข้อเสนอแนะที่ให้ อบต. ในเขตอำเภอสอยดาวนำไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต อบต. อำเภอสอยดาว

ดิษฐพล กอหรั่งกุล (2546) ได้วิจัยเรื่องประสิทธิผลโครงการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนการกระจายอำนาจของรัฐ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จากการวิจัยพบว่า เพศที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิผลของโครงการ อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของโครงการในด้านโอกาสการใช้งาน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อประสิทธิผลของโครงการ อาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิผลของโครงการในด้านความสะดวกในการใช้งานจากโครงการ และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่มีผลต่อประสิทธิผลของโครงการ

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547) ได้ศึกษาค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหาร และพนักงานส่วนตำบลต่อการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

วิสา นราเทียม (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนลาดยาง ประชากรที่ศึกษาได้แก่ประชาชนที่ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลบนถนนเส้นทางประจำ ผู้ใช้รถโดยสารที่วิ่งบนเส้นทางและกลุ่มบ้านเรือนสองข้างทางสายบ้านหนองจาน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ศึกษาคือแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่าการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานประเภท ถนนลาดยางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สายบ้านหนองจาน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น รองลงมาได้แก่ด้านการประหยัดเวลาในการเดินทาง ด้านการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็ว และด้านการตรงกับความต้องการของประชาชน

วฤทธิ สารฤทธิคาม (2548) ได้ศึกษาวิจัย ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษา เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนจัว โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ประชาชนเพศชายกับหญิง ในการติดต่อขอรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี 26-35 ปี 36-45 ปี 46-60 ปี และมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ถึงอนุปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนจัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จารุณี ธนิตกุล (2550) ได้ศึกษา การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือด้านการป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัย ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

ทวีศักดิ์ ปักษา (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล อยู่ระดับมาก 5 ด้านคือ ด้านป้องกันโรค ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จาริต ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัฒนธรรมอันดีงาม ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการคุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ ทางบก ส่วนระดับปานกลาง มี 2 ด้านคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และที่อยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แต่โดยสรุปแล้วอยู่ในระดับปานกลาง

ณัฐวุฒิ เพียงเกต (2550) ได้วิจัยผลการดำเนินงานโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการก่อสร้างของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอแกลง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอแกลง จำนวน 394 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกรายด้านพบว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จารุณี พิมพ์จำปา (2551) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกับระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นมากกว่าระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

จิตรลัดดา ถิ่นสำราญ (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย อยู่ใน

ระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพนั้น พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการ ดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัด หนองคาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่เพศ อายุ การศึกษา ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน หม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคายไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

เดือนฉาย ผลเรื่อง (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความเห็นของประชาชนในเขตตำบลคลองขาม เห็นว่า มีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการ พัฒนาเศรษฐกิจ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาการเมือง การบริหาร ด้านการพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาคนและ สังคม และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ในส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่าง กันเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัด กาฬสินธุ์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

สุทธิรักษ์ ประจกุล (2552 : 132) ได้วิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามแผนการกระจาย อำนาจการปกครองให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด กาฬสินธุ์ พบว่า การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามลำดับ และอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

และด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อยผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้ จำนวนประชากร และตำแหน่ง พบว่า การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างอย่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ไพพรรณ อุปลี (2552) ได้วิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนตำบลเกี่ยวกับการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคามพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและ ทางบก ด้านคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ด้านส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการรักษาความ สะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้าน ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น และด้านส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

บังอร ไชยศิริพันธ์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการ ให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอู่เขาหลวง จังหวัด ร้อยเอ็ด พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วน ตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอู่เขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ จำแนกเป็นรายด้านพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเพียง 1 ด้าน คือการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน

วิชัย สายรักษา (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการ ให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าบ่อ อำเภوتاบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเพียง 1 ด้าน คือด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม จำนวน 4

ด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็ว ทันท่วงที ด้านการให้บริการก้าวหน้าโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการที่มีให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ที่มี เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าที่มีเพศ อาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษามีความแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05

นุกุล ฝอยทอง (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่องความความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเรียงจากมากไปน้อยคือด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลนั้น เป็นไปตามการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพบว่ามีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางมีการดำเนินงานในด้านการศึกษา สาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพ การจัดสวัสดิการสังคม และอื่น ๆ ตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในด้านนี้ เช่น การขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานการขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการปฏิบัติงานการขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการขาดแคลนข้อมูลสารสนเทศนอกจากนี้โครงสร้างทางการบริหารและระบบงานยังไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม

เอกภพ กองศรีมา (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลในเขตอำเภอतालसुम จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ในมุมมองของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/สภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบลในมุมมองของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ที่ทำการศึกษายู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านหลักความคุ้มค่าที่มีระดับความเป็นธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เมื่อคุณผลการประเมินสรุปได้ว่าความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในมุมมองของผู้ประเมินที่เป็นคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/สภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน ได้ผลการเปรียบเทียบใกล้เคียงกันกับความเป็นธรรมาภิบาล ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในมุมมองของผู้ประเมินที่เป็นประชาชน

พจนีย์ สง่าไทย (2554) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทรอำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทรอำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานีภาพรวมอยู่ในระดับมากและรายละเอียดเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านพนักงานผู้ให้บริการด้านกระบวนการให้บริการด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการและด้านสถานที่ในการให้บริการ

2. การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทรอำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานีจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและจำนวนครั้งที่มารับบริการทั้งในด้านภาพรวมและรายด้านพบว่าคุณภาพการให้บริการไม่มีความแตกต่างกันจำแนกตามอายุพบว่าคุณภาพการให้บริการด้านภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการและด้านสถานที่ในการให้บริการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าคุณภาพการให้บริการด้านภาพรวมและด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านสถานที่ในการให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามอาชีพพบว่าคุณภาพการ

ให้บริการด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการและด้านสถานที่ในการให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านพนักงานผู้ให้บริการและด้านภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทัศนีย์วรรณ บุตรสาระคำ (2556) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ และการกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามจำนวนประชากร พบว่า การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตาม รายได้พบว่าไม่แตกต่าง

วิบูลย์ คุ้มสุวรรณ (2556) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็กอำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสาธารณสุขด้านงานสวัสดิการสังคม ด้านนันทนาการด้านการปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา และด้านการส่งเสริมอาชีพ ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีระดับ

ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตมากกว่าเพศชายเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพพบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

มุกิตา วรกุลยกุล (2556) ได้วิจัยเรื่อง ความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิตจังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) สถานภาพองค์กรของเทศบาลนครรังสิตในภาพรวมมีการดำเนินงานตามกฎหมายกฎระเบียบและเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับภารกิจและบริบทขององค์กร ทั้งนี้พบว่าการบริหารงานในด้านต่างๆควรมีการปรับปรุงเช่นด้าน โครงสร้างงานและด้านภารกิจใจพนักงาน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิต จ.ปทุมธานีพบว่าปัจจัยด้านกลยุทธ์ปัจจัยด้าน โครงสร้างปัจจัยด้านระบบงานปัจจัยด้านผู้นำปัจจัยด้านพนักงานปัจจัยด้านค่านิยมร่วมและปัจจัยด้านทักษะมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิตจังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และเมื่อนำมาสร้างสมการพยากรณ์เพื่อทำนายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานพบว่า ปัจจัยด้านทักษะส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานมากที่สุดรองลงมาได้แก่ปัจจัยด้านค่านิยมร่วมปัจจัยด้านกลยุทธ์และปัจจัยด้านระบบงานตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R2) เท่ากับ .621 จึงทำให้ทั้งสี่ปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายความสำเร็จในการบริหารงานได้ร้อยละ 62.1 และ 3) ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการบริหารงานภายในเทศบาล ควรที่จะพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่างๆตามกรอบแนวคิด 7S'sMcKinsey พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็งเพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลนครรังสิตประสบความสำเร็จได้ต่อไปในอนาคต

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Warner (1996 : 4966 – A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของความพึงพอใจในการทำงานและข้อผูกมัดขององค์กร ต่อความตั้งใจลาออกของพยาบาลวิสัญญี โดยศึกษาจากพยาบาลวิสัญญี จำนวน 600 คน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้รับจ้างอิสระมีความพึงพอใจในการทำงานมากกว่ากลุ่มลูกจ้างโรงพยาบาล และกลุ่มวิสัญญี จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ความเป็นอิสระ การจ่ายเงิน ความต้องการของงาน และนโยบายขององค์กรหรือความต้องการที่จะลาออก ระหว่างกลุ่มที่ถูกจ้างด้วยแพทย์วิสัญญีของโรงพยาบาล และกลุ่มผู้รับจ้างอิสระ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ได้ใช้วิธีวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ เพื่อหาสมการความถดถอยของความพึงพอใจในการทำงาน พบว่า อายุ รายได้ และจำนวนบุตรที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน

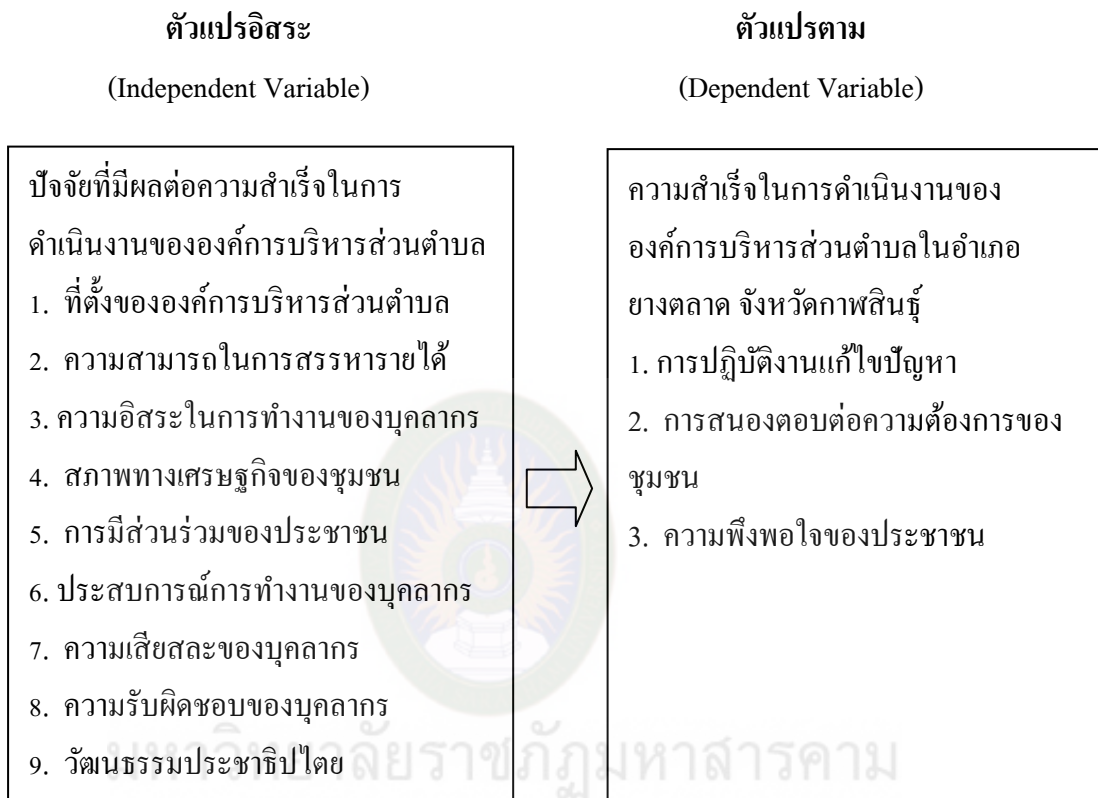

Stewart (2000 : 3235 – B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความกดดันในงานต่อความพึงพอใจในการทำงาน และความตั้งใจของพยาบาล ที่อยู่ในหน่วยบริการทางการทหาร พบว่าพยาบาลที่มีระดับความกดดันในการทำงานไม่สูง ตำแหน่ง ยศ อายุ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความกดดันในการทำงาน พยาบาลเพศหญิงมีความกดดันมากกว่าเพศชาย พยาบาลตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลมีความกดดันมากกว่าพยาบาลตำแหน่งอื่น ๆ พยาบาลที่มีอายุ 22-26 ปี มีความกดดันมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ พยาบาลที่มีสังกัดมีความกดดันในการทำงานมากกว่าพยาบาลอื่น ผลการวิจัยโดยรวมพบว่า พยาบาลมีความพึงพอใจในการทำงานไม่มาและไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของงานความตั้งใจในการทำงานในหน่วยบริการทางการทหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความกดดันในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงานประเภทขององค์กรที่กำหนดให้พยาบาลทำงาน

Herley (2002 : 4466 – B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ความพึงพอใจในการทำงาน ความกดดัน และพลังงานในการทำงานของผู้จัดการพยาบาล พบว่า ผู้จัดการพยาบาลมีความพึงพอใจและพลังในการทำงานอยู่ในระดับสูง คะแนนความพึงพอใจมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพลังในการทำงาน แต่คะแนน ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความกดดันคะแนนความเป็นอิสระ และบทบาทการทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานซึ่งผู้จัดการในสถาบันที่ใหญ่กว่า ได้รับการศึกษาที่ดีกว่า เงินเดือนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานเพียงอย่างเดียวแต่ประกอบด้วยด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน ความรับผิดชอบในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโดยตรงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงานและความกดดัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง
ในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) คือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 แห่ง จำนวน 500 คน (สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ
ยางตลาด. 2557 : 5) ได้แก่

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด	จำนวน 60 คน
1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูน	จำนวน 55 คน
1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก	จำนวน 54 คน
1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอิเล้า	จำนวน 45 คน
1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองดอกแป้น	จำนวน 47 คน
1.6 องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจั่ว	จำนวน 50 คน
1.7 องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี	จำนวน 46 คน
1.8 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม	จำนวน 101 คน
1.9 องค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ	จำนวน 42 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง (Sample)** คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดประชากรเป้าหมายเฉพาะผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญ ซึ่งเป็นตัวแทนจากบุคลากรทุกส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการกำหนดโควต้า องค์การบริหารส่วนตำบลละ 20 คน จำนวน 9 แห่ง ได้เท่ากับ 180 คน โดยแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบ

1. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
3. หัวหน้าส่วนราชการ
4. ข้าราชการประจำ
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
องค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด		
1. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	5	3
4. ข้าราชการประจำ	19	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	34	10
รวม	60	20
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนสมบูนธ์		
1. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	5	3
4. ข้าราชการประจำ	20	5

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	28	10
รวม	55	20
องค์การบริหารส่วนตำบลนาเชือก		
1. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	3	3
4. ข้าราชการประจำ	21	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	28	10
รวม	54	20
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอีแต๋มา		
1. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	4	3
4. ข้าราชการประจำ	17	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	22	10
รวม	45	20
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองดอกแป้น		
1. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	3	3
4. ข้าราชการประจำ	22	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	20	10
รวม	47	20
องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยจั่ว		
1. นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
3. หัวหน้าส่วนราชการ	4	3
4. ข้าราชการประจำ	18	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	26	10
รวม	50	20
องค์การบริหารส่วนตำบลนาดี		
1. นายกองตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	3	3
4. ข้าราชการประจำ	23	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	18	10
รวม	46	20
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม		
1. นายกองตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	5	3
4. ข้าราชการประจำ	56	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	38	10
รวม	101	20
องค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ		
1. นายกองตำบล	1	1
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	1	1
3. หัวหน้าส่วนราชการ	3	3
4. ข้าราชการประจำ	17	5
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	20	10
รวม	42	20
รวมทั้งหมด	500	180

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรแล้วผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง วิธีการคือ ทำกล่องจับฉลากทั้งหมด จำนวน 9 กล่อง พร้อมเขียนชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จากนั้นทำการจับฉลากด้วยการเขียนเลขที่ตามบัญชีรายชื่อบุคลากร ให้ครบตามจำนวนของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วดำเนินการหยิบฉลากทีละใบพร้อมบันทึก นำไปเปรียบเทียบกับเลขที่ฉลากดังกล่าวตรงกับอันดับบุคคลที่เท่าไรของบัญชีรายชื่อ หลังจากหยิบฉลากทุกครั้งให้นำฉลากที่จับได้ใส่ลงกล่องคืน เพื่อให้ทุกรายชื่อ มีโอกาสได้ถูกเลือกเท่า ๆ กัน หากได้รายชื่อเดิมให้จับฉลากใหม่จนกระทั่งได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งงาน หน่วยงานสังกัด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ 9 ด้าน คือ ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ความสามารถในการสรรหารายได้ ความอิสระในการทำงานของบุคลากร สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร ความเสียสละของบุคลากร ความรับผิดชอบของบุคลากร และวัฒนธรรมประชาธิปไตย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (R.A. Likert) มี 5 ระดับประกอบด้วยมากที่สุดมาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดจำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 186-188)

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ 5 คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้ 4 คะแนน

เฉย ๆ	กำหนดให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน รวม 12 ข้อ และเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186-188)

- 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 1.81-2.60 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย
- 2.61-3.40 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.41-4.20 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก
- 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชนิดปลายเปิด (Open End)

การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและหน้าที่ เพื่อให้ได้ความคิดรวบยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186-188)

1.3 ทำการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงความเหมาะสม และความถูกต้อง

1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้องชัดเจนของภาษา

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของ แบบสอบถาม โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ของ การวิจัยโดยวิธีการ IOC (Index of Item-Objective Congruence) เลือกคำถามที่มีค่า IOC ขึ้นไปซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบสอบถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านประกอบด้วย

2.1.1 ศ.ต.อ ภูวดล ภูอากรณ์ วุฒิกการศึกษา รป.ม. สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอนสมบูรณ์ อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องทางด้าน โครงสร้างรูปแบบ และความตรงเชิงเนื้อหา

2.1.2 นางสาวปราณี นาทมทอง วุฒิกการศึกษา ศศ.บ.บรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ (คบ.ภาษาไทย) ตำแหน่งครูวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน กมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.1.3 นายไสว ประภาศรี วุฒิกศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกหลักสูตรและ การสอน ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายวิจัยและประเมินผล ระดับ 8 กองการศึกษา เทศบาลเมือง มหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2.2 หลังจากการสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อทดสอบหา ค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธีหา Corrected-Item Total Correlation และหาค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ เสนอ คณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือแนะนำตัวเองเพื่อประสานขอความร่วมมือ ถึงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 9 ตำบลในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ให้มีผู้ช่วยในการศึกษาเก็บข้อมูล จำนวน 9 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงเก็บข้อมูล เพื่อเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือก
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มตัวอย่างแล้วดำเนินการประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ การศึกษา ตำแหน่งงาน และสังกัดหน่วยงาน สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 โดยหาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ซึ่งมีรูปสมการดังนี้

รูปแบบสมการเส้นตรง เพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ (x) จำนวน k ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_{10}x_{10}$$

Y คือความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

a คือ ค่าคงที่ (Constant term) ของสมการถดถอย ในรูปของกลุ่ม ตัวอย่าง

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_{10}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Coefficient) ของตัวแปรอิสระหรือค่าอิทธิพล หรือค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรว่าสามารถอธิบายผลการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

$x_1, x_2, \dots, x_{10}$ คือ ค่าของตัวแปรอิสระที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในรูปคะแนนดิบเปลี่ยนสมการในรูปคะแนนดิบเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_{10}Z_{10}$$

เมื่อ Z = ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานเมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ (ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์)

B คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ส่วนย่อยมาตรฐาน (Coefficient)

$Z_1 - Z_{10}$ คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชนิดปลายเปิด (Open end)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูปแล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยายความเรียง ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
4. วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายข้อของแต่ละด้าน
5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
6. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 ตัวอย่าง ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	116	64.40
2. หญิง	64	35.60
รวม	180	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	75	41.70
2. ปริญญาตรี	48	26.70
3. สูงกว่าปริญญาตรี	57	31.70
รวม	180	100.00
ตำแหน่งงาน		
1. นายก อบต.	9	5.90
2. ปลัด อบต.	9	5.00
3. หัวหน้าส่วนราชการ	27	15.00
4. ข้าราชการปฏิบัติ	45	25.00
5. ส.อบต.	90	50.00
รวม	180	100.00
หน่วยงานสังกัด		
1. อบต.ยางตลาด	20	11.10
อบต.คอนสาร	20	11.10
อบต.นาเชือก	20	11.10
อบต.หนองฮีเฝ้า	20	11.10
อบต.หนองดอกเป็น	20	11.10
อบต.หัวงัว	20	11.10
อบต.นาดี	20	11.10
อบต.นาดี	20	11.10
อบต.คลองขาม	20	11.10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
10. อบต.เว่อ	20	11.10
รวม	180	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 180 ตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 ตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่เป็น ส.อบต. จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และหน่วยงานสังกัด ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงาน อบต. 10 อบต. จำนวน อบต.ละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.90	0.66	มาก
2. ความสามารถในการสรรหารายได้	3.83	0.66	มาก
3. ความอิสระในการทำงานของบุคลากร	3.76	0.66	มาก
4. สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน	3.97	0.59	มาก
5. การมีส่วนร่วมของประชาชน	3.72	0.72	มาก
6. ประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร	3.47	0.74	มาก
7. ความเสียสละของบุคลากร	3.47	0.74	มาก
8. ความรับผิดชอบของบุคลากร	3.42	0.57	มาก
9. วัฒนธรรมประชาธิปไตย	3.69	0.67	มาก
รวม	3.55	0.72	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานจากมากไปน้อย คือ สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) และที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.90$) ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายข้อของแต่ละด้าน

1. ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกเป็นรายข้อ

ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมต่อการให้บริการประชาชน	3.82	0.92	มาก
2. ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมในการให้บริการประชาชน	3.79	0.70	มาก
3. สถานที่ให้บริการประชาชนมีความเพียงพอเหมาะสม	4.08	0.83	มาก
รวม	3.90	0.66	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สถานที่ให้บริการประชาชนมีความเพียงพอเหมาะสม ($\bar{X} = 4.08$) ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

มีความเหมาะสมต่อการให้บริการประชาชน ($\bar{X} = 3.82$) และที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมในการให้บริการประชาชน ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ

2. ความสามารถในการสรรหารายได้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความสามารถในการสรรหารายได้ จำแนกเป็นรายชื่อ

ความสามารถในการสรรหารายได้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.89	1.00	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี	3.56	0.84	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอตรงตามเป้าหมายที่กำหนด	4.05	0.91	มาก
รวม	3.83	0.66	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความสามารถในการสรรหารายได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ความสามารถในการสรรหารายได้อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ($\bar{X} = 4.05$) องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.89$) และองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

3. ความอิสระในการทำงานของบุคลากร

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านอิสระในการทำงานของบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ

ความอิสระในการทำงานของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บภาษีรายได้และกำหนดอัตราภาษีในตำบล	4.01	0.97	มาก
2. อำเภอกำกับดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำให้องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี	3.84	0.91	มาก
3. องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหาร พัฒนา โดยปราศจากการแทรกแซงจากหน่วยงานอื่น	3.44	0.71	มาก
รวม	3.76	0.66	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ ความอิสระในการทำงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บภาษีรายได้และกำหนดอัตราภาษีในตำบล ($\bar{X} = 4.01$) อำเภอกำกับดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำให้องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.84$) และองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหาร พัฒนา โดยปราศจากการแทรกแซงจากหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.44$) ตามลำดับ

4. สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. เศรษฐกิจภายในชุมชนดีเยี่ยมส่งผลต่อการพัฒนาจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.11	0.90	มาก
2. รายได้เฉลี่ยของประชากรภายในตำบลสูงมีผลต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล	4.20	0.72	มาก
3. มีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ประชาชนในตำบลต้องการเสมอ	3.83	0.80	มาก
4. ความสามารถในการป้องกันและระงับโรคติดต่อรวมทั้งป้องกันบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี	3.83	0.79	มาก
5. ให้การส่งเสริมพัฒนาบทบาทของสตรี เด็ก และเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป	3.88	0.76	มาก
รวม	3.97	0.59	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ รายได้เฉลี่ยของประชากรภายในตำบลสูงมีผลต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.20$) เศรษฐกิจภายในชุมชนดีเยี่ยมส่งผลต่อการพัฒนาจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.11$) ให้การส่งเสริมพัฒนาบทบาทของสตรี เด็ก และเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 3.88$) มีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ประชาชนในตำบลต้องการเสมอ ($\bar{X} = 3.83$) และความสามารถในการป้องกันและระงับโรคติดต่อรวมทั้งป้องกันบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.83$) ตามลำดับ

5. การมีส่วนร่วมของประชาชน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกเป็นรายชื่อ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.86	0.85	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับข้อเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา	3.67	0.83	มาก
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกิจกรรมดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ	3.67	0.94	มาก
รวม	3.72	0.72	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.86$) การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกิจกรรมดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.67$) และองค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับข้อเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.67$) ตามลำดับ

6. ประสิทธิภาพทำงานของบุคลากร

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านประสิทธิภาพทำงานของบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ

ประสิทธิภาพทำงานของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. บุคลากรจำเป็นต้องมีประสพการณ์ในการทำงานจึงจะสามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่	3.32	0.96	ปานกลาง
2. บุคลากรมีวุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถตรงตามเฉพาะตำแหน่ง	3.65	0.83	มาก
3. บุคลากรจำเป็นต้องมีประสพการณ์ในการทำงานจึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี	3.47	0.82	มาก
รวม	3.47	0.74	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านประสิทธิภาพทำงานของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ประสิทธิภาพทำงานของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรมีวุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถตรงตามเฉพาะตำแหน่ง ($\bar{X} = 3.65$) บุคลากรจำเป็นต้องมีประสพการณ์ในการทำงานจึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ($\bar{X} = 3.47$) และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ บุคลากรจำเป็นต้องมีประสพการณ์ในการทำงานจึงจะสามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ($\bar{X} = 3.32$) ตามลำดับ

7. ความเสี่ยสละของบุคลากร

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความเสี่ยสละของบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ

ความเสี่ยสละของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความทุ่มเทการปฏิบัติงาน	3.50	0.93	มาก
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ	3.84	0.85	มาก
3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความมุ่งมั่นในการทำงานบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ	3.27	0.82	ปานกลาง
รวม	3.47	0.74	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความเสี่ยสละของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ความเสี่ยสละของบุคลากรอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ ($\bar{X} = 3.84$) และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอุทิศตนในการปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ ($\bar{X} = 3.50$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความมุ่งมั่นในการทำงานบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

8. ความรับผิดชอบของบุคลากร

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความรับผิดชอบของบุคลากร จำแนกเป็นรายชื่อ

ความรับผิดชอบของบุคลากร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ของตนเอง	3.43	0.83	มาก
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมและพึงพอใจที่จะบริการประชาชนทุกระดับ	3.24	0.73	ปานกลาง
3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบต่อผลของสิ่งที่ตัดสินใจปฏิบัติลงไป	3.60	0.83	มาก
รวม	3.42	0.57	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความรับผิดชอบของบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ความรับผิดชอบของบุคลากร อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลของสิ่งที่ตัดสินใจปฏิบัติลงไป ($\bar{X} = 3.60$) และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความรับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ของตนเอง ($\bar{X} = 3.43$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมและพึงพอใจที่จะบริการประชาชนทุกระดับ ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

9. วัฒนธรรมประชาธิปไตย

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านวัฒนธรรม
ประชาธิปไตย จำแนกเป็นรายชื่อ

วัฒนธรรมประชาธิปไตย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
1. บุคลากรมีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รู้จักการ วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ	3.64	0.79	มาก
2. บุคลากรมีความสำนึกในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี	3.37	0.93	ปานกลาง
3. บุคลากรมีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	3.87	0.80	มาก
4. บุคลากรเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล	3.90	0.79	มาก
รวม	3.69	0.67	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า วัฒนธรรมประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก
3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ บุคลากรเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
ของบุคคลความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล ($\bar{X} = 3.90$) บุคลากรมีความเชื่อมั่นศรัทธา
และสนับสนุนหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 3.87$) และบุคลากรมีความ
ไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ
($\bar{X} = 3.64$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ บุคลากรมีความสำนึกในหน้าที่ของการเป็น
พลเมืองที่ดี ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน	3.37	0.71	ปานกลาง
2. การสนองต่อความต้องการของชุมชน	3.28	0.70	ปานกลาง
3. ความพึงพอใจของประชาชน	3.41	0.52	มาก
รวม	3.35	0.56	ปานกลาง

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการดำเนินงานจากมากไปน้อย คือ ความพึงพอใจของประชาชน ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน ($\bar{X} = 3.37$) และการสนองต่อความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกรายชื่อของแต่ละด้าน

1. การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน จำแนกเป็นรายชื่อ

การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน	3.63	0.90	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว	3.56	0.86	มาก
3. เมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะในชุมชนท่านพร้อมที่จะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที	3.41	0.95	มาก
4. ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ	2.90	0.94	ปานกลาง
รวม	3.37	0.71	ปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.63$) องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.56$) และเมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะ

ในชุมชนท่านพร้อมที่จะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ ($\bar{X} = 2.90$) ตามลำดับ

2. การสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน จำแนกเป็นรายชื่อ

การสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอแล้ว	2.86	1.06	ปานกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ	3.32	0.92	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	3.13	0.81	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน	3.41	0.77	มาก
รวม	3.28	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน ($\bar{X} = 3.41$) อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำงานสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ ($\bar{X} = 3.32$) องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ($\bar{X} = 3.13$) และองค์การบริหาร

ส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอแล้ว ($\bar{X} = 2.86$) ตามลำดับ

4.3 ความพึงพอใจของประชาชน

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความพึงพอใจของประชาชน จำแนกเป็นรายชื่อ

ความพึงพอใจของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	3.00	0.93	ปานกลาง
2. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดระบบให้บริการแจ้งเดือนภัยที่เพียงพอแล้ว	3.03	0.89	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง	4.20	0.72	มาก
4. ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.40	0.88	ปานกลาง
รวม	3.41	0.52	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านความพึงพอใจของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชน อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.20$) อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.40$) องค์การบริหารส่วนตำบลจัดระบบให้บริการแจ้งเดือนภัยที่เพียงพอแล้ว ($\bar{X} = 3.03$) และองค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.00$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย จำนวน 9 ด้าน ที่คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression) และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม 1 ตัวแปร คือ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จากตัวแปร 9 ด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. คุณลักษณะของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ตัวแปรที่มีการวิเคราะห์ระดับช่วง (Interval Scale) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็น มาตรฐานอันดับ (Interval Scale) หรือมาตรฐานอัตราส่วน (Ratio Scale) จำนวน 9 ตัวแปร คือ 1) ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ 3) ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร 4) ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน 6) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร 7) ปัจจัยด้านความเสียสละของบุคลากร 8) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร 9) ปัจจัยด้าน วัฒนธรรมประชาธิปไตย และตัวแปรตาม หลัก 1 ตัวแปร คือความสำเร็จ ในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ รวมทั้งตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร คือ 1) ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา 2) ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน 3) ด้านความพึงพอใจของประชาชน

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	หน่วยวัด
1. ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.90	0.66	5 ระดับ
2. ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้	3.83	0.66	5 ระดับ
3. ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร	3.76	0.66	5 ระดับ
4. ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน	3.97	0.59	5 ระดับ
5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.72	0.72	5 ระดับ
6. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร	3.47	0.74	5 ระดับ
7. ปัจจัยด้านความเสี่ยสละของบุคลากร	3.53	0.73	5 ระดับ
8. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร	3.42	0.57	5 ระดับ
9. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย	3.69	0.67	5 ระดับ

2. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ด้วยวิธี Pearson Product Moment Correlation เป็นการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่มีค่าเป็น (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงด้วย และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่มีค่าเป็น (-) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามกันหรือกลับกัน กล่าวคือถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำ และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูง

ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า Correlation Coefficient (r) มีเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ (คุชฎี อายุวัฒน์ และคณะ. 2535 : 2)

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001 - 0.500 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501 - 0.700 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์

ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันควรมีค่าสูงสุดไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด Multicollinearity ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะสมที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. 2536 : 25)

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) จำนวน 10 ตัว กับตัวแปรตาม (Y) จำนวน 1 ตัวแปร ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม (y)	ตัวแปรอิสระ (x)	ชื่อตัวแปรอิสระ	Pearson's (r)	P-Value
ความสำเร็จ ในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขต อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	X ₁	1) ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	.632	.000*
	X ₂	2) ปัจจัยด้าน ความสามารถในการสรร หารายได้	.374	.000*
	X ₃	3) ปัจจัยด้านความอิสระ ในการทำงานของ บุคลากร	.455	.000*
	X ₅	4) ปัจจัยด้านสภาพทาง เศรษฐกิจของชุมชน	.610	.000*
	X ₆	5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชน	.469	.000*
			6) ปัจจัยด้าน ประสิทธิภาพการทำงาน ของบุคลากร	.404

ตัวแปรตาม (y)	ตัวแปรอิสระ (x)	ชื่อตัวแปรอิสระ	Pearson's (r)	P-Value
ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์	X ₇	7) ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร	.418	.000*
	X ₈	8) ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร	.577	.000*
	X ₉	9) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย	.548	.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 18 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) จำนวน 10 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) ดังนี้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกทั้ง 9 ตัวแปร โดยตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์ (r) จากมากไปหาน้อยดังนี้

1. ปัจจัยที่ตั้งขององค์กรบริหารส่วนตำบล (r = .632)
2. ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน (r = .610)
3. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบต่อบุคลากร (r = .577)
4. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย (r = .548)
5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (r = .469)
6. ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร (r = .455)
7. ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร (r = .418)
8. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร (r = .404)
9. ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ (r = .374)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระจำนวน 9 ตัวแปร กับตัวแปรตาม Y₁, Y₂, Y₃ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Pearson's และ P-Value เหมือนกันกับตัวแปรตาม Y

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวอิสระกับตัวแปรอิสระ
ด้วยกัน ($X_1, X_2, \dots, X_9$) ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 19

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร

ตัวแปรอิสระ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉
X ₁	1.000								
X ₂	.624**	1.000							
X ₃	.615**	.661**	1.000						
X ₄	.662**	.544**	.568**	1.000					
X ₅	.574**	.650**	.647**	.480**	1.000				
X ₆	.581**	.591**	.605**	.415**	.680**	1.000			
X ₇	.561**	.671**	.607**	.473**	.736**	.753**	1.000		
X ₈	.472**	.404**	.472**	.334**	.426**	.499**	.537**	1.000	
X ₉	.521**	.490**	.633**	.351**	.516**	.547**	.563**	.629**	1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 19 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปร ไม่มีคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน 0.85 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .334 ถึง .753 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับไม่สูงนัก โดยตัวแปรอิสระคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านความเสี่ยสละของบุคลากร (X_7) กับปัจจัยด้านความเสี่ยสละของบุคลากร (X_9) เท่ากับ .753

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression)

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงมีลักษณะที่สำคัญ คือการวิเคราะห์หาผล หรืออิทธิพลของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามหนึ่งตัว โดยมีข้อสมมติฐานว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Relationship) เพื่อที่จะทำให้สามารถนำผลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่มีผลต่อตัวแปรตามมารวมกันได้ (Additivity) กล่าวคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีผลต่อตัวแปรตาม หรือไม่ และตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ก่อนการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบดูว่า ตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกันและไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ Multi-Collinearity

เทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง สร้างขึ้นเพื่อใช้กับตัวแปรที่มีระดับการวัดมาตราอันตรภาค (Interval Scale) หรือมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ซึ่งหากเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือมาตราเรียงอันดับ (Ordinal Scale) จะต้องนำมาจัดการแปลงให้เป็นตัวแปรหุ่น (สัมพัทธ์ พันธุ์พฤษฯ. 2541 : 97) ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ตัวแปรที่จะใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

ตัวแปร	รายละเอียด	รหัส	รหัสข้อมูล
ตัวแปรตาม			
y	ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์	ค่าเฉลี่ยของคะแนนตามตัวแปรย่อย(y_1, y_2, y_3)	มาตรา อันตรภาค
ตัวแปรอิสระ			
X ₁	1. ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₂	2. ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₃	3. ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₄	4. ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₅	5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₆	6. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₇	7. ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₈	8. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค
X ₉	9. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาติปไตย	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับขวัญกำลังใจ 5 ระดับ	มาตรา อันตรภาค

การวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ กับตัวแปรอิสระจำนวน 9 ตัวคือ ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 13

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำไปเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

R หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัว กับตัวแปรตาม

R^2 หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination) เป็นที่แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์

S.E. หมายถึง ค่าความคาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์

b หมายถึง ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ในสมการที่เขียนในรูปของคะแนนดิบ

Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรอิสระซึ่งคำนวณจากค่าของตัวแปรต่าง ๆ ในรูปคะแนนมาตรฐาน

t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับพารามิเตอร์ของสมการถดถอยแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ

P - Value หมายถึง ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

a หมายถึง ค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (y)

ตัวแปรอิสระ (X)	b	S.E.	Beta	t	P-value
ค่าคงที่ (a)	0.111	0.216	0.288	.513	0.609
1. ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล (X ₁)	0.245	0.064	0.180	3.816	0.000*
2. ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ (X ₂)	-0.153	0.063	-0.149	-2.410	0.017*
3. ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร (X ₃)	-0.126	0.066	0.402	-1.900	0.059
4. ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน (X ₄)	0.382	0.064	0.201	6.002	0.000*
5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X ₅)	0.156	0.061	0.063	2.575	0.011*
6. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน of บุคลากร (X ₆)	0.048	0.059	0.129	0.802	0.423
7. ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร (X ₇)	0.099	0.067	0.309	1.476	0.142
8. ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร (X ₈)	0.302	0.063	0.248	4.810	0.000*
9. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย (X ₉)	0.208	0.060	0.309	3.473	0.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$R = 0.789 \quad R^2 = 0.622$$

จากตารางที่ 21 พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ดังนี้

1. ปัจจัยที่นำมาศึกษาทั้ง 9 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (y) เท่ากับ 0.789 ($R = 0.789$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปรรวมกันมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 78.90

2. ปัจจัยที่นำมาศึกษาทั้ง 9 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการผันแปรกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ (y) เท่ากับ 0.622 ($R^2 = 0.622$) แสดงว่าตัวแปรอิสระ 9 ตัวแปรสามารถอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ร้อยละ 62.20

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการแปรผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดได้ไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน (X_4 Beta = .402)

3.2 ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร (X_8 Beta = .309)

3.3 ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล (X_1 Beta = .288)

3.4 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย (X_9 Beta = -.248)

3.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_5 Beta = .201)

3.6 ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ (X_2 Beta = -.180)

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน (X_4) คือ เมื่อมีการเปลี่ยนไป 1 หน่วย จะทำให้ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สูงขึ้น .402 หน่วย รองลงมา คือปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร (X_8) ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล (X_1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย (X_9) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_5) ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ (X_2) ตามลำดับ และปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้เปลี่ยนไป 1 หน่วย จะทำให้ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เปลี่ยนแปลงไป .309 , .288 , .248, .201 และ -.180 ตามลำดับ

ดังนั้น เมื่อทราบค่าคงที่ (Constant) เท่ากับ .111 ทราบค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบ (b) และทราบน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) จึงสามารถสร้างสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $Y = a + b_1(x_1) + b_2(x_2) + b_3(x_3) \dots b_9(x_9)$

แทนค่าในสูตร $Y = .111 + .245X_1 + (-.153) X_2 + .382 X_4 + .156X_5 + .302X_8 + .208 X_9$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots B_9Z_9$

แทนค่าในสูตร $Z = .288Z_1 + (-.180)Z_2 + .402Z_4 + .201Z_5 + .309Z_8 + .248Z_9$

เมื่อ Y และ Z = ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ส่วนตัวแปรอิสระอีก 3 ตัวแปร "ไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปัจจัยด้านความอิสระในการทำงานของบุคลากร (X_3) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการทำงาน
ของบุคลากร (X_6) ปัจจัยด้านความเสถียรของบุคลากร (X_7)

**ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์**

**ตารางที่ 22 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์**

ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ	15
2. ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน	
2.1 ควรพัฒนาระบบบริการสาธารณะที่เหมาะสมต่อประชาชน ผู้รับบริการ	10
2.2 ควรจัดระบบเทคโนโลยีการบริการแจ้งเตือนที่เหมาะสมมาใช้ เช่น บัตรคิวอัตโนมัติ บริการทางอินเทอร์เน็ต	10
3. ด้านความพึงพอใจของประชาชน	
3.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาการให้บริการประชาชนด้วย ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน	8
3.2 ควรสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ	8

จากตารางที่ 22 พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ

1. ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของ
ประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ
2. ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน ควรพัฒนาระบบบริการ
สาธารณะที่เหมาะสมต่อประชาชนผู้รับบริการ และควรจัดระบบเทคโนโลยีการบริการแจ้ง
เตือนภัยที่เหมาะสมมาใช้ เช่น บัตรคิวอัตโนมัติ บริการทางอินเทอร์เน็ต
3. ด้านความพึงพอใจของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาการ
ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และควรสร้างความพึงพอใจต่อการ
ให้บริการสาธารณะ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้นำผลมาสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ความสามารถในการสรรหารายได้ ความอิสระในการทำงานของบุคลากร สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร ความเสียสละของบุคลากร ความรับผิดชอบของบุคลากร และวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบไปด้วย นายกององค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 500 คน กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยได้มาจากการกำหนดโควตา องค์การบริหารส่วนตำบลละ 20 คน จำนวน 9 แห่ง ได้เท่ากับ 180 คนแล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย โดยกระจายทั้ง 9 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 180 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชนิดตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งงาน หน่วยงานสังกัด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ 9 ด้าน คือ ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ความสามารถในการสรรหารายได้ ความอิสระในการทำงานของบุคลากร สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพการ

ทำงานของบุคลากร ความเสียสละของบุคลากร ความรับผิดชอบของบุคลากร และวัฒนธรรม
 ประชาธิปไตย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
 (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (R.A. Likert) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก
 ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน รวม 12 ข้อ
 และเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นชนิดปลายเปิด (Open end)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
 ร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ
 การวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
 พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชน และ อยู่ในระดับปานกลาง
 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน และด้านการสนองต่อความ
 ต้องการของชุมชน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 ตัวแปร คือ
 ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร ปัจจัยที่ตั้ง
 ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ของประชาชน และปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ ตามลำดับ สร้างเป็นสมการถดถอยได้ ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .111 + .245X_1 + (-.153)X_2 + .382X_4 + .156X_5 + .302X_8 + .208X_9$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .288Z_1 + (-.180)Z_2 + .402Z_4 + .201Z_5 + .309Z_8 + .248Z_9$$

เมื่อ Y และ Z = ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า

ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ ควรพัฒนาระบบบริการสาธารณะที่เหมาะสมต่อประชาชนผู้รับบริการ ควรจัดระบบเทคโนโลยีการบริการแจ้งเตือนภัยที่เหมาะสมมาใช้ เช่น บัตรคิวอัตโนมัติ บริการทางอินเทอร์เน็ต องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาการให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และควรสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปราย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความพึงพอใจของประชาชน และ อยู่ในระดับ

ปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน และด้านการสนองต่อความต้องการของชุมชน

จากผลดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ในการบริหารงาน และการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการให้บริการที่มุ่งเน้นการบริการประชาชนเพื่อรับการบริหารงานภาครัฐอย่างเต็มที่ โดยมีการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ตามกรอบข้อกฎหมายกำหนด ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน การตอบสนองความต้องการของประชาชน และสร้างความพึงพอใจให้ได้มากที่สุด ประกอบกับนโยบายในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้น ได้มีการพัฒนาการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยเน้นการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา ให้ประชาชนอย่างเต็มที่ และมีการนำปัญหาเพื่อการสนองต่อความต้องการของชุมชนในการดำเนินงาน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ สร้างความพึงพอใจของประชาชน ให้ได้มากที่สุด

อีกทั้งยังมีกระบวนการทำงานที่สร้างความเท่าเทียมกันของประชาชนในการเข้ารับบริการ การสร้างความพึงพอใจในการรับบริการ เช่น การจัดทำโครงการให้บริการด้วยรอยยิ้ม โครงการออกบริการเคลื่อนที่ โครงการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นต้น และยังมีการดำเนินนโยบายในการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับข้าราชการ เจ้าหน้าที่ พนักงานทุกคน โดยถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานกิจกรรมเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพื่อการบริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตามเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้เข้าอบรมพัฒนามีการให้ทุนการศึกษาในทุก ๆ ปี ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นการสร้างกลไกในการพัฒนาให้องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานสู่ความสำเร็จได้ จึงทำให้ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับผลการวิจัย จารุณี ธนิตกุล (2550) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากจำนวน 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรร

งบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการส่งเสริมการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และ ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สอดคล้องกับผลการวิจัย เจษฎา จันทบูรานันท์ (2546) ได้สำรวจการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีความคิดเห็นของประชาชน ผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมด้านการให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประชาสัมพันธ์และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนในเขต อบต. อำเภอสอยดาวมีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของ อบต. อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยปานกลาง

สอดคล้องกับผลการวิจัย สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง (2550) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับผลการวิจัย จารุณี พิมพ์จำปา (2551) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคูทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คูทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 6 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ ดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยผลการวิจัย พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับเศรษฐกิจในเชิงพื้นที่ ที่คือ มีการค้าขาย ประชาชนมีรายด้านดี มีความเป็นชุมชนเมือง องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่มาก จะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยต้องมีการเน้นการพัฒนารายได้เฉลี่ยของประชากรภายในตำบลสูงมีผลต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การสร้างเศรษฐกิจภายในชุมชนดีช่วยส่งผลต่อการพัฒนาจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล การส่งเสริมพัฒนาบทบาทของสตรีเด็ก และเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป มีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ประชาชนในตำบลต้องการเสมอ และการพัฒนาความสามารถในการป้องกันและระงับโรคติดต่อรวมทั้งป้องกันบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี กล่าวได้ว่า ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสภาพเศรษฐกิจของชุมชน ที่ดี นั้นย่อมหมายถึงว่าสภาพทั่วไปของพื้นที่มีความพร้อมเพียงในการพัฒนา ประชาชนมีรายได้ที่ดี เกิดการค้า การขายประชาชนมีอาชีพ หลัก และอาชีพเสริม ส่งผลต่อรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาอาชีพ ด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษา สิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน จึงมีส่วนสำคัญ และมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ ช่างชัยวงศ์ (2543 : 127-138) กล่าวว่า สภาพเศรษฐกิจตำบลจึงเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามกระบวนการนโยบายสาธารณะ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจดี เช่น มีโรงงานอุตสาหกรรม มีการซื้อขายที่ดินของหมู่บ้านจัดสรร หรือแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนจะมีอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูง อันจะส่งผลให้รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงตามไปด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตชนบทห่างไกลซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจต่ำหลัง จะมีรายได้ต่ำ ไม่มีเงินงบประมาณที่เพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติงานตามภารกิจ และหน้าที่

สอดคล้องกับแนวคิดของ กองราชการส่วนตำบล (2544 : 201-218) จากการศึกษา ข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า สภาพเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อความเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ปัจจัยด้านความรับผิดชอบของบุคลากร มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจากผลการวิจัยองค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการสร้างความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน การรับผิดชอบต่องาน คือ การพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อ ผลของสิ่งที่ตัดสินใจ สร้างมีความรับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ของตนเอง และ บุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความพร้อมและพึงพอใจที่จะบริการประชาชนทุกระดับ การ ส่งเสริมความมุ่งมั่นทำงานด้วยความรับผิดชอบ และการสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนใน พื้นที่ทุกระดับ มีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานให้เกิดความรับผิดชอบ มี จิตสำนึกแสดงความรับผิดชอบ เช่น มีการจัด โครงอบรมคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน การวางระบบโครงสร้างในการรับผิดชอบต่องานที่เป็นสัดส่วนในการทำงานชัดเจน เพื่อให้การ ปฏิบัติงานเกิดความรับผิดชอบต่อของแต่ละคนมีความรับผิดชอบที่ตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง เกิดความรับผิดชอบต่องานที่ดีที่สุด จึงก่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ละอองดาว วิเชียรเพริศ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มี ผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติของพนักงาน ส่วนท้องถิ่นในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของ พนักงานส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้าน ความรับผิดชอบต่อ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านลักษณะของงานที่ทำ ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ และปัจจัยด้าน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.888 ตัวแปร อิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 88.80

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขุมาลัย ศาลาโรจน์ (2541) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์ต่อความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับงาน ได้แก่ ลักษณะงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความเหนื่อยหน่ายด้านความรู้สึกล้มเหลวประสบความสำเร็จ แต่มี

ความสัมพันธ์ทางลบกับความเหนื่อยหน่าย ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์และการสูญเสีย
ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล

สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนิต นงนุช (2554) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญ
กำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท อินเทอร์เน็ตคอล จำกัด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อ
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท อินเทอร์เน็ตคอล จำกัด มีจำนวน 3 ตัวแปร
คือ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และปัจจัยด้าน
เงินเดือนมีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ
0.717 ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรตาม
ได้ร้อยละ 51.40

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Herley (2002 : 4466 – B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ความพึงพอใจในการทำงาน ความกดดัน และพลังงานในการทำงานของผู้จัดการพยาบาล
พบว่า ผู้จัดการพยาบาลมีความพึงพอใจและพลังในการทำงานอยู่ในระดับสูง คะแนนความพึง
พอใจมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพลังในการทำงาน แต่คะแนนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมี
นัยสำคัญกับความกดดันคะแนนความเป็นอิสระ และบทบาทการทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมี
นัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานซึ่งผู้จัดการในสถาบันที่ใหญ่กว่า ได้รับการศึกษาที่
ดีกว่า เงินเดือนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความพึงพอใจในการทำงานเพียงอย่าง
เดียวแต่ประกอบด้วยด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน
ความรับผิดชอบในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโดยตรงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจ
ในการทำงานและความกดดัน

2.3 ปัจจัยที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจากผลการวิจัย การกำหนดที่ตั้งเชิง
ภูมิศาสตร์ มีผลต่อการให้บริการประชาชน และความสำเร็จขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็น
อย่างมาก โดยองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีที่ตั้งห่างไกลชุมชน หรืออยู่ห่างไกล ไม่มีความเป็น
ศูนย์กลางของพื้นที่จะทำให้การเข้ารับบริการของประชาชนน้อยลง และการดูแลพื้นที่ ความ
รวดเร็วในการให้บริการจะไม่ทั่วถึง องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องกำหนดที่ตั้งให้มีความ
เหมาะสมเชิงพื้นที่ การเข้าถึงบริการของประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาค ดังนั้น ปัจจัยที่ตั้งของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีส่วนสำคัญ และมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับ พระราช

กฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (2546) ใ้ข้อธิบาย ในกรอบการที่ที่ตั้งของหน่วยงานราชการ จะต้องให้ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ คือ 1) การกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2) การจัดระบบสารสนเทศ 3) การรับฟังข้อร้องเรียน และ 4) การเปิดเผยข้อมูล สอดคล้องกับแนวคิด วิชา บุคตาโลก นายกองค้การบริหารส่วนตำบลคลองขาม (2557) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับ สถานที่ตั้งของสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ว่า การมีที่ตั้งสำนักงานที่สะดวกสบายให้ ประชาชนมาติดต่อราชการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการให้บริการประชาชนในพื้นที่ โดยความมี ลักษณะที่โดดเด่น เดินทางสะดวกสบาย มีป้ายบอกชัดเจน มีทำเลที่ตั้งกึ่งกลางพื้นที่เขตองค์การ บริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับแนวคิด มนิต นงนุช รองนายกเทศมนตรีเทศบาล โนนบุรี (2557 : สัมภาษณ์) ใ้ข้อธิบายในการมีทำเลที่ตั้งสำนักงานที่เหมาะสมมีผลต่อความสำเร็จขององค์กร เป็นอย่างมาก คือสามารถบริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องให้ ความสำคัญในเรื่องที่ตั้ง และการบริการด้วย สอดคล้องกับแนวคิด เฮดเพย์ (ดิน ปรัชญพททธิ. 2535 : 63 , ; อ้างถึงใน Headphey. N.d) ได้ศึกษาการบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา และแนวทางปัญหา พบว่าสถานที่ตั้งและขนาดขององค์การมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของ องค์กร และสอดคล้องกับแนวคิด Steers (1977 : 8 - 67) ได้ศึกษา ขนาดขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน ตำบล เนื่องจากขนาดขององค์กรเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กร

2.4 ปัจจัยด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์กรการบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจากผลการวิจัย การสร้างวัฒนธรรม ประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบ ความสำเร็จได้ การสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยในองค์กรจึงเป็นต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากผู้นำ ที่มีการกระตุ้นความเป็นประชาธิปไตย ไม่ว่าจะเป็น ผู้นำสูงสุด คือ นายกองค้การบริหารส่วน ตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และหัวหน้าส่วนในระดับต่าง ๆ ที่มีการยอมรับความ คิดเห็นการรับฟังเสียงส่วนใหญ่ สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการปกครองแบบ ประชาธิปไตย การเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล สร้างการ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล พัฒนา บุคลากรมีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มี ความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและไม่มีการเป็นเผด็จการ

และพัฒนานุเคราะห์มีความสำนึกในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี ปัจจัยด้านวัฒนธรรม ประชาธิปไตย จึงมีส่วนสำคัญ และมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

สอดคล้องกับแนวคิด สันติ สันต์ (2547 : 2) นำเสนอว่า การปกครองระบอบ ประชาธิปไตยเน้นหนักในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคของประชาชนที่จะได้รับจากรัฐ มากเพียงใด แต่การเมืองการปกครองของไทยที่ผ่านมา สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ของประชาชนนั้น ขึ้นอยู่กับสภาวะทางการเมืองและผู้ที่มิอำนาจทางการเมืองการปกครอง ขณะนั้นว่าจะเอื้ออำนวยให้กับประชาชนได้มากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับแนวคิดของ กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง (2539 : 195) ได้อธิบายว่า การจัดตั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีเจตนารมณ์ เพื่อเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้มีกระบวนการสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้ง มีการ ถ่วงดุลอำนาจระหว่างฝ่ายสภากับฝ่ายบริหาร และที่สำคัญส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างกว้างขวางในการเสนอแก้ปัญหา รวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงกล่าวได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการ บริหารงานพัฒนาในระดับตำบล เป็นองค์กรที่ได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นหลักหรือเป็นแกนนำ ที่สำคัญในการพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ ปรากฏข้อเท็จจริงว่าความสามารถในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบาย รัฐบาลที่มุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้น ประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป ความสำเร็จในการพัฒนาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ตามกฎหมายมาตรา 60 ได้กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น ตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นผู้ที่มี บทบาทและมีความสำคัญต่อการบริหารงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล หากนายก องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงาน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า และหลักการมีส่วนร่วม

2.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจากผลการวิจัยการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการเปิดโอกาสให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานในเรื่องการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมคิดร่วมทำในหลายประเด็น ผ่านรูปแบบการประชาคม การประชุมกลุ่มย่อยในการดำเนินงาน เช่น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมทำการพัฒนา ร่วมรับผลประโยชน์ จึงมีส่วนสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเขียงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิน ปรัชญพฤทธิ (2539 : 23) ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ตามแนวคิดของทฤษฎีนี้ การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแค่เพียงแต่เข้าพิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของนโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาทางการเมือง สังคมที่มีความรับผิดชอบ คือ มองว่าการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมนับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม สอดคล้องกับแนวคิดของ ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527 : 81) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้การกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ เอกภพ กองศรีมา (2552) ธรรมนูญคือ การมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ คือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจวางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่า เสียงของชาวชนบทจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การก่อตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเองก็เป็นสิ่งที่รัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมนูญ เพราะเป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคสิ่งที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ดังนั้นตัวองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นทั้ง กลไกเครื่องมือ กระบวนการ และเป้าหมายของธรรมนูญในการพัฒนาชนบท สอดคล้องกับแนวคิดของ สุดาวรรณ์ มีบัว (2547 : 40) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรมหรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการ ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน โดยร่วมคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินงาน ร่วมดำเนินการ ร่วมในการกำหนดเปลี่ยนแปลง การร่วมในการตัดสินใจ และร่วมคิดตามการดำเนินงานในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน

รวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้นด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาเข้ามาตั้งถิ่นฐานในตำบล การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาวะผู้นำ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนเพศ อายุ และรายได้ ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมค้นหาปัญหาและร่วมตรวจสอบและติดตามผลมีค่าต่ำสุด ตามลำดับ

2.6 ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ มีผลต่อ ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยจากผลการวิจัย องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอตรงตามเป้าหมายที่กำหนดในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี ทำให้มีงบประมาณที่มาพอต่อการบริหารจัดการในพื้นที่ บริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บรายได้จากเองจากภาษี หรือ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ได้เยอะ ย่อมมีงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ หรือ มีงบในการดำเนินโครงการกิจกรรมตามภาระหน้าที่ได้สำเร็จ ปัจจัยด้านความสามารถในการสรรหารายได้ จึงมีส่วนสำคัญ และมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณ เสดานนท์ (2539 : 23) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระจายอำนาจ : ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจ ในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องใช้ทรัพยากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณรายจ่ายซึ่งมาจากรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้มากกว่าก็จะสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้น้อยกว่า จากการทบทวนงานวิจัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจะไม่มีงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานตามภารกิจและหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ต่ำจึงไม่มี

ความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ จรูญศรี ชายหาด (2554 : 1 – 22) องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมไปถึงการจัดเก็บภาษีต่างๆ ดังนี้ ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษี อากรฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมรวมถึงผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อได้มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นแล้วให้เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ดังนั้นเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์การบริหารส่วนตำบลจึงต้องมีกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มุ่งตอบสนองต่อทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจระบบภาษีของประชาชน และมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านกระบวนการให้บริการ ด้านพนักงานผู้ให้บริการ หรือระเบียบวิธีการจัดเก็บภาษีเพื่อให้เหมาะสมตามสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงฉนิย์ สง่าไทย (2556) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหารจังหวัดอุบลราชธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายละเอียดเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการและด้านสถานที่ในการให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ladd and Yinger (1989 : 105-124) งานวิจัยเรื่อง Fiscal Health of Major U.S. Cities โดย Ladd and Yinger เป็นการศึกษาความเข้มแข็งทางการคลังของเมืองต่างๆจำนวน 86 แห่งทั่วสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.1972 และปี ค.ศ.1982 ยังพบว่าเมืองขนาดใหญ่จำนวนมากมีขีดความสามารถในการหารายได้ต่ำกว่าระดับเฉลี่ยแต่ทว่ามีระดับรายจ่ายที่จำเป็นในการจัดบริการสาธารณะที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะบางประการอันอาจเป็นประโยชน์ต่อ ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชน ในการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนในพื้นที่ทุกระดับ

1.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอมากกว่าที่เป็นอยู่

1.1.3 ควรให้ความสำคัญในการทำงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ

1.1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

1.2 ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

1.2.1 ด้านสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพัฒนาอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ประชาชนในตำบลต้องการเสมอ

1.2.2 ด้านความรับผิดชอบของบุคลากร บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมและพึงพอใจที่จะบริการประชาชนทุกระดับ

1.2.3 ด้านที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างที่ตั้งของสำนักงานให้มีความเหมาะสมในการให้บริการประชาชน

1.2.4 ด้านวัฒนธรรมประชาธิปไตย ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความสำนึกในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี

1.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเปิดการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกิจกรรมดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ

1.2.6 ด้านความสามารถในการสรรหารายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาความสามารถในการจัดเก็บรายได้ให้เพิ่มขึ้น

1.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.3.1 ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่ทุกระดับ

1.3.2 ควรพัฒนาระบบบริการสาธารณะที่เหมาะสมต่อประชาชนผู้รับบริการ

1.3.3 ควรจัดระบบเทคโนโลยีการบริการแจ้งเตือนภัยที่เหมาะสมมาใช้

เช่น บัตรคิวอัตโนมัติ บริการทางอินเทอร์เน็ต

1.3.4 องค์กรบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาการให้บริการประชาชนด้วยความ
เสมอภาคเท่าเทียมกัน

1.3.5 ควรสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการสนองตอบต่อความต้องการ
ของชุมชน ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานขององค์กร
บริหารส่วนตำบลต่อสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว สาธุสนธิ์. (2529). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสียสรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัย (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). ปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน. ปรินญาธิพนธ์ การศึกษาคุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เกษมวิฐ แก้วสะแสน. (2553). ปัจจัยต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชะพลู อำเภอขานูวรัลัษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร.
- การปกครอง, กรม. (2545). ข้อมูลสถาดำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน.
- โกวิท พวงงาม. (2546). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : วิทยุชน.
- คุณาวุฒิ ไชยคำภา. (2547). การดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- งประมาณ สำนักประเมินผล, สำนัก. (2539). การประเมินผลการปฏิบัติงาน งานสนับสนุนสถาดำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงบประมาณ.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2541). ศักยภาพทางการคลังของ อบต. กรุงเทพฯ : บริษัทสุขุมและบุตร จำกัด.
- _____. (2541). รายงานการวิจัยเรื่องศักยภาพทางการคลังองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : บริษัทสุขุมและบุตร จำกัด.
- จรูญศิริ ชายหาดและคณะ. (2543). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการที่ 2 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทสุขุมและบุตร จำกัด
- จารุณี ธนิตกุล. (2550). การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- จารุณี พิมพ์จำปา. (2551). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอมือง จังหวัดยโสธร**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตรลัดดา ถิ่นสำราญ. (2551). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จีระเกียรติ ภูสวัสดิ์. (2538). **ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของสภาตำบลในการปกครองตนเองในฐานะองค์กรปกครองท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (กรมการปกครอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา จันทบูรานันท์. (2546). **การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี**. ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชวาล แพร่ตฤณ. (2518). **เทคนิคการวัดผล**. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ชัยวิทย์ ประเสริฐสุข. (2546). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2523). **การเมืองกับการบริหาร**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- _____. (2545). **การเมือง – การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เชษฐชัย จิตุชัย. (2547). **ความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านทะเบียนราษฎรจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ชูศักดิ์ เทียงตรง. (2518). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ณัฐวุฒิ เพียงเกต. (2550). การดำเนินงานโครงการก่อสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตพื้นที่อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของประชาชน.
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). ผลการใช้แม่แบบหนังสือต่องานที่มีต่อทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษา
มหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดำรงราชานุภาพ, สถาบัน. (2539). ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2540). สถาบัน. บทบาทและความสำคัญของส่วนราชการในเขตองค์การบริหาร
ส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2540). สถาบัน. รูปแบบการประสานแผนพัฒนาจังหวัด อำเภอ ตำบล และ
ท้องถิ่นในอนาคต. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี
- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. (2540). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนาของสภาตำบล และ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิษฐพล กอหรั่งกุล. (2546). ประสิทธิภาพโครงการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนการ
กระจายอำนาจของรัฐกรณีศึกษาเทศบาลตำบลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทั่วไป)
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดือนฉาย ผลเรือง. (2551). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลคลองขาม อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์
- ดำรงราชานุภาพ, สถาบัน. (2539). ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2540). บทบาทและความสำคัญของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- _____. (2540). รูปแบบการประสานแผนพัฒนาจังหวัด อำเภอ ตำบล และท้องถิ่น
ในอนาคต. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี

- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. (2540). การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารการพัฒนาของสภาตำบล และ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินูญานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดิน ปรัชญพฟทธิ์. (2535). การบริหารการพัฒนา : ความหมาย เนื้อหา และแนวทางปัญหา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิน ปรัชญพฟทธิ์. (2539). พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2539). การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : กราฟิเคอ์แมท
(ไทยแลนด์).
- ทวีศักดิ์ ปักษา. (2550). ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม.
- ทวิทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. นครปฐม :
ศูนย์ศึกษานโยบาย สาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทัศนีย์วรรณ บุตรสาระคำ. (2556). การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชเนศวร์ เจริญเมือง. (2548). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540. กรุงเทพฯ :
โครงการจัดพิมพ์คอบไฟ.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2546). ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยและต่างประเทศ
เปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

- นิภา วิจิตรศิริ. (2525). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหนองแคศรีกิจพิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินูญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
นุกูล ฝอยทอง. (2552). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดา อำเภอแกดา จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้า
อิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บังอร ไชยศิริ. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของ
องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด.
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเรือน หมั่นทรัพย์. (2538). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม โรงเรียนใน
สังกัดคาทอลิก. ปรินูญานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2526). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พิระพัชรา.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2552). แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : 9119 เทคนิคพรินดีง.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (2540). การบริหารงานส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยะนุช เงินคล้ายและพงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์. (2546). องค์การและการ. กรุงเทพฯ : คณะ
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). การวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
การพิมพ์พระนคร.
- ภรณ์ กิรีดิบุตร. (2526). พัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- พงษ์มานิตย์ ไทยแท้. (2539). ความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดศัตรูอ้อย
ของพนักงานส่งเสริมฝ่ายไร่โรงงานน้ำตาลสิงห์บุรี. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พรชัย เทพปัญญาและคณะ. (2537). การปกครองท้องถิ่นเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ :
ป. สัมพันธ์พาณิชย์.
- พวงรัตน์ เกสรแพทย์ และคุณฉวี โยเหลา. (2546). “การศึกษาชาวอารมณในฐานะตัวกำหนด
ความสำเร็จของผู้บริหาร”, วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 : 21.

- พจนีย์ สง่าไทย. (2554). **คุณภาพการให้บริการงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ไทร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
- พิน คงพล. (2529). **ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิรุณ เสลานนท์. (2539). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และสุภวัฒน์กร วงศ์ธนาสุ. (2543). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สดาร์การพิมพ์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527) **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภารพิมพ์.
- ไพรวรรณ อุปลี. (2552). **ความคิดเห็นของประชาชนตำบลเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนิต นงนุช. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน อินเทอร์เน็ตคอลล์เซ็นเตอร์**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มณีวรรณ ตันไทย. (2533). **พฤติกรรมการให้บริการของเจ้าหน้าที่ กองควบคุมยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อประชาชนที่มาติดต่อ**. สารนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณี โพธิ์เสน. (2543). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนโพธิ์เสนวิทยา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย**. ค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- มูทิตา วรภัตยากุล. (2556). “ความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี”, วารสารวิทยบริการ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) ปีที่ 24. เล่ม 1. : 144-158
- ยางตลาด, อำเภอ. (2557). (ออนไลน์). **ข้อมูลทั่วไปอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์.** [ค้นวันที่ 25 มกราคม]. จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?mid=1&am=28&pv=3>.
- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). **หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยอุเคราะห์ไทย.
- รางคณา วัฒโย. (2540). **แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาสุขาภิบาลเจ้าเจ็ด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการวางแผนผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (17 พฤศจิกายน 2542). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.** เล่ม 116 ตอนที่ 114ก. หน้า 48-66.
- ราชกิจจานุเบกษา. (22 ธันวาคม 2546). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546.** เล่ม 120 ตอนที่ 124ก. หน้า 16-37.
- ราชกิจจานุเบกษา. (17 พฤศจิกายน 2558). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.** เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก. หน้า 48.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์.** มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ราชการส่วนตำบล, กรม. (2544). **กรมการปกครอง. ข้อมูลทั่วไปขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ กองราชการส่วนตำบล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

- เรวัต สมบัติทอง. (2543). ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดภูเก็ต. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลิขิต ชีรเวทิน. (2548). วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2530). การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ละอองดาว วิเชียรเพริศ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ลีลา สีนานูเคราะห์. (2530). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, สำนักงาน. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- วฤทธิ สารฤทธิคาม. (2548). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการขององค์การบริหารส่วนตำบล: ดอนงัว อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การพัฒนา) มหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรภรณ์ บุตรพรหม. (2547). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาล ตำบลแวงอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, สถาบัน. (2540). รายงานการศึกษารูปแบบและแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- วิชัย สายรักษา. (2552). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิบูลย์ คุ้มสุวรรณ. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหล็ก อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วิธานราเทียม. (2547). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- วีรพงษ์ เถลิมาจิระรัตน์. (2543). **คุณภาพในงานบริการ 1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.**
- วุฒิสาร ตันไชย. (2547). **แนวทางในการสร้างมาตรฐานในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.**
- _____. (2547). **ศึกษาผลกระทบต่อภาคประชาชนจากการจัดบริการสาธารณะ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.). นนทบุรี : ดิจิตอลเว็ลด์คอปปี.**
- ศิริพร ตันติพลวินัย. (2538). “กลยุทธ์การสร้างคุณภาพการบริการ”, ใน เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเรื่อง กลยุทธ์บริการการพยาบาลเพื่อคุณภาพและความพึงพอใจในยุคการแข่งขัน. กรุงเทพฯ คณะพยาบาลศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงษ์ มุขศรี. (2540). **การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสกลนคร. ปริญญาานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- ศุภชัย ยาวะประกาย. (2540). **นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ศุภวัฒน์กร วงศ์ชนวสุ และพีรสิทธิ์ ค้านวนศิลป์. (2549). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สมเกียรติ เกียรติเจริญ. (2552). **เทคนิคการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ. มหาสารคาม : สารคามการพิมพ์.**
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2543). **นโยบายสาธารณะ : แนวคิดการวิเคราะห์ และกระบวนการ. กรุงเทพฯ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2544). **นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**

- สงครามชัย ลีทองดี และคณะ. (2544). **พฤติกรรมองค์การและภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- สุทธิรักษ์ ประจงกุล. (2552). **การดำเนินงานตามแผนการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์.
 วิทยานิพนธ์**. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏมหาสารคาม.
- สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง. (2550). **ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการ
 ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย.
 วิทยานิพนธ์** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏมหาสารคาม.
- สุขุมลย์ ศาลาโรจน์. (2541). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล
 โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดกาฬสินธุ์**. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย.
- สมเกียรติ เกียรติเจริญ. (2552). **เทคนิคการทำวิจัย วิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ
 มหาสารคาม : สารคามการพิมพ์**.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). **กฎหมายการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ชรรคมกฏการพิมพ์.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2543). **นโยบายสาธารณะ : แนวคิดการวิเคราะห์ และกระบวนการ.
 กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**.
- สมพงษ์ ภิรมย์ชน. (2546). **ประสิทธิผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล :
 กรณีศึกษาจังหวัดจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ พรหมเดื่อ. (2557). **นวัตกรรมนโยบายในการบริการสาธารณะขององค์การบริหาร ส่วน
 ตำบลในเขตภูมิภาคอีสานตอนกลาง**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สัมฤทธิ์ สุขสงค์. (2545). **ประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษา
 กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์
 มหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอขามเฒ่า. (2557). **สรุปรายงานประจำปีท้องถิ่น**. กาฬสินธุ์ :
 สำนักงานท้องถิ่นอำเภอขามเฒ่า.

- สำนักงาน ก.พ.ร. (2546). **คู่มือคำอธิบายแนวทางการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546.** 13 กันยายน 2558.
- สุปัทม์ ทองรัตน์. (2547). **ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ กมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์.** การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพุมลย์ ศาลาโรจน์. (2541). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความเหนื่อยหน่ายของพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณ พินตานนท์. (2546). **ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล.** กรุงเทพฯ : สำนักอาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง.
- สุดาวรรณ มีบัว. (2547). **การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ. (2537). **ผลการใช้เทคนิคแม่บทที่มีต่อความเสถียรของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้าน สदन อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช.** ปรียญวิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สันติ สันทัด. (2547). **บทบาททางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย.** การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2548). **หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : บุคส์พอยต์.
- อารยา เดชกมล. (2547). **ปัญหาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะ กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัจฉนา โทบุญ. (2534). **ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการงานทะเบียนราษฎร สำนักทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศิลปศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- อ้อยทิพย์ กองสมบัติ. (2538). **ความพึงพอใจของลูกค้าในการรับบริการของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาเล็งนกทาและสาขามุขดาหาร**. ปรินญา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย (รัฐประศาสนศาสตร์) กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- เอกสิทธิ์ สุทธิศาสนกุล. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- อำรุง จันทวานิชและคณะ. (2527). **รายงานการวิจัยและประเมินประสิทธิภาพการถมศึกษา องค์กำหนดประสิทธิภาพของการระถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เอกภพ กองศรีมา. (2552). **การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล ศึกษากรณี : องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลในเขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Clarke, John J. (1957). **Outline of Local Government of The United Kingdom**. London : Sir lassac Pitman & Son Ltd.
- Dunn, William N. (1994). **Public Policy Analysis : An Introduction** (2nd ed). New Jersey: Prentice-Hall.
- Erwin, William. (1976). **Participation Management : Concept, Theory, and Implementation**. Atlanta, Ga : Georgia State University.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw Hill Book, Co, Inc.
- Holloway, Willian v. (1951). **State and Local Government in The United State**. New York : McGraw Hill.
- Herbert C. Kelman. (1967). (serial online). **Dimention of compliance – gaining behavior**. Available from URL : <http://www.Jstor.org/stable/278681>.
- Haley, R.J. (1963). **Benefit segmentation: a decision oriented research tool**. **Journal of Marketing**. No 27 : 30-35.

- Ladd, H. F., and J. Yinger. (1989). **America's Ailing Cities : Fiscal Health and the Design of Urban Policy.** Baltimore : Johns Hopkins University Press.
- Le Breton, Preston P. and Henning, Date A. (1961). **General Administration : Planning and Implementation.** New York : Rinechart and Winston.
- Montagu, Hartis G. (1984). **Comparative Local Government.** Great Britain : William Bardon And Son.
- Newcumer, Mabel. (1995). **The Big Business Executive.** New York : Columbia University.
- Porter, L.W., Lawler, E.E.III, & Hackman, J.R.. (1965). **Behavior in organizations.** U.S.A. : McGraw-Hill.
- Keith, Davis. (1972). **Human Behavior of World – Man Relations and Organization Behavior.** New York : Mc Graw-Hill.
- Rodgers, T.S. and Richard, J.C. (1995). **Approaches and methods in language teaching.** New York : Cambridge University Press.
- Robbins, S. P. (1993). **Organizational behavior: Concepts, controversies and applications.** New Jersey : Prentice Hall.
- Stewart, J. (2000). **The Dynamic of the Corporate Education Market and the Role of Business Schools.** Journal of Business & Industrial Marketing. Vol.19 : 207-218.
- Steers, R.M. (1977). **Organization Effectiveness.** California : Goodyear Publishers Inc.
- Wit, Daniel. (1967). **A Comparative Survey of Local Government and Administration .** Bangkok : Kurusapha Ladphrao Press.
- Warner C. (1996). **Performance coaching for broadcast newspeople, including discipline without punishment.** Unpublished manuscript University of Missouri.
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics an Introductory Analysis.** 3rd ed. New York : Harper & Row.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยผู้วิจัย คือ นางเกษรา อารินทร์ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยประกอบวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” และในการนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เป็นข้อมูลสำคัญในการทำวิจัย และเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งงาน หน่วยงานสังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ 9 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ 3 ด้าน รวม 12 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามทั้งหมดของท่านจะใช้ประโยชน์ในทางวิชาการโดยจะแปรผลเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่น ในภาพรวมเพื่อให้มีการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ได้นำไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านที่จะช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วง จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างถี่ถ้วน แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่าน

เห็นว่ามีความสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ปรากฏในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ท่าน

ปฏิบัติงานอยู่หรือไม่ โดยเลือกลงในช่องหมายเลขโดยให้ความหมายดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย กำหนดให้ 4 คะแนน

เฉย ๆ กำหนดให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย กำหนดให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กำหนดให้ 1 คะแนน

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสม ต่อการให้บริการประชาชน					
2	ที่ตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความเหมาะสมใน การให้บริการประชาชน					
3	สถานที่ให้บริการประชาชนมีความเพียงพอเหมาะสม					
4	ความสามารถในการสรรหารายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการบริหาร งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5	องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการจัดเก็บ รายได้ในพื้นที่รับผิดชอบได้เป็นอย่างดี					
6	องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดเก็บรายได้ที่เพียงพอ ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด					
7	ความอิสระในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บ ภาษีรายได้และกำหนดอัตรารายการชำระภาษีภายในตำบล					

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	อำเภอกำกับดูแลและให้คำปรึกษาแนะนำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานได้เป็นอย่างดี					
9	องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจในการบริหาร พัฒนา โดยปราศจากการแทรกแซงจากหน่วยงานอื่น					
10	สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนเศรษฐกิจภายในชุมชนดีเยี่ยมส่งผลต่อการพัฒนาจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
11	รายได้เฉลี่ยของประชากรภายในตำบลสูงมีผลต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล					
12	มีการจัดฝึกอบรมอาชีพหรือพัฒนาอาชีพที่ประชาชนในตำบลต้องการเสมอ					
13	ความสามารถในการป้องกันและระงับโรคติดต่อรวมทั้งป้องกันบรรเทาสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี					
14	ให้การส่งเสริมพัฒนาบทบาทของสตรี เด็ก และเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป					
15	การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
16	องค์การบริหารส่วนตำบลยอมรับข้อเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา					
17	การเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบกิจกรรมการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ					

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
18	ประสบการณ์การทำงานของบุคลากร บุคลากรจำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการทำงานจึงจะ สามารถปรับตัวให้ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่					
19	บุคลากรมีวุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถตรง ตามเฉพาะตำแหน่ง					
20	บุคลากรจำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการทำงานจึงจะ ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี					
21	ความเสี่ยสละของบุคลากร บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความทุ่มเทการ ปฏิบัติงาน					
22	บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลอุทิศตนในการ ปฏิบัติงานเพื่อบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ					
23	บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความมุ่งมั่นใน การทำงานบริการประชาชนด้วยความเสี่ยสละ					
24	ความรับผิดชอบของบุคลากร บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความ รับผิดชอบต่อภารกิจและหน้าที่ของตนเอง					
25	บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม และพึงพอใจที่จะบริการประชาชนทุกระดับ					
26	บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบและรับ ชอบต่อผลของสิ่งที่ตัดสินใจปฏิบัติลงไป					
28	บุคลากรมีความสำนึกในหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดี					
29	บุคลากรมีความเชื่อมั่นศรัทธาและสนับสนุนหลักการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย					
30	บุคลากรเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ความเสมอภาคและเสรีภาพของบุคคล					

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล ในเขตอำเภออยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้ออย่างถี่ถ้วน แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่าน
เห็นว่ามีความสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ปรากฏในองค์การบริหารส่วนตำบลที่ท่าน
ปฏิบัติงานอยู่หรือไม่ โดยเลือกลงในช่องหมายเลขโดยให้ความหมาย ดังนี้

ระดับความสำเร็จมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความสำเร็จมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความสำเร็จปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความสำเร็จน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความสำเร็จน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

ข้อ	ความสำเร็จในการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
1	การปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบการแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชนที่ชัดเจน					
2	องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถแก้ไขปัญหาความ เดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว					
3	เมื่อมีปัญหาอุปสรรคในการให้บริการสาธารณะในชุมชนท่าน พร้อมที่จะแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ไขทันที					
4	ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนใน พื้นที่ทุกระดับ					
5	การสนองต่อความต้องการของชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลมีระบบบริการสาธารณะที่เพียงพอ แล้ว					
6	องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถทำงานสนองต่อความต้องการ ของประชาชนได้ทันทีที่ร้องขอ					
7	องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน					
8	องค์การบริหารส่วนตำบลทำงานเป็นที่ไว้วางใจของประชาชน					

ข้อ	ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	ระดับการความสำเร็จ				
		5	4	3	2	1
9	ความพึงพอใจของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลให้บริการประชาชนด้วยความเสมอ ภาคเท่าเทียมกัน					
10	องค์การบริหารส่วนตำบลจัดระบบให้บริการแจ้งเตือนภัยที่ เพียงพอแล้ว					
11	องค์การบริหารส่วนตำบลจัดอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการ บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง					
12	ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนตำบล					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ด้านการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

2. ด้านการสนองตอบต่อความต้องการของชุมชน

.....

.....

.....

3. ด้านความพึงพอใจของประชาชน

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่อนุเคราะห์ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางเกษรา อารินทร์

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์
(IOC)

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม ค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย	ผล ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
21	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย	ผล ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้
24	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำถามข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวมค่า IOC	ค่า IOC เฉลี่ย	ผลประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
9	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
10	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	153.1333	352.1195	.5807	.9482
A2	153.6667	346.5057	.7270	.9472
A3	153.2667	344.0644	.6449	.9476
B1	153.0333	360.5161	.2472	.9498
B2	154.0000	339.5172	.7067	.9471
B3	152.9000	354.6448	.5467	.9484
C1	152.8333	353.5230	.6920	.9480
C2	153.2333	357.1506	.2771	.9501
C3	154.0333	351.5506	.6351	.9479
D1	152.9000	353.4724	.6022	.9482
D2	153.2333	347.5644	.7006	.9474
D3	153.7333	348.2713	.6015	.9479
D4	153.7667	350.5299	.4902	.9487
D5	153.5000	353.3621	.4961	.9486
E1	153.1667	361.5230	.2197	.9499
E2	153.5000	351.7759	.5583	.9482
E3	153.4333	352.5299	.5260	.9484
F1	153.6333	357.0678	.3675	.9493
F2	153.4667	351.2230	.6011	.9480
F3	153.7000	353.5966	.4869	.9486
G1	153.6000	347.0759	.6454	.9476
G2	153.1667	353.7299	.5773	.9483
G3	153.8000	358.2345	.3490	.9493

คำถาม ข้อที่	Scale Mean if item Deleted	Scale Variance if item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Alpha if Item Deleted
H1	153.9333	354.1333	.3866	.9493
H2	154.3000	351.4586	.5385	.9483
H3	153.7667	347.2885	.5955	.9479
I1	153.6333	358.5851	.3064	.9496
I2	153.3000	349.5966	.6544	.9477
I3	153.3000	349.5966	.6544	.9477
I4	153.3333	350.2989	.6459	.9478
YA1	153.3000	353.0448	.4795	.9487
YA2	153.3667	344.1023	.7148	.9471
YA3	153.9333	347.3057	.4562	.9493
YA4	154.3333	336.0230	.6573	.9477
YB1	154.4333	330.8747	.7146	.9473
YB2	154.2333	341.4954	.6584	.9475
YB3	154.1333	347.0161	.6102	.9478
YB4	154.2333	347.1506	.7166	.9473
YC1	154.7667	344.5299	.6238	.9477
YC2	154.9333	334.2023	.6930	.9473
YC3	154.1000	353.6793	.5563	.9483
YC4	154.0667	356.6851	.2905	.9500

หมายเหตุ

1. N of Cases = 30.0
2. N of Items = 42
3. Alpha = .9495

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศ.รปศ ๖๐๑๐๓/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ข.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผ.ศ.อ.ภูวดล ภูอาภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกษรา อารินทร์ รหัสประจำตัว ๕๔๘๖๐๐๑๐๓๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ เช่น.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ภูภาค)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๕๓-๓๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๕๓-๓๒๓๕๕๕

ที่ วศ.ร.ปศ ๖๐๑๓/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณปราณี นามทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกษรา อารินทร์ รหัสประจำตัว ๕๔๘๒๖๐๑๑๐๓๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านกรวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

ซึ่งเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร สุภาพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๓๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๓๒๓๕๕๕

ที่ ร.ร.ปรศ ๗๐๑๐๗/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ข.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณไฉว ประภาศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวเกษรา อารินทร์ รหัสประจำตัว ๕๕๘๖๖๐๐๑๐๙๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญ ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ยุคาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๕๓-๗๑๓๕๕๕

โทรสาร ๐๕๓-๗๑๓๕๕๕

ที่ ร.ร.ปศ.ว ๐๑๐๔/๒๕๕๘

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๕๙๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน .....

ด้วย นางสาวเกษรา อารินทร์ รหัสประจำตัว ๕๔๔๒๖๐๐๑๐๙๐๒ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๓๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๓๒๓๕๕๕

ที่ รศ.รปศ ๖๐๑๐๔/๒๕๕๔

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๕๕๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน .....

ด้วย นางสาวเกษรา อารินทร์ รหัสประจำตัว ๕๔๔๒๖๐๐๑๐๙๐๒ นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาต ให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการ ประจำ และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๕๐ คน เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร นูภาค)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๕๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๕๓-๗๒๓๕๕๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางเกษรา อารินทร์
วันเกิด 15 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด อำเภอเมืองชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 59 หมู่ที่ 10 ตำบลโคกสะอาด อำเภอเมืองชัย
จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองดอกลง เป็น อำเภอขามตลาด
จังหวัดกาฬสินธุ์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2547 บริหารธุรกิจบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาการจัดการทั่วไป
สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2559 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม